

ปัญหาและมาตรการทางกฎหมายในกรณีการล่อลวง
เพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน

วิภาวรรณ แก้วมณีพร

วิทยานิพนธ์เสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
มิถุนายน 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

632472112

UP :Thesis 60033530 thesis / recv : 18062563 10:46:32 / seq : 51

60033530_632472112

ปัญหาและมาตรการทางกฎหมายในการฉ้อโกง
เพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน

วิภาวรรณ แก้วมณีพร

วิทยานิพนธ์เสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

มิถุนายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

632472112

UP :Thesis 60033530 thesis / recv : 18062563 10:46:32 / seq : 51

PROBLEMS AND LEGAL MEASURES IN CASE OF
ONLINE GROOMING ON JUVENILE

WIPAWAN KAEWMANEEPORN

A Thesis Submitted to University of Phayao
in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Laws Degree
June 2020
Copyright 2020 by University of Phayao

632472112

UP ThesIs 60033530 thesis / recv: 18062563 10:46:32 / seq: 51

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัญหาและมาตรการทางกฎหมายในกรณีการล่อลวง
เพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน

ของ วิชาวรรณ แก้วมณีพร

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศรษฐบุต อธิธิธรรมวินิจ)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพรัช ธีระชัยมหิทธิ)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลเรขา ศิริชัยราววรรณ)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นภานันต์ ศุภศิริพงษ์ชัย)

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณรายรัตน์ ศรีไชยรัตน์)

632472112

UP :Thesis 60033530 thesis / rev: 18062563 10:46:32 / seq: 51

เรื่อง:	ปัญหาและมาตรการทางกฎหมายในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน
ผู้วิจัย:	วิภาวรรณ แก้วมณีพร, วิทยานิพนธ์: น.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, 2562
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพรัช ธีระชัยมหิทธิ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิมลเรขา ศิริชัยราววรรณ
คำสำคัญ	เด็กและเยาวชน, ผู้ล่อลวงทางเพศเด็กและเยาวชน, การล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์, การกระทำต่อเนื้อตัวร่างกาย, เจตนา, กฎหมาย

บทคัดย่อ

ปัญหาในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน เป็นปัญหาที่ในปัจจุบันประเทศไทยไม่มีกฎหมายหรือมาตรการที่เหมาะสมในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด โดยในความคิดตามประมวลกฎหมายอาญานั้น มีแต่เพียงความผิดฐานกระทำอนาจารและความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ซึ่งองค์ประกอบความผิดในฐานดังกล่าวนี้ไม่ได้ครอบคลุมถึงลักษณะการกระทำออนไลน์ไว้ นอกจากนี้กฎหมายอาญาไม่ได้มุ่งเน้นที่จะป้องกันและแทรกแซงเพื่อไม่ให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น แต่มุ่งเน้นลงโทษผู้กระทำความผิดเมื่อมีการกระทำความผิดขึ้นแล้วเท่านั้น อีกทั้งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีบทลงโทษผู้ล่อลวงเด็กและเยาวชนที่ค่อนข้างเบา ซึ่งไม่เพียงพอที่จะป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำอีก จึงไม่เหมาะสมที่จะนำมาปรับใช้เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิด นอกจากนี้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ซึ่งบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง คือ มาตรา 14 (4) นอกจากข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีลักษณะอันลามกและจะต้องเป็นข้อมูลที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้อีกด้วย ในกรณีที่เป็นการนำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ของตน โดยเฉพาะที่ไม่ได้ประสงค์จะให้ผู้อื่นเข้าถึงก็ย่อมไม่เป็นความผิด การล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน ผ่านทางวิดีโอคอลหรือผ่านทางเว็บแคม แต่รู้กันเพียงแต่ผู้กระทำความผิดกับเหยื่อเท่านั้น บุคคลภายนอกไม่อาจรับรู้ได้ ย่อมไม่อาจถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ จึงเป็นการกระทำที่ไม่ครบองค์ประกอบความผิดตามมาตรา 14(4) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 จึงไม่ครอบคลุมและไม่ได้คุ้มครองในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนเป็นการเฉพาะ เห็นได้ว่ากฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่ครอบคลุม จึงทำให้เกิดช่องว่างทางกฎหมาย ส่งผลให้ไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ ดังนั้น จำเป็นที่จะต้องบัญญัติฐานความผิดขึ้นใหม่ โดยเพิ่มเติมคำนิยามของ “การล่อลวงทางเพศออนไลน์” รวมไปถึงมาตรการลงโทษและเพิ่มโทษให้หนักขึ้น โดยผู้เขียนมีข้อเสนอให้บัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายอาญา และระบุคำจำกัดความของคำว่า “การล่อลวงทางเพศออนไลน์” ซึ่งเป็นการเหมาะสมและช่วยแก้ไขปัญหาล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

632472112

Title: PROBLEMS AND LEGAL MEASURES IN CASE OF
ONLINE GROOMING ON JUVENILE

Author: Wipawan Kaewmaneeorn, Thesis: LL.M., University of Phayao, 2019

Advisor: Assistant Professor Pairush Teerachaimahit , Ph.D. Co–advisor Assistant ProfessorWimonrekha
Sirichairawan , Ph.D.

Keyword juvenile, pedophile, online grooming, physical act, intention, laws

ABSTRACT

The problem of online grooming on juveniles is that Thailand does not have laws or measures to protect and prevent the offense being committed. Under the current Criminal Code, there are only the offenses of indecent behavior and rape which do not cover online action. In addition, the criminal law does not focus on prevention and intervention to prevent the offense being committed, but focuses only on punishing the offender once the offense has been committed. Moreover, the Child Protection Act B.E. 2546 (2003) itself has light penalties for pedophiles. Therefore, it needs to be changed to give a tougher sentence. Further, while the Computer Crime Act B.E. 2560 (2017) has related provisions namely Section 14 (4) which states that computer data that has obscene characteristics must be readily available to the general public. However, a pedophile uses his own computer data and does not open for public access. As a result, online grooming towards juveniles whether by video call or webcam is not an offense under Section 14 (4) of the Computer Crime Act B.E. 2560 (2017). Therefore, it is necessary to establish new legislation and ratify new laws in the offense of “Online Grooming” including, punitive measures and increased penalties. The author has proposed amendments to the Criminal Code, namely, but not limited to, the definition of the word “Online Grooming” be expanded as appropriate, thereby, help towards solving the problem of online grooming towards juveniles.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพรัช ธีระชัยมหิทธิ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมล เรขา ศิริชัยราวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้ให้ คำแนะนำพร้อมทั้งข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการเขียนวิทยานิพนธ์อย่างละเอียด ทำให้วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เศรษฐบุตร อธิธิธรรมวินิจ ที่ให้ความกรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นภันต์ ศุภศิริพงษ์ชัย ที่ได้สละเวลาอันมีค่าของท่านรับเป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ซึ่งทุกท่านได้กรุณาให้คำแนะนำรวมทั้งได้ชี้ประเด็นอันเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้คำแนะนำแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหา วิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พิศवास สุคนธ์พันธ์, ดร.มาร์ค เจริญวงศ์, ท่านปรกรณ์ ธรรมโรจน์, พันตำรวจโท เทิดสยาม บุญยะเสนา และคุณ เกษณี จันทร์ตระกูล ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการลุล่วงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็ก และเยาวชน รวมไปถึงคอยชี้แนะ ให้ความรู้ ทำให้การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์และสำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่ชาย พี่สาว และเพื่อน ๆ ที่คอยให้กำลังใจ และสนับสนุนเสมอมา จนสำเร็จการศึกษา

วิภาวรรณ แก้วมณีพร

632472112

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและสภาพของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
สมมติฐาน.....	4
ขอบเขตการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี กฎหมายและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความหมายของเด็กและเยาวชน สื่อออนไลน์ และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อออนไลน์ ของเด็กและเยาวชน.....	6
แนวคิดการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์.....	15
รูปแบบของการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์.....	26
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศ ออนไลน์.....	34
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	61
รูปแบบการวิจัย	61

632472112

UP :Thesis 60033530 thesis / recv : 18062563 10 : 46 : 32 / seq : 51

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	64
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย	65
วิเคราะห์พฤติกรรมที่เกิดจากการใช้สื่อออนไลน์ของเด็กและเยาวชน.....	65
วิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนในกรณีการล่อลวง เพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์.....	73
วิเคราะห์ปัญหาการกำหนดอายุของเด็กและเยาวชนที่กฎหมายควรให้ความคุ้มครองในกรณี การล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์.....	82
วิเคราะห์มาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศ ออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน.....	86
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	105
บทสรุป.....	105
ข้อเสนอแนะ.....	111
บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก	120
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์.....	121
ประวัติผู้วิจัย	123

632472112

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1: เปรียบเทียบช่วงอายุของเด็กและเยาวชนในกฎหมายไทย	82

632472112

UP iThesis 60033530 thesis / recv: 18062563 10:46:32 / seq: 51

สารบัญรูปภาพ

หน้า

แผนภูมิที่ 1: แสดงข้อมูลกิจกรรมที่เด็กและเยาวชนทำสูงที่สุดผ่านคอมพิวเตอร์ ปี 2560.....	66
แผนภูมิที่ 2: แสดงข้อมูลอุปกรณ์ที่เด็กและเยาวชนเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตสูงที่สุด ปี 2560	67
แผนภูมิวงกลมที่ 3: แสดงข้อมูลช่วงเวลาของเด็กและเยาวชนใช้งานอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ปี 2560	68
แผนภูมิที่ 4 : แสดงกิจกรรมที่เด็กและเยาวชนทำมากที่สุดในการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ต ปี 2561.....	69
แผนภูมิที่ 5: แสดงพฤติกรรมเสี่ยงที่เด็กและเยาวชนทำในโลกออนไลน์ ปี 2561 (เด็กอายุ 6 - 18 ปี จำนวน 15,318 คน).....	70
แผนภูมิที่ 6: แสดงการนัดพบเพื่อนออนไลน์ของเด็กและเยาวชน ปี 2561 (เด็กอายุ 6 -18 ปี จำนวน 15,318 คน).....	71

632472112

UP :Thesids 60033530 thesids / recv: 18062563 10:46:32 / seq: 51

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและสภาพของปัญหา

ในปัจจุบันอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายที่มีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการใช้งานอินเทอร์เน็ตได้อย่างไร้ขีดจำกัด ซึ่งข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตนั้นมีทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเป็นแหล่งรวมข้อมูลที่ไม่เหมาะสม เช่น ภาพลามกอนาจาร ภาพยนตร์หรือเกมที่มีเนื้อหารุนแรง รวมทั้งเว็บไซต์หรือห้องสนทนาที่มีวัตถุประสงค์ในทางเพศ เป็นต้น ประกอบกับในยุคนี้เทคโนโลยีได้พัฒนาไปอย่างก้าวไกลทำให้การติดต่อสื่อสารบนโลกออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถทำได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว ในขณะที่เด็กและเยาวชนเข้าถึงอินเทอร์เน็ตไม่ได้ถูกจำกัดไว้เพียงคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะเท่านั้น ยังมีแท็บเล็ตและโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนที่เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตหรือสื่อออนไลน์ต่างๆได้เช่นกัน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีเวลาในการเลี้ยงดูเด็กและเยาวชน เพราะต้องออกไปทำงานหารายได้เลี้ยงดูครอบครัว จึงปล่อยให้เด็กและเยาวชนอยู่กับหน้าจอ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงสื่อออนไลน์บนอินเทอร์เน็ตตามลำพัง จากเหตุดังที่กล่าวมานี้ทำให้เด็กและเยาวชนให้ความสนใจในโลกออนไลน์มากกว่าในโลกของความเป็นจริง ความสนใจต่อสังคมภายนอกมีน้อยลง เนื่องจากการอยู่กับตัวเองมากเกินไปในโลกออนไลน์ ทำให้ขาดทักษะการสื่อสารและขาดทักษะทางสังคมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น¹ เด็กและเยาวชนจึงมักตกเป็นเหยื่อและมีความเสี่ยงที่จะถูกล่อลวงและแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในโลกออนไลน์

เด็กและเยาวชนมีสภาพจิตใจและร่างกายแตกต่างไปจากผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะในด้านความคิด การตัดสินใจ ประกอบกับมีรายงานการวิจัยในทางประสาทวิทยา พบว่าสมองบริเวณ Limbic ซึ่งเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึก จะมีการเติบโตและพัฒนาอย่างเต็มที่โดยประมาณ 13 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น จึงทำให้การตัดสินใจของบุคคลที่อยู่ในช่วงวัยนี้ขึ้นอยู่กับ

¹ พรรณพิมล วิปุลากร, **ไซเชียมลมีเดีย สื่อไร้สายมหันตภัยวัยรุ่น**, ค้นวันที่ 29 มีนาคม 2563 จาก <http://www.posttoday.com/politic/report/430928>

พื้นฐานของอารมณ์² จึงควรได้รับการดูแลเอาใจใส่ในทุกๆด้าน และควรได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคตามหลักสิทธิมนุษยชน (Human Rights)

ลักษณะของภัยที่เป็นอันตรายสำหรับเด็กและเยาวชนที่เผชิญอยู่ในโลกออนไลน์ แบ่งได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้ 1. การล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ (Online Grooming) 2. การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ (Cyber Bullying) 3. การเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล 4. สื่อที่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมต่อเด็กและเยาวชน เช่น สื่อลามกอนาจาร³ งานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาถึงกรณีกการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน เนื่องจากการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนมากที่สุดในด้านความปลอดภัยต่อร่างกายและจิตใจ ซึ่งการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศนั้น เกิดขึ้นได้ทั้งในโลกแห่งความเป็นจริงหรือบนโลกออนไลน์ โดยเด็กและเยาวชนอาจจะถูกคนแปลกหน้าหรือคนที่รู้จักคุ้นเคยกันไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง ทำการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศ โดยเด็กและเยาวชนนั้นอาจไม่รู้หรือไม่เข้าใจว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนคือการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศ จึงมีกลุ่มบุคคลที่อาศัยอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองโดยใช้เด็กและเยาวชนเป็นเหยื่อ ในช่องทางต่างๆ เช่น เว็บแคม(Webcam) แชตรูม(Chatroom) เกมออนไลน์(Game Online)⁴ เป็นต้น ในปัจจุบันเฟซบุ๊ก(Facebook) เป็นสื่อออนไลน์ที่มีอิทธิพลเป็นอย่างมาก ทุกคนสามารถสร้างเฟซบุ๊ก(Facebook) เป็นของตนเองได้ง่าย รวมไปถึงเว็บไซต์หาคู่ที่ได้รับความนิยมจากเด็กและเยาวชนเช่นกัน ผู้ล่อลวงใช้วิธีคือปิดบังตัวตนที่แท้จริงของตนเองและสร้างประวัติของตนเองขึ้นมาใหม่ โดยเป็นบุคคลที่ตนเองอยากเป็นหรือเป็นบุคคลที่เป็นที่ชื่นชอบของผู้อื่น เพื่อที่จะดึงดูดเด็กและเยาวชนให้สนใจ สร้างปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์ความรู้สึกว่าตนเองเป็นที่ปรึกษาและเป็นเพื่อนที่ดี จนเด็กและเยาวชนไว้วางใจและตกเป็นเหยื่อในที่สุด จึงเกิดปัญหาที่มักได้

² ประภาพรรณ จูเจริญ, **สมองวัยรุ่น**, ค้นวันที่ 1 เมษายน 2563 จาก <http://repository.li.mahidol.ac.th/dspace/simple-search?>

³ อีรารัตน์ พันทวี วงศ์ธนะเอนก, **แนวทางการคุ้มครองเด็กในการใช้สื่อออนไลน์ในต่างประเทศ**, ค้นวันที่ 4 มีนาคม 2563 จาก <http://www.cclickthailand.com/contents/general/child-protect.pdf>

⁴ สุพัตรา สถิตจันทรากุล, **มาตรการทางอาญาในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการถูกล่อลวงในทางเพศโดยอาศัยอินเทอร์เน็ตหรือการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือ** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552), หน้า 10-11.

ยีนกันบ่อย ๆ เช่น การล่อลวงเด็กและเยาวชนไปละเมิดทางเพศ ข่มขืน กระทำอนาจาร หรือถ่ายภาพอนาจารเด็ก เป็นต้น จึงถือว่าการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์เป็นอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ตที่มีความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนเป็นอย่างยิ่ง

อาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ตเป็นการกระทำความผิดที่เป็นการทำต่อหรือใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งอาศัยเครือข่าย ฮาร์ดแวร์ หรือคอมพิวเตอร์ ในการอำนวยความสะดวกของการก่ออาชญากรรม สามารถจำแนกได้⁵ ประเภทดังนี้

1. ล่อลวงหรือชักจูงเด็กและเยาวชนไปสู่ภาวะที่อาจเป็นอันตราย ในช่องทางอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นเฟซบุ๊ก(Facebook) อินสตาแกรม(Instagram) นำมาใช้สร้างความสนิทสนมและติดต่อกับเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการล่อลวงทางเพศขึ้นในปัจจุบัน

2. การใช้ การเผยแพร่ การผลิตเนื้อหาที่แสดงถึงการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กและเยาวชน เช่น ภาพลามกอนาจารของเด็ก การนำเสนอภาพอวัยวะเพศหรือหน้าอกของเด็ก โดยให้เด็กแสดงท่าทางในลักษณะที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ

3. การคุกคามและก่อกวนเป็นการข่มขู่โดยการเผยแพร่ภาพที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความอับอาย เป็นที่น่ารังเกียจ หรือเกิดความกลัว ซึ่งมีให้พบเห็นเป็นประจำ และอาจนำไปสู่การที่เด็กและเยาวชนก่ออาชญากรรมหรือส่งผลให้เด็กและเยาวชนฆ่าตัวตาย

4. การให้เด็กและเยาวชนรับรู้ถึงเนื้อหาที่อาจเป็นอันตรายต่อจิตใจ จนนำไปสู่การเกิดอันตรายต่อเด็กและเยาวชนในด้านต่างๆ

เนื้อหาที่เป็นอันตรายนอกจากสื่อลามกอนาจารแล้ว ก็ยังมีสิ่งๆที่แสดงถึงความรุนแรง เช่น เกม ภาพยนตร์ หรือเพลงลวนลามเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อจิตใจ จนทำให้เด็กและเยาวชนตกเป็นเหยื่อในอาชญากรรมหรือเป็นผู้ก่ออาชญากรรมนั่นเอง

จากผลสำรวจสถานการณ์เด็กไทยกับภัยออนไลน์ ในปี 2561 พบว่าเด็กและเยาวชนกระทำการกิจกรรมที่มีความเสี่ยงในโลกออนไลน์ซึ่งเป็นภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับตนเองโดยที่เด็กและเยาวชนไม่รู้ตัว คือ พุดคุยกับคนที่ตนเองไม่รู้จักผ่านโลกออนไลน์ และเคยถ่ายภาพหรือ

⁵ ECPAT International, **Violence against Children in Cyberspace**, Date cited April 16, 2020 Available from: https://www.ecpat.org/wp-content/uploads/2016/04/Cyberspace_ENG_0.pdf

วิธีโหลลามกอนาจารของตนเองส่งให้ผู้อื่นอีกด้วย พฤติกรรมเลวร้ายดังกล่าวเป็นต้นเหตุของการถูกล่อลวงไปเพื่อแสวงหาประโยชน์และละเมิดทางเพศ

ดังนั้นการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนเป็นการกระทำที่มีความผิดตามกฎหมาย แต่กฎหมายไทยหรือมาตรการที่เกี่ยวข้องในปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมจึงทำให้มีช่องว่างทางกฎหมายและกฎหมายไม่ร่วมสมัย จึงทำให้เกิดอันตรายต่อเด็กและเยาวชนประเทศไทยควรมีกฎหมายหรือมาตรการป้องกันและปราบปรามการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน เพื่อประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชน และสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ ศึกษาลักษณะและกระบวนการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศ ในการป้องกันและปราบปรามการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขหรือมาตรการในการป้องกันและปราบปราม ในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน

สมมติฐาน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องและมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนในปัจจุบันยังไม่ครอบคลุม ส่งผลให้เกิดช่องว่างทางกฎหมายและกรณีกฎหมายไม่ร่วมสมัย เมื่อเกิดปัญหาการล่อลวงทางออนไลน์ขึ้นจึงไม่มีกฎหมายมาใช้บังคับเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ หากประเทศไทยมีมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนอย่างเหมาะสม ก็สามารถอุดช่องว่างกฎหมาย ทำให้สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้ และทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนนั้นลดน้อยลง

632472112

ขอบเขตการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาเฉพาะกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งมีกลุ่มบุคคลใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดและแสวงหาประโยชน์จากเด็กและเยาวชน ศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศ โดยทำการศึกษากฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องคือ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 และประมวลกฎหมายอาญา และศึกษากฎหมายของประเทศไทย สหรัฐอเมริกา คือ United States Code: 18 U.S. Code § 2422 Coercion and enticement (ความผิดฐานล่อลวงเด็ก) รวมไปถึงศึกษากฎหมายของประเทศไทยคือ พระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดทางเพศ ค.ศ. 2003 (The Sex Offender Act 2003) Part 1 (ความผิดฐานล่อลวงเด็ก) เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขหรือมาตรการในการป้องกันและปราบปราม ในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ทราบถึงพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ ลักษณะและกระบวนการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน
2. ได้ทราบถึงข้อแตกต่างของกฎหมายไทยที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันกับกฎหมายของต่างประเทศ ในการป้องกันและปราบปรามการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน
3. ได้ทราบถึงแนวทางการแก้ไขหรือมาตรการในการป้องกันและปราบปราม ในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

632472112

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี กฎหมายและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของเด็กและเยาวชน สื่อออนไลน์ และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อออนไลน์ของเด็กและเยาวชน

ปัญหาการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน เป็นปัญหาสำคัญของประเทศในปัจจุบัน ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนโดยตรงแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อสังคมซึ่งนับเป็นอาชญากรรมที่มีความร้ายแรง และปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นทุกปี จึงต้องมีมาตรการแก้ไขเพื่อที่จะคุ้มครองเด็กและเยาวชนไม่ให้ถูกแสวงหาประโยชน์และละเมิดทางเพศ

1. ความหมายของเด็กและเยาวชน การให้ความหมายของคำว่า “เด็ก และ “เยาวชน” ผู้วิจัยจะแยกให้ความหมายของคำดังกล่าวเป็นสองกรณี ได้แก่ความหมายตามพจนานุกรม และความหมายตามกฎหมาย

ความหมายตามพจนานุกรม

ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554⁶ ให้ความหมายว่า

"เด็ก" หมายถึง คนที่มีอายุน้อย

"เยาวชน" หมายถึง บุคคลอายุเกินสิบห้าปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์

ความหมายตามกฎหมาย

ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ให้ความหมายว่า

มาตรา 4 “เด็ก” หมายถึง บุคคลอายุยังไม่เกินสิบห้าปีบริบูรณ์⁷

⁶ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554, เด็กและเยาวชน, ค้นวันที่ 17 เมษายน 2563 จาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>

มาตรา 5 “เยาวชน” หมายถึง บุคคลอายุเกินสิบห้าปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์⁸

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

มาตรา 4 “เด็ก” หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส⁹

ตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 73 บัญญัติว่า “เด็กอายุยังไม่เกินสิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ...”¹⁰

เห็นได้ว่า ตามมาตรา 73 อายุไม่เกินสิบปี กระทำการที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิดให้ถือว่ามีความผิดแต่เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา 74 บัญญัติว่า “เด็กอายุกว่าสิบปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป และถ้าศาลเห็นสมควรจะเรียกบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มาตักเตือนด้วยก็ได้

(2) ถ้าศาลเห็นว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองสามารถดูแลเด็กนั้นได้ ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้แก่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองไป โดยวางข้อกำหนดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองระวังเด็กนั้นไม่ให้ก่อเหตุร้ายตลอดเวลาที่ศาลกำหนดซึ่งต้องไม่เกินสามปีและ

⁷ มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

⁸ มาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

⁹ มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

¹⁰ มาตรา 73 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

กำหนดจำนวนเงินตามที่เห็นสมควรซึ่งบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจะต้องชำระต่อศาลไม่เกิน ครั้งละหนึ่งหมื่นบาท ในเมื่อเด็กนั้นก่อเหตุร้ายขึ้น...”¹¹

เห็นได้ว่า ในกรณีที่เด็กอายุเกินเจ็ดปีแต่ไม่เกินสิบห้าปีกระทำการที่กฎหมาย บัญญัติไว้เป็นความผิด ให้ถือว่าเป็นความผิดแต่ไม่ต้องรับโทษ แต่ถึงอย่างไรศาลก็มีอำนาจใน การดำเนินการตามมาตรา 74 ซึ่งบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา 19 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมพ้นจากภาวะผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะเมื่อมี อายุยี่สิบปีบริบูรณ์”¹²

เห็นได้ว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่มีการให้ความหมายของคำว่า “เด็ก” ไว้โดยตรงแต่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 19 เรื่องความสามารถของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการ บรรลุนิติภาวะ

ข้อสังเกต ส่วนใหญ่เกณฑ์กำหนดช่วงอายุของเด็กและเยาวชน คือ บุคคลที่มี อายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ดังนั้น เด็ก หมายถึง บุคคลที่มีอายุไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์ และเยาวชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี บริบูรณ์

2. ความหมายของคำว่า “สื่อออนไลน์” (Social media)

ในปัจจุบันสื่อออนไลน์ได้เข้ามามีอิทธิพลและมีบทบาทต่อพฤติกรรมการใช้ ชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก รวมไปถึงเป็นจุดเปลี่ยนแห่งการติดต่อสื่อสารไปสู่รูปแบบใหม่ที่มี ความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น การใช้ “New Media” หรือ “สื่อใหม่” ได้ดำเนินมาสู่ของระบบยุค ดิจิทัลเป็นการแข่งขันกันด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ได้คิดค้นการใช้งานบนการเชื่อมต่อ อินเทอร์เน็ต มีอุปกรณ์การสื่อสารหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่างๆ เช่น โทรศัพท์แบบ สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) หรือคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ซึ่งทำหน้าที่เป็น ช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลไปยังกลุ่มเป้าหมายหรือผู้ใช้งาน

¹¹ มาตรา 74 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

¹² มาตรา 19 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) หมายถึง เครื่องมือในการปฏิบัติการทางสังคมเพื่อใช้สื่อสารระหว่างกันผ่านทางสังคมผ่านโปรแกรมประยุกต์บนสื่อใดๆและผ่านเว็บไซต์ที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต โดยเน้นให้ผู้ใช้ทั้งที่เป็นผู้รับสารและผู้ส่งสารมีส่วนร่วมแบบสร้างสรรค์ในการผลิตเนื้อหาขึ้นเองในรูปแบบของภาพ เสียง และข้อมูล¹³

ข้อสังเกต สื่อออนไลน์เป็นสื่อที่เป็นตัวกลางในการติดต่อสื่อสารทางสังคม เพื่อใช้สื่อสารระหว่างกันผ่านทางสังคมผ่านเว็บไซต์ที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตทำให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและมีความเป็นอิสระ จึงมีผู้คนจำนวนไม่น้อยที่ใช้สื่อออนไลน์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตดังกล่าวมาเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดในหลากหลายรูปแบบเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง รูปแบบของการกระทำความผิดผ่านสื่อออนไลน์ที่เป็นภัยร้ายแรงที่สุดต่อเด็กและเยาวชนก็คือ การล่อลวงเด็กและเยาวชนเพื่อละเมิดทางเพศ โดยมีรูปแบบของการล่อลวงคือสร้างความสัมพันธ์ผ่านการแชทหรือการโทรออนไลน์ จนได้รับความไว้วางใจจากเหยื่อ และเหยื่อยอมทำตามความต้องการของผู้ล่อลวงจนเกิดการนัดหมายไปละเมิดทางเพศ ปัญหาการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์จึงเป็นภัยที่ไม่ใช่แค่เด็กและเยาวชนในประเทศไทยที่ได้รับผลเสียหาย แต่เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อดังกล่าวอีกด้วย

2.1 อุปกรณ์เครื่องมือทางสื่อออนไลน์

สมาร์ทโฟน (Smart Phone) คือ โทรศัพท์มือถือที่นอกเหนือจากการใช้รับสาย โทรออกแล้วยังมีแอปพลิเคชันต่างๆให้ใช้งานอีกมากมาย สามารถรองรับการใช้งาน อินเทอร์เน็ตผ่าน Wi-Fi, 3G, 4G และสามารถใช้งานโซเชียลเน็ตเวิร์คและแอปพลิเคชัน เช่น Facebook, Line, Twitter, Youtube เป็นต้น ซึ่งผู้ใช้สามารถปรับแต่งการใช้งานบนสมาร์ทโฟนให้ตรงกับความต้องการของตนเองได้มากกว่าโทรศัพท์มือถือธรรมดา¹⁴

¹³ สำนักงานประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, **กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้วยการใช้เฟซบุ๊ก(Facebook)**, ค้นวันที่ 12 เมษายน 2563 จาก <https://www.senate.go.th/assets/portals/49/files/handbook/km61/7>

¹⁴ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาลัษราชภัฏธนบุรี, **ประเภทของสื่อสังคมออนไลน์**, ค้นวันที่ 12 มีนาคม 2563 จาก <https://sci.dru.ac.th/dlr/files3/Media%20Online.pdf>

แท็บเล็ต (Tablet) คืออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่มีหน้าจอระบบสัมผัสขนาดใหญ่มีขนาดหน้าจอตั้งแต่ 7 นิ้วขึ้นไป สามารถพกพาได้สะดวก โดยใช้งานหน้าจอผ่านการสัมผัสผ่านปลายนิ้วได้โดยตรง มีแอปพลิเคชันมากมายให้เลือกใช้ เช่น เล่นอินเทอร์เน็ต, ดูหนัง, เล่นเกม, ฟังเพลง, ใช้งานเอกสารออฟฟิศ, หรือรับ-ส่งอีเมล, แท็บเล็ตมีข้อดีคือ มีน้ำหนักเบาสามารถพกพาได้สะดวกกว่าคอมพิวเตอร์หรือโน้ตบุ๊ก มีหน้าจอกว้างทำให้มีพื้นที่การใช้งานเยอะ¹⁵

คอมพิวเตอร์ (Computer) คือ เครื่องคำนวณอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเปรียบเทียบและคำนวณผลค่าตามชุดคำสั่งด้วยความเร็วสูงได้อย่างอัตโนมัติและต่อเนื่อง พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ให้ความหมายของคอมพิวเตอร์ว่า “เครื่องอิเล็กทรอนิกส์แบบอัตโนมัติ ทำหน้าที่เสมือนสมองกล ใช้สำหรับแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งที่ง่ายและซับซ้อน โดยวิธีทางคณิตศาสตร์”¹⁶

ข้อสังเกต สังคมในยุคปัจจุบันมีการพัฒนาเป็นอย่างมาก โลกกำลังเกิดการเปลี่ยนแปลงโดยเปลี่ยนเป็นสังคมที่เข้าสู่ “สังคมดิจิทัล” ทำให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน โดยการใช้คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือโทรศัพท์มือถือเป็นสื่อทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น การเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ทำให้มีความเข้าใจและความรู้ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตผ่านอุปกรณ์เครื่องมือที่มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ จากสถิติในปี 61 ซึ่งชี้ให้เห็นว่า เด็กมากกว่า 83% ใช้อินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน หรือแท็บเล็ต ใช้ทำกิจกรรมเพื่อความบันเทิงหรือพักผ่อนมากถึง 67% ตามมาด้วยเด็ก 39% ใช้อินเทอร์เน็ต 6-10 ชั่วโมงต่อวัน และ 38% เล่นเกมออนไลน์มากกว่า 3 ชั่วโมงต่อวัน¹⁷ จากสถิติดังกล่าวเด็กและเยาวชนใช้เวลาเข้าไปในโลกอินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก และการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชนนั้นไม่ได้ถูกจำกัดไว้ เด็กและเยาวชนสามารถเข้าสู่ข้อมูลได้อย่างเสรี ง่าย สะดวกสบายและทำได้ในทุกที่ทุกเวลา จึงส่งผลกระทบต่อหากเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นบุคคลที่

¹⁵ เรื่องเดียวกัน.

¹⁶ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554, **คอมพิวเตอร์**, ค้นวันที่ 13 มีนาคม 2563 จาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>

¹⁷ มูลนิธิอินเทอร์เน็ตรวมพัฒนาไทย, **คู่มือแนวทางปกป้องคุ้มครองเด็กจากภัยออนไลน์**, ค้นวันที่ 29 มกราคม 2563 จาก <https://www.healthymediahub.com/media/detail/>

ยังด้วยประสบการณ์ เข้าถึงสื่อออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตามลำพังขาดการดูแลหรือควบคุมจากพ่อแม่ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

3. พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำ การแสดงและกริยาท่าทางของมนุษย์ ภายใต้อารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของตนเป็นการตอบสนองของสิ่งมีชีวิตต่อสิ่งเร้า สามารถแบ่งเป็น พฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมใน ปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมมนุษย์ เช่น ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยทางชีวภาพ ฯลฯ เป็นต้น¹⁸

พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้โดยตรง เช่น การยิ้ม การเคลื่อนไหวของร่างกาย เป็นต้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

(1) พฤติกรรมโมเลกุล (Molecular Behavior) ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรงต้องใช้เครื่องมือวัด เช่น การวัดน้ำตาลในเส้นเลือด การวัดคลื่นสมอง เครื่องมือวัดการเต้นของหัวใจ

(2) พฤติกรรมโมลาร์ (Molar Behavior) สามารถสังเกตได้โดยตรง และสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ มือ ลิ้น จมูก ตา หู

พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่สามารถใช้เครื่องมือวัดและไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง จึงต้องใช้ Hypothetical Construct หรือเรียกว่า “ภาวะสันนิษฐาน” จากพฤติกรรมภายนอก เช่น ความเครียดของมนุษย์สามารถวัดได้จากอาการมือสั่น การสรุปพฤติกรรมภายในนั้นเป็นสิ่งที่ควรใช้ระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง เพราะโอกาสที่จะเกิดข้อผิดพลาดมีสูง ดังนั้นนักจิตวิทยาจึงให้ความสำคัญของพฤติกรรมภายนอกมากกว่าพฤติกรรมภายใน เนื่องจากพฤติกรรมภายนอกสามารถสังเกตได้ชัดเจนมากกว่า

พฤติกรรมมนุษย์ สามารถแบ่งออกเป็นปัจจัยย่อย ๆ ที่เรียกว่า “องค์ประกอบของพฤติกรรม” แบ่งเป็น 7 ประเภทดังต่อไปนี้¹⁹

¹⁸ หัสติน แก้ววิชิต, พฤติกรรมมนุษย์เพื่อการพัฒนาตน, คำนวณที่ 8 กันยายน 2562 จาก <http://portal5.udru.ac.th/ebook/pdf/upload/17644475x617828RRXAp.pdf>

¹⁹ กัลญณี เพชรภรณ์, ธรรมชาติและพฤติกรรมของมนุษย์, คำนวณที่ 8 กันยายน 2562 จาก http://www.eledu.ssru.ac.th/kalanyoo_pe/

(1) การเรียนรู้ (Learning) ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ไปโดยถาวรซึ่งมีผลมาจากการฝึกฝนและประสบการณ์ โดยการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีผลต่อเนื่องมาจากการรับรู้

(2) การรับรู้ (Perception) เป็นกระบวนการขั้นแรกที่มาจากการสัมผัส โดยการที่ประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ มือ ลิ้น จมูก ตา หู ไปสัมผัสต่อสิ่งเราและส่งไปยังสมองเพื่อแปลความสิ่งเร้าที่อวัยวะทั้งห้าได้สัมผัส

(3) การคิด (Thinking) เป็นกระบวนการทางสมองโดยการสร้างภาพ หรือสร้างสัญลักษณ์ให้ปรากฏในสมอง แทนสิ่งของ วัตถุ สถานการณ์ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ความสามารถในการคิดจึงมีความสัมพันธ์ต่อระดับสติปัญญาของมนุษย์

(4) อารมณ์ (Emotion) ถือเป็นสภาวะทางจิตใจซึ่งมีผลต่อร่างกาย จิตใจและการแสดงออก ที่มีต่อสิ่งเร้า

(5) สติปัญญา (Intelligence) นับเป็นความสามารถเฉพาะในตัวบุคคลทราบโดยการผ่านการแสดงออกและระดับสติปัญญาของบุคคลนั้น ๆ จึงสามารถสังเกตได้จากการใช้แบบทดสอบวัดสติปัญญา ความคล่องแคล่วรวดเร็ว ความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหา การปรับตัว ความถูกต้อง

(6) เจตคติ (Attitude) เป็นความรู้สึกที่มนุษย์แสดงออกมา ไม่ว่าจะเป็นในทางลบหรือทางบวก เช่น เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย พอใจหรือไม่พอใจ

(7) ความเชื่อ (Beliefs) เป็นการยอมรับในสิ่งที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของศรัทธาโดยปราศจากข้อพิสูจน์หรือปราศจากเหตุผลใด ๆ หรือการยอมรับที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความคิดหรือเหตุผลที่สามารถนำมาพิสูจน์ได้

ข้อสังเกต พฤติกรรมของมนุษย์สามารถแบ่งเป็นพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอกแต่นักจิตวิทยาให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมภายนอกมากกว่า เนื่องจากสามารถสังเกตได้ชัดเจนและพฤติกรรมภายในยังมีโอกาสที่เกิดข้อผิดพลาดสูงกว่า จากการศึกษาพบว่า นักวิชาการได้เริ่มมีการศึกษาวิจัยและทดลองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเนื่องมาจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ มีข้อมูลที่น่าสนใจหลายประการ กล่าวคือ เริ่มตั้งแต่การสื่อสารซึ่งมีการพูดคุยกันน้อยลงแต่ไปใช้การสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์โดยผ่านแอปพลิเคชันบนมือถือ เนื่องจากการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีนั้นเห็นน้อยกว่าการพูดคุยสื่อสารกันแบบซึ่งหน้าและการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีสามารถทำได้สะดวกและรวดเร็วกว่า นอกจากเรื่องการ

632472112

UP :Thesiss 60033530 thesiss / recv : 18062563 10 : 46 : 32 / seq : 51

สื่อสารแล้วสื่อสังคมออนไลน์อย่างเช่น อินสตาแกรม (Instagram) หรือ เฟซบุ๊ก (Facebook) ก็ยังนำไปสู่การศึกษาในรูปแบบใหม่ๆ ด้านจิตวิทยาเรียกว่า Psychology of Social Media ซึ่งจากที่ค้นพบนั้นมีความเห็นที่แตกต่างกันไปในด้านโทษและประโยชน์ของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ แต่ส่วนใหญ่ที่มีความเห็นตรงกันว่าการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของคนส่วนใหญ่ ทำให้รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและใช้เพื่อเชื่อมต่อกับบุคคลอื่น แต่ถึงอย่างไรก็มีกลุ่มบุคคลบางส่วนใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อเข้าไปดูข่าวสารต่างๆ รับรู้เรื่องราวของผู้อื่น รวมไปถึงใช้เป็นการเปรียบเทียบทางสังคมกับผู้อื่น (แบบไม่รู้ตัว) ซึ่งการเปรียบเทียบดังกล่าวนั้นอาจจะดีหรือไม่ดีก็ขึ้นอยู่กับว่าจะนำไปเปรียบเทียบกับผู้ที่มีน้อยกว่าหรือมีมากกว่า และการได้รับการกดไลก์(กดถูกใจ) ผ่านสื่อออนไลน์ จะส่งผลต่อการทำงานของสมองของเด็กหรือเยาวชนมากน้อยเพียงใด โดยการทดลองจะมีการสแกนสมองของเด็กและเยาวชนในขณะที่มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ผลของการทดลองดังกล่าวสรุปได้ว่าเมื่อข้อความหรือรูปที่ตนเองโพสต์ได้รับการกดถูกใจจำนวนมาก สมองบางส่วนจะมีการทำงานมากขึ้น ซึ่งสมองส่วนที่ทำงานมากขึ้นนั้นจะเป็นส่วนเดียวกับสมองที่ทำงานเมื่อได้รับเงินมาแบบลาภลอยหรือเหมือนได้รับประทานช็อกโกแลต จึงสรุปได้ว่าการได้รับการกดถูกใจจำนวนมากจะทำให้มีความสุขนั่นเอง²⁰

3.1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมกรรมการเสพติดสื่อออนไลน์ของเด็กและเยาวชน

เทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้งการติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่ตัวเองรู้จักและไม่เคยรู้จักมาก่อนจึงเป็นเรื่องที่ทำได้ง่ายสำหรับเด็กและเยาวชน การที่เด็กและเยาวชนต้องมาอยู่กับสภาพสังคมเดียวกัน มาพบปะกันในสถานที่และเวลาเดียวกันโดยไม่ต้องมีการนัดหมายกันมาก่อน เพื่อทำกิจกรรมหรือพูดคุยในเรื่องที่สนใจร่วมกันสามารถใช้โทรศัพท์มือถือเล่นอินเทอร์เน็ต เล่นเกม ถ่ายรูป เป็นต้น โดยสามารถรวมกลุ่มและติดต่อสื่อสารได้ทั่วโลกในเวลาอันรวดเร็ว เทคโนโลยีที่ทันสมัยนั้นนอกจากจะมีประโยชน์มากแล้วก็ย่อมมีโทษตามมาอาจถึงขั้นร้ายแรง เทคโนโลยีหรือสื่อสังคมออนไลน์ทำให้เกิดระยะห่างในครอบครัว ปัญหาการถูกล่อลวงผ่านอินเทอร์เน็ต ปัญหายาเสพติดที่มีการซื้อขายกันอย่างเปิดเผยและแพร่หลายในเว็บไซต์ต่างๆ และยังรวมไปถึงปัญหาการเข้าถึงข้อมูลในวัยที่ไม่เหมาะสม เช่น เว็บไซต์ที่มีเนื้อหาส่งเสริมการใช้ความรุนแรง หรือเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาส่อไปทาง

²⁰ พลุ เดชะรินทร์, พฤติกรรมของคนกับสื่อสังคมออนไลน์, ค้นวันที่ 15 มีนาคม 2563 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/641565>

ลามกอนาจารหรือทางเพศ ทั้งนี้เพราะเด็กและเยาวชนอายุยังไม่ถึงเกณฑ์ มีวุฒิภาวะไม่เพียงพอแยกแยะไม่ได้ในทันที สามารถเปิดเข้าหาในเว็บไซต์ต่างๆได้ง่ายจึงส่งผลกระทบต่อเกิดการปลูกฝังค่านิยมผิดๆให้กับเด็กและเยาวชนโดยบุคคลดังกล่าวนั้นไม่รู้ตัว ทำให้มีพฤติกรรมวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายในการใช้ชีวิตที่ผิดแปลกไป

เด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันใช้เทคโนโลยีจนกลายเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิต จึงก่อให้เกิดเรื่องราวต่างๆในสังคมที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ตามหลักจิตวิทยาสิ่งที่ดีดึงดูดเด็กและเยาวชนเข้าสู่โลกออนไลน์คือแรงจูงใจและความต้องการที่จะค้นหาความเป็นตัวของตัวเอง อยากเป็นที่สนิสนมของคนในกลุ่มและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการแยกตัวเองเป็นอิสระจากแรงกดดันของครอบครัว ต้องการค้นพบสิ่งใหม่ๆ ต้องการที่ระบายความรู้สึกในใจ ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดแรงจูงใจกับสิ่งต่างๆภายนอกบ้าน ก็เพราะว่าเด็กและเยาวชนต้องการรู้ว่าในสายตาของคนอื่นจะมองตนเองว่าเป็นอย่างไรและต้องการคำตอบในชีวิต บนโลกของอินเทอร์เน็ตมีคนมากมายหลายประเภท แตกต่างทั้งความสนใจ ความเชื่อ พื้นฐานทางสังคม บุคลิกภาพ นอกจากนี้อินเทอร์เน็ตยังเป็นพื้นที่ที่เด็กและเยาวชนสามารถแยกตัว โดยไม่ต้องออกจากบ้านและใช้ระบายอารมณ์ความรู้สึกโดยที่ไม่มีใครรู้จักตัวตนที่แท้จริง

การติดต่อสื่อสารโต้ตอบกันผ่านโปรแกรมสนทนาหรือทางอีเมลที่สะดวกสบายและรวดเร็วเหมือนทั้งสองฝ่ายกำลังพูดคุยกันแบบต่อหน้านับเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นบนอินเทอร์เน็ต เนื่องจากจุดเด่นของการใช้อยู่ที่ต่างฝ่ายต่างไม่สามารถได้ยินเสียงหรือมองเห็นหน้าตาของกันและกัน จึงทำให้เกิดความคลุมเครือและสับสนระหว่างความสัมพันธ์ซึ่งนับเป็นเรื่องที่น่าตื่นเต้น โปรแกรมสนทนาเพื่อติดต่อกันภายในกลุ่มยังเป็นที่ยอมรับในเด็กและเยาวชนเช่นกัน เพราะสามารถพูดคุยกันได้ตลอดเวลา นอกจากนี้การหาเพื่อนเก่าที่ขาดการติดต่อไปสามารถค้นหาผ่านเว็บไซต์อย่าง Facebook ซึ่งในปัจจุบันมีบทบาทและมีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก สื่อออนไลน์เปรียบเสมือน “ดาบสองคม” หากนำไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสมสามารถก่อให้เกิดปัญหา และสื่อออนไลน์ในขณะนี้กำลังกลายเป็นปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ทำให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนไทยจำนวนหนึ่งกำลังหมกมุ่นอยู่กับการใช้สื่อออนไลน์จนในบางครั้งส่งผลให้กลายเป็นปัญหาของสังคม²¹

²¹ ศรัณย์ พิมพ์ทอง, ธันยวรรณัฐ เสียนอย่าง และ นริศรา พึ่งโพธิ์สภ, "ทักษะการรู้เท่าทันเกมออนไลน์ในเยาวชน", วารสารวิชาการ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย 24, 2 (กรกฎาคม 2561): 169.

ข้อสังเกต สื่อออนไลน์เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชน ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยยุคก่อนการติดต่อสื่อสารหรือสร้างปฏิสัมพันธ์กันเกิดขึ้นจากการนั่งพูดคุย แต่ในปัจจุบันการติดต่อสื่อสารส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบของการพูดคุยในโลกออนไลน์ผ่านตัวหนังสือที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทั่วโลกในเวลาอันรวดเร็ว ซึ่งในโลกออนไลน์สามารถใช้ตัวตนสมมติที่สร้างขึ้นมาทำการติดต่อสื่อสารโดยที่ไม่มีใครรู้จักตัวตนที่แท้จริง หากมีบุคคลสร้างตัวตนสมมติโดยทำการติดต่อสื่อสารกับเด็กและเยาวชนเพื่อล่อลวงโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะละเมิดทางเพศแล้ว ย่อมไม่เป็นผลดีต่อเด็กและเยาวชน จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศส่วนใหญ่่นั้นมาจากการใช้สื่อออนไลน์ และปัจจัยที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมการเสพสื่อออนไลน์ที่มากจนเกินไปมาจากสถาบันครอบครัว เนื่องจากหลายครอบครัวใช้หน้าจอเลี้ยงลูก ปล่อยให้ลูกเล่นอินเทอร์เน็ตตามลำพัง หรือบางครอบครัวใช้เวลาอยู่บนโลกออนไลน์มากจนเกินไปเป็นตัวอย่างให้กับเด็กและเยาวชน ครอบครัวควรที่จะให้คำแนะนำ ควบคุมดูแล ร่วมกันคิดรวบรัดตัดสินใจ เพื่อที่จะให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างมีความสุขและปลอดภัย

แนวคิดการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์

1. แนวคิดการปฏิบัติต่อเด็กในฐานะปัจเจกชน

แนวคิดปัจเจกชนเริ่มขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 14-16 เมื่อยุโรปเข้าสู่ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา (Renaissance) แนวคิดนี้ตั้งอยู่บนหลักของธรรมชาติสมัยใหม่ โดยมีหลักการว่า “ธรรมชาติของมนุษย์มีเหตุผลหรือมีสติปัญญาและมนุษย์เป็นหน่วยหนึ่ง ในแต่ละหน่วยมีความมุ่งหมายและคุณค่าในตนเองจึงควรมีการเคารพความเป็นตัวตน”²² มีอิสรภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดและการกระทำ มนุษย์สามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งแนวคิดนี้มีความแตกต่างจากแนวคิดของการสวามิภักดิ์หรือการจำยอมต่อรัฐ แนวคิดปัจเจกชนให้ความสำคัญและตระหนักถึงความสำคัญถึงความเป็นมนุษย์ที่เด็กแต่ละคนมี แนวคิดปัจเจกชนนี้จึงมองว่าเด็กมีคุณค่าไม่ใช่เป็นเพียงทรัพย์สินหรือสิ่งของของบิดามารดาหรือรัฐ เด็กทุกคนจึงมีเสรีภาพและมีอำนาจในตัวเองภายใต้การดูแลและปกครองของบิดามารดา โดยบิดามารดาไม่สามารถกระทำการที่เป็นละเมิดต่อเด็ก

²² สมยศ เชื้อไทย, นิติปรัชญา พิมพ์ครั้งที่ 16 (กรุงเทพมหานคร: วิทยุชน, 2556), หน้า 93-95.

หรือกระทำการขัดขวางพัฒนาการของเด็ก ควรคำนึงถึงสิทธิและเคารพสิทธิของเด็ก หากบิดามารดาปฏิบัติอย่างบกพร่องหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำการละเมิดต่อเด็ก รัฐจะมีมาตรการเข้ามารวมคุ้มครองแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้ความคุ้มครองเด็กในฐานะมนุษย์ที่มีความเท่าเทียมเช่นเดียวกันกับผู้ใหญ่ทั้งในด้านร่างกาย เสรีภาพ และสิทธิเด็ดขาดในชีวิต ดังที่ได้ปรากฏในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Universal Declaration of Human Rights หรือ UDHR) ซึ่งมีแนวคิดที่ว่าเด็กมีสิทธิในฐานะปัจเจกชนมากำหนดเป็นกติกา ระหว่างประเทศที่ได้ให้ความสำคัญและเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน

การละเมิดสิทธิเด็กและเยาวชนเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยมาเป็นเวลานาน และมีแนวโน้มขยายความรุนแรงกว้างขวางขึ้น การละเมิดสิทธิเด็กจะเกิดขึ้นในรูปแบบที่แตกต่างกันไป ซึ่งในปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้าการละเมิดสิทธิของเด็กและเยาวชนมาในรูปแบบทางออนไลน์ ซึ่งมีรูปแบบเป็นการล่อลวงเด็กและเยาวชนผ่านทางออนไลน์ มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทำการละเมิดทางเพศซึ่งถือว่าการละเมิดสิทธิของเด็กและเยาวชนอีกรูปแบบหนึ่ง จากแนวคิดการปฏิบัติต่อบุคคลในสถานะปัจเจกชนให้ความสำคัญและเคารพและให้ความสำคัญถึงความเป็มนุษย์ที่เด็กแต่ละคนมี และมองว่าเด็กมีคุณค่าไม่ใช่เป็นเพียงทรัพย์สินหรือสิ่งของของบิดามารดาหรือรัฐ เด็กทุกคนจึงมีเสรีภาพและมีสิทธิส่วนบุคคลอยู่ในตัว เด็กและเยาวชนจึงควรที่จะได้รับการเคารพและเห็นคุณค่าในความเป็นตัวตนไม่ควรถูกบุคคลอื่นมาละเมิดสิทธิทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และเสรีภาพ

2. แนวคิดเด็กเป็นสมบัติของบิดาและมารดา

เป็นแนวคิดที่มีมาตั้งแต่เริ่มต้นและปรากฏขึ้นว่าแนวคิดเด็กเป็นสมบัติของบิดาและมารดาเป็นแนวคิดขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของทุกสังคม จึงเป็นแนวคิดกระแสหลักต่อทัศนคติในการปฏิบัติต่อบุคคล เมื่อเด็กเป็นสมาชิกในครอบครัวซึ่งมีบิดาและมารดาเป็นเจ้าของชีวิตและมีอำนาจเหนือเด็ก เด็กจึงถูกมองว่าไม่มีสถานะบุคคลในครอบครัว ในบางกรณีอาจถูกทำเสมือนว่าเป็นสิ่งของหรือวัตถุของครอบครัว เหตุที่กล่าวมานี้บิดาและมารดาจึงมีสิทธิเด็ดขาดในการกระทำการใดๆกับบุตรก็ได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นการกระทำที่ขัดต่อสัญญาตยาคอนเวนต์ความเป็นบิดาและมารดา แต่รัฐก็ไม่มีอำนาจเข้ามาแทรกแซงดังเช่นในยุคโรมันกฎหมายครอบครัวให้อำนาจแก่ชายซึ่งมีอาวุโสสูงสุดให้เป็นหัวหน้าครอบครัวแต่เพียงผู้เดียว มีอำนาจเหนือทุกคนในครอบครัวไม่ว่าจะเป็นภรรยา บุตร รวมไปถึงทาสที่อยู่

632472112

ในปกครอง²³ โดยกฎหมายให้อำนาจแก่หัวหน้าครอบครัวแต่เพียงผู้เดียวในการดำเนินการเกี่ยวกับบุตรซึ่งเกิดใหม่ ในการทอดทิ้งบุตร เสียชีวิต กักขัง หรืออาจนำไปขายตามกฎหมายโต๊ะที่ 4 ว่าด้วยบิดากับบุตร ดังนั้นอำนาจของหัวหน้าครอบครัวจึงเด็ดขาดและสูงสุด²⁴ ทั้งนี้จึงกล่าวได้ว่าในกฎหมายโรมันคุ้มครองเพียงประโยชน์ของหัวหน้าครอบครัวเท่านั้นไม่ให้ความสำคัญแก่การคุ้มครองเด็กแต่อย่างใด เช่นเดียวกับประเทศไทยในยุคต้นรัตนโกสินทร์ และกรุงศรีอยุธยาที่ได้ปรากฏแนวความคิดอำนาจในสถาบันครอบครัวยึดหลักอำนาจของสามีเหนือภรรยาและอำนาจอิสระของบิดาและมารดาเหนือบุตร ซึ่งพบได้จากประวัติศาสตร์ จารีต ประเพณีและกฎหมายของประเทศไทยในอดีต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติและการเลี้ยงดูเด็ก และยังพบแนวคิดนี้ในความเชื่อทางศาสนา เช่น “บิดามารดาเป็นพรหมของบุตร” หรือ พุทธภาษิตเรียกว่า “พรหมมาติ มาตาปตโร” คือบิดาและมารดาให้กำเนิดจึงสามารถกำหนดชีวิตรวมไปถึงอนาคตของบุตรได้ จากที่กล่าวมาจึงเห็นได้ว่า ฐานะของบุตรในอดีตจึงเปรียบเสมือนทรัพย์สินของบิดาและมารดาเท่านั้นและจะปฏิบัติต่อบุตรเช่นไรเป็นสิทธิเด็ดขาดของบิดาและมารดา

ในแง่ของกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน เป็นการที่ผู้กระทำใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด แสวงหาประโยชน์ในทางเพศต่อเด็กและเยาวชนโดยทำการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศ ซึ่งในเมื่อเด็กและเยาวชนเป็นสมาชิกในครอบครัว พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องมีหน้าที่สอดส่องดูแลพฤติกรรมและความเป็นอยู่ในชีวิตของเด็กและเยาวชนให้ได้รับความปลอดภัยในฐานะที่เด็กและเยาวชนเป็นสมบัติของบิดามารดา และยังรวมไปถึงถ้าหากเกิดการกระทำผิดขึ้น เช่น ในความผิดฐานพรากผู้เยาว์ เป็นการทำให้อำนาจปกครองดูแลของบิดามารดาเด็กถูกรบกวนหรือถูกกระทบกระเทือนโดยบิดามารดาเด็กไม่รู้เห็นยินยอมด้วย อันเป็นการลวงละเมิดอำนาจปกครองของบิดามารดา ความผิดฐานพรากผู้เยาว์จึงเป็นการกระทำความผิดต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กโดยตรง ส่งผลให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานนี้ ซึ่งผู้เยาว์จะฟ้องคดีอาญาด้วยตนเองไม่ได้ ต้องให้ผู้แทนโดยชอบธรรมเป็นผู้ฟ้องคดีแทนเท่านั้น จะเห็นได้ว่าในแง่นี้แนวคิดเด็กเป็นสมบัติของบิดาและมารดา มีความสอดคล้องและสามารถนำมาปรับใช้กับยุค

²³ สมเกียรติ วรรณปัญญาอนันต์, **หลักเกณฑ์ว่าด้วยหัวหน้าครอบครัว (Pater Familias) ตามหลักกฎหมายโรมัน** (กรุงเทพมหานคร: เดือนตุลา, 2553), หน้า 22-29.

²⁴ ศันนัทภรณ์ โสถถิพันธ์, **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายเอกชนโรมัน** (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2559), หน้า 89-91.

ปัจจุบันได้ แต่ในอีกแง่หนึ่งแนวคิดเด็กเป็นสมบัติของบิดามารดาที่มีมาตั้งแต่ยุคโบราณ ซึ่งมองว่า บิดา มารดามีอำนาจเหนือเด็ก ในบางกรณีเด็กอาจถูกทำเสมือนว่าเป็นสิ่งของหรือวัตถุของครอบครัว จึงส่งผลให้บิดาและมารดามีสิทธิเด็ดขาดในการกระทำการใดๆกับบุตรก็ได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงความเป็นมนุษย์ ในแง่นี้ผู้วิจัยเห็นว่าไม่อาจนำมาปรับใช้ได้ในยุคปัจจุบัน เนื่องจากเด็กมีฐานะเป็นปัจเจกชน เด็กมีคุณค่าไม่ใช่เป็นเพียงทรัพย์สินหรือสิ่งของของบิดามารดา และแนวคิดเด็กเป็นสมบัติของบิดามารดาขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนในปัจจุบันที่ให้ความเสมอภาคและเป็นอิสระ รวมไปถึงเสรีภาพแก่เด็ก

3. แนวคิดเด็กเป็นสมบัติของรัฐ

เด็กเป็นสมบัติของรัฐ แนวคิดนี้เด็กจึงสมควรที่จะได้รับการคุ้มครองตามนโยบายที่รัฐกำหนดและได้รับการเลี้ยงดูที่ได้มาตรฐาน พลเมืองเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำรงคงอยู่ซึ่งความเป็นสภาพของรัฐ ดังนั้นเพื่อให้รัฐเจริญก้าวหน้าและมีความมั่นคงจึงต้องมุ่งเน้นพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะเด็กซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่จะนำไปสู่เสถียรภาพและการพัฒนาของรัฐในอนาคต นอกจากนี้เด็กจะมีฐานะเป็นสมาชิกในครอบครัวแล้ว ยังมีฐานะเป็นพลเมืองซึ่งเป็นสมาชิกของรัฐที่จะพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของสังคมและจะทำประโยชน์เพื่อรัฐในอนาคตอีกด้วย แนวคิดเด็กเป็นสมบัติของรัฐย่อมไม่ตัดอำนาจการปกครองและเลี้ยงดูของบิดาและมารดาอย่างเด็ดขาดเสมอไป แต่การใช้อำนาจปกครองของบิดาและมารดาจะถูกทำให้หมดไปในบางกรณีหรือถูกจำกัดลงบางส่วน ทำให้บิดาและมารดาของเด็กไม่ได้มีอำนาจเด็ดขาดอีกต่อไป โดยรัฐจะใช้อำนาจปกครองหรือจะมีมาตรการเข้ามาแทรกแซง โดยประโยชน์ของครอบครัวถือเป็นประโยชน์ส่วนน้อยที่ควรที่จะเสียสละ การที่รัฐเข้ามาใช้อำนาจปกครองและมีมาตรการแทรกแซงนั้นทำไปเพื่อประโยชน์ของรัฐซึ่งเป็นประโยชน์ของผู้คนส่วนใหญ่ภารกิจของรัฐในการอบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นพลเมืองดี เช่น ในกรีก(Greek) ที่นครรัฐสปาร์ตา(Sparta) ให้ความสำคัญกับประโยชน์ของสังคมส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของสถาบันครอบครัว เพื่อรักษาความมั่นคงของนครรัฐสปาร์ตา (Sparta) เอาไว้ จึงจำเป็นต้องมีกองทัพที่มีศักยภาพและยิ่งใหญ่ในการทำสงคราม รัฐจึงคัดเลือกเด็กที่มีจิตใจเข้มแข็งและร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงพร้อมเป็นกำลังสำคัญให้แก่รัฐ โดยจัดการเลี้ยงดู อบรม ผูกพันให้เป็นทหารตั้งแต่ยังวัยเด็ก เพราะเชื่อว่าครอบครัวไม่สามารถดำรงอยู่อย่างปลอดภัยได้ถ้ารัฐไม่มีความ

632472112

มั่นคง ดังนั้นความผูกพันระหว่างเด็กกับครอบครัวจึงมีความเปราะบางเมื่อเทียบกับภารกิจที่ยิ่งใหญ่ที่ต้องช่วยกันดูแลเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมของรัฐ²⁵

ผู้วิจัยเห็นว่าแนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่ถือว่ารัฐมีความสำคัญทำให้เกิดการปฏิบัติต่อเด็กในฐานะที่เด็กเป็นสมบัติของรัฐ หากเมื่อเกิดกรณีที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิเด็กและเยาวชนไม่ว่าในแง่ไหนก็ตาม ที่ทำให้เกิดผลเสียหายหรือเป็นภัยอันตรายต่อเด็กและเยาวชน เช่นในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ นับเป็นภัยอันตรายที่ร้ายแรงต่อเด็กและเยาวชนทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ รัฐต้องให้ความดูแลรวมทั้งออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนไม่ให้ถูกละเมิด และมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ซึ่งเด็กและเยาวชนเป็นบุคคลที่จะเติบโตขึ้นเป็นกำลังสำคัญในการที่จะพัฒนาให้รัฐมีความเจริญก้าวหน้าและมีความมั่นคงสืบต่อไปในอนาคต

4. แนวคิดพื้นฐานในการคุ้มครองเด็กและเยาวชน

สิทธิของเด็กและเยาวชนที่ได้รับการรับรองตามหลักของกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ สิทธิมนุษยชนพื้นฐานทั่วไป (fundamental general human rights) ได้รับการคุ้มครองแบบเดียวกันกับผู้ใหญ่และสิทธิมนุษยชนแบบพิเศษ (special human rights) ได้รับความคุ้มครองในระหว่างที่เป็นเด็ก²⁶ หลักการสำคัญที่เป็นพื้นฐานซึ่งเกี่ยวข้องกับคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีดังต่อไปนี้

4.1 หลักสิทธิมนุษยชน (Human Rights)

สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิดของมนุษย์และมีความเป็นสากล ไม่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติ ชนชาติ ภาษา ศาสนา ประเทศ เพศ ผิวพรรณ สถานะทางเศรษฐกิจ ความสามารถ วัฒนธรรม สติ ปัญญา สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรี เสมอภาค มีความ

²⁵ รินทร์ลภัส ชาวสิทธิวงษ์, การคุ้มครองเด็กภายใต้หลักประโยชน์สูงสุดของเด็ก : ศึกษากรณีการแยกเด็กออกจากครอบครัว (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา นิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559), หน้า 8-9.

²⁶ ดาริกา ศรีพงษ์พันธุ์กุล, แนวคิดใหม่ในการลงโทษผู้ให้เด็กกระทำผิดทางอาญา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552), หน้า 7.

เป็นอิสระและเสรีภาพ มีสิทธิในการแสวงหาปัจจัยมาดำรงชีพ ได้รับการยอมรับจากสังคมและการปฏิบัติที่เหมาะสมจากรัฐ

สิทธิมนุษยชน (Human Rights) หมายถึง สิทธิในความเป็นมนุษย์ไม่ว่าจะมีเชื้อชาติ เพศ อายุ สีผิว แหล่งกำเนิด ความคิด ที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นสิทธิตามธรรมชาติที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิดและไม่สามารถโอนให้แก่กันได้ ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นบุคคล องค์กร หรือรัฐ ย่อมไม่สามารถละเมิดความเป็นมนุษย์ได้ ได้รับการศึกษา การมีงานทำ ได้รับความเป็นธรรม เมื่อถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดกฎหมายและไม่ถูกทรมาน²⁷ พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นิยามความหมายของสิทธิมนุษยชนไว้ว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามกฎหมายไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม²⁸

หลักการพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน 6 ประการ²⁹ ดังนี้

(1) ทุกคนมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) เป็นสิทธิที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด เป็นสิทธิเฉพาะตัวที่ต้องรักษาและสงวนไว้ไม่ให้ถูกละเมิด และเป็นสิ่งที่ต้องได้รับความยุติธรรมและได้รับการคุ้มครองจากรัฐ

(2) คนทุกคนมีความเสมอภาคและห้ามการเลือกปฏิบัติ (Equality and nondiscrimination)

(3) สิทธิมนุษยชนเป็นของคนทุกคน ไม่เลือกเชื้อชาติ ศาสนา อายุ เพศ อาชีพ สถานะทางสังคมหรือเศรษฐกิจ สุขภาพ และความคิดเห็นด้านต่าง ๆ (Universality)

(4) สิทธิมนุษยชนมีความเป็นองค์รวม ไม่สามารถแยกเป็นส่วนๆได้ และพึ่งพิงกัน (Indivisibility & Interdependently)

²⁷ พงษ์เทพ สันติกุล, "สิทธิมนุษยชน สิทธิพลเมือง และสิทธิทางสังคม", *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย มหาวิทยาลัยบูรพา* 11, 1 (มกราคม 2562): 39.

²⁸ มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542

²⁹ บุรณัฐ ฐาปนดุลย์, *หลักสิทธิมนุษยชนในการทำงาน*, ค้นวันที่ 15 มีนาคม 2563 จาก http://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=8843.

(5) การมีส่วนร่วมและการเป็นส่วนหนึ่งของสิทธินั้น (Participation & Inclusion) หมายความว่า ประชาชนแต่ละคนมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์และเข้าถึงสิทธิพลเมืองและการเมือง และสิทธิทางวัฒนธรรม สังคม หรือเศรษฐกิจ

(6) ตรวจสอบได้และใช้หลักนิติธรรม (Accountability & the Rule of Law)

พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นิยามความหมายของสิทธิมนุษยชนไว้ว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือตามกฎหมายไทยหรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม

สิทธิเด็กถือเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของหลักสิทธิมนุษยชน ภายใต้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2491 แม้ในปฏิญญาสากลไม่ได้ให้คำนิยามของคำว่าเด็กไว้ แต่อุญสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กให้ความหมายของเด็กไว้ คือ เด็ก หมายถึงบุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองและปกป้องในฐานะความเป็นมนุษย์ ไม่ว่าเด็กนั้นเป็นเด็กที่ด้อยโอกาส หรือเป็นเด็กที่เกิดมาร่างกายสมบูรณ์หรือไม่ก็ตาม ย่อมต้องได้รับความคุ้มครองเช่นกัน สิทธิขั้นพื้นฐานได้รับการยืนยันไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง พ.ศ. 2509 รับรองว่าเด็กทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองที่จำเป็นตามสถานการณ์ของผู้เยาว์ จากครอบครัว สังคม และรวมไปถึงรัฐ ต้องปราศจากการเลือกปฏิบัติ เด็กทุกคนต้องมีสิทธิได้มาซึ่งสัญชาติและได้รับการจดทะเบียนการเกิด สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กและเยาวชนยังได้รับการรับรองไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (the convention on the rights of the child) ซึ่งให้การคุ้มครองและดูแลผู้เยาว์เป็นพิเศษ ซึ่งได้กำหนดเรื่องสิทธิของเด็กเอาไว้โดยตรง สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประการ³⁰ ดังต่อไปนี้

(1) สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง (right of protection) เช่น

- การทารุณกรรมทางด้านจิตใจ เป็นการกระทำที่แสดงออกทางวาจาหรือท่าทาง ทำให้เด็กรู้สึกขาดความรัก เสียใจ น้อยใจ เกิดทัศนคติหรือรู้สึกไม่ดีกับตนเอง เกิดความหวาดระแวงและความกลัว

³⁰ ดาริกา ศรีพงษ์พันธุ์กุล, เรื่องเดิม, หน้า 9.

- การทารุณกรรมทางร่างกาย เกิดจากการทำโทษที่รุนแรงเกินไป

กระทำต่อร่างกายเมื่อตัวเด็ก ซึ่งทำให้เด็กได้เกิดบาดแผล หรือรอยฟกช้ำ ได้รับความเจ็บปวด

- การล่วงละเมิดทางเพศ เช่น การให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก เป็นต้น ถือว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศกับเด็ก โดยที่เด็กตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่อาจขัดขืนได้หรือยังไม่มีความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว

- การใช้แรงงานเด็ก ถือเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ในเชิงพาณิชย์จากเด็ก อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก ทำให้เด็กขาดการศึกษา ขาดการเรียนรู้ ขาดการพัฒนาทางด้านจิตใจ ร่างกาย สังคม และศีลธรรมของเด็ก

(2) สิทธิที่จะมีชีวิตรอด (right of survival) เด็กทุกคนเกิดมาย่อมมีสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ ไม่ว่าจะมียารักษาที่สมบูรณ์หรือไม่ก็ตาม ต้องได้รับการจดทะเบียนการเกิด และได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีที่สุดในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านจิตใจ สุขภาพร่างกาย โภชนาการ ที่อยู่อาศัย และรวมไปถึงการบริการทางการแพทย์ จากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หากกรณีที่เกิดนั้นไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครอง รัฐจะต้องเข้าไปดูแลเพื่อให้เด็กสามารถเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์และสามารถใช้ชีวิตอย่างอยู่รอดปลอดภัย

(3) สิทธิที่จะมีส่วนร่วม (right of participation) สิทธิที่จะมีส่วนร่วมเป็นสิทธิที่ให้ความสำคัญกับการแสดงออกของเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการกระทำและความคิดเห็นในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และการเรียกร้องสิทธิในชีวิตความเป็นอยู่ให้อาจถูกกระทบด้วยการที่อนุญาตให้เด็กได้มีส่วนร่วมสามารถแสดงความคิดเห็นของตนโดยไม่กระทบสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และอนุญาตให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับตนเอง ซึ่งการให้สิทธิแก่เด็กช่วยทำให้เด็กสามารถปรับตัวอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างสงบสุข มีความรับผิดชอบ เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต และช่วยเพิ่มโอกาสในการมีส่วนร่วมของเด็กต่อสังคม

(4) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา (right of development) เด็กจะได้รับสิทธิให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับพัฒนาการด้านจิตใจ ร่างกาย สังคม รวมถึงความพึงพอใจ ความต้องการ และตลอดจนความสุขของเด็ก สำคัญที่สุดเด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และครอบคลุมถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เด็กมีความต้องการจะพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพอย่างเต็มที่ มีอิสระในการแสดงออกและแสดงความคิดเห็น ได้รับการกล่อมเกลาทางด้านจิตใจและความคิดที่เหมาะสมกับวัย

หลักสิทธิมนุษยชนเป็นหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นสิทธิที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิดไม่สามารถแบ่งแยกได้ มนุษย์ทุกคนต้องมีความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ และมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณี การคุ้มครองเด็กและเยาวชนตามหลักสิทธิมนุษยชน กำหนดเรื่องสิทธิของเด็กเอาไว้โดยตรง คือ สิทธิที่จะมีชีวิตรอด สิทธิที่จะมีส่วนร่วม สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา และสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองไม่ให้เด็กและเยาวชนถูกทารุณกรรม ด้านร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนไม่ให้ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งมีความสอดคล้องกับกรณีที่ผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการบัญญัติเพิ่มเติมกฎหมายในความผิดฐานล่วงละเมิดเด็กและเยาวชนโดยอาศัยอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด ซึ่งเป็นการกระทำที่ละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชน เห็นได้ว่าหลักสิทธิมนุษยชนเป็นแนวคิดพื้นฐานในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีความเป็นสากลและสอดคล้องกับยุคสมัยในปัจจุบัน

5. หลักคุ้มครองเด็กจากการถูกใช้แสวงหาประโยชน์

เด็กและเยาวชนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษจากการถูกแสวงหาประโยชน์และล่วงละเมิดทางเพศ มีหลักการรับรองไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก รัฐภาคีจะต้องดำเนินการที่เหมาะสมแก่เด็ก ทั้งในด้านบริหาร การศึกษา สังคมและด้านนิติบัญญัติ เพื่อที่จะ ให้ความคุ้มครองเด็กจากความรุนแรงทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นทางจิตใจหรือทางร่างกาย การทำร้าย การปฏิบัติที่ผิดต่อเด็ก การแสวงหาประโยชน์ รวมถึงการกระทำที่มีขอบในทางเพศ ขณะเด็กอยู่ในความดูแลของผู้ปกครองตามกฎหมาย บิดาและมารดา

ในปี 1999 The world Health Organization ได้ให้คำนิยามของคำว่า “การล่วงละเมิด หรือ การทารุณกรรมเด็ก” (child abuse or maltreatment) หมายถึง รูปแบบของการเลี้ยงดูเด็กโดยไม่ชอบทั้งด้านจิตใจและร่างกาย การละเลย การแสวงหาประโยชน์ทางพาณิชย์หรือทางอื่น ๆ การล่วงละเมิดทางเพศ หรือการปฏิบัติโดยประมาท การกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ ชื่อเสียงของเด็ก พัฒนาการ รวมไปถึงการดำรงชีวิตของเด็ก ซึ่งการทารุณกรรมเด็กสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายประเภท³¹ ดังนี้

³¹ Blue Knot Foundation, **What Is Child Abuse**, Date cited March 17, 2020 Available from: <http://www.blueknot.org.au/WHAT-WE-DO/Resources/General-Information/Whatis-child-abuse>

- การทารุณกรรมทางจิตใจ คือการสร้างบาดแผลทางจิตใจให้แก่เด็กเกิดจากความผิดพลาดของผู้ใหญ่หรือผู้ปกครองในการเลี้ยงดู อีกทั้งความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ปกครองเต็มไปด้วยการบังคับขู่เข็ญ ไม่ส่งเสริมต่อการพัฒนาการของเด็ก ไม่มีความมั่นคงและสภาพแวดล้อมของความเป็นอยู่ไม่เอื้อต่อตัวเด็ก

- การทารุณกรรมทางร่างกาย คือการทำร้ายร่างกายของเด็กซึ่งกระทำไปโดยเจตนาไม่ใช้กระทำลงไปโดยประมาท และการลงโทษที่รุนแรงเกินสมควรต่อเด็ก

- การทารุณกรรมทางเพศ เช่น การให้เด็กร่วมในกิจกรรมทางเพศกับผู้ใหญ่หรือบุคคลอื่นๆ การให้เด็กค้าประเวณี การล่วงละเมิดทางเพศ การค้าและการผลิตสื่อลามกอนาจารของเด็ก

- การปฏิบัติต่อเด็กโดยประมาทหรือการเลี้ยงดูโดยปล่อยปะละเลย เด็กเป็นบุคคลที่ต้องได้รับความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดทั้งทางจิตใจและทางร่างกาย เด็กเป็นวัยที่ยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เต็มที่ย่อมต้องได้รับการศึกษา อาหาร ความปลอดภัย เสื้อผ้า ต้องการการดูแลเพื่อให้มีพัฒนาการต่างๆอย่างสมบูรณ์และสามารถเจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่

5.1 รูปแบบของการแสวงหาประโยชน์จากเด็กและเยาวชน

ปัญหาการละเมิดสิทธิเด็กและเยาวชนในประเทศไทยเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและหลายรูปแบบ โดยเฉพาะปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนเป็นสิ่งที่แพร่หลายในสังคมไทย ข้อมูลจากกระทรวงสาธารณสุขในปีพ.ศ. 2560 มีเด็กเกือบ 9,000 คน เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเนื่องจากถูกทำร้ายโดยส่วนใหญ่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ตัวเลขนี้อาจเป็นเพียง “ยอดภูเขาน้ำแข็ง” เนื่องจากกรณีที่ทราบมาเป็นกรณีที่มีความรุนแรงมากเท่านั้นนอกจากนี้ ข้อมูลจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติในช่วงปีพ.ศ. 2558 ถึง 2559 ชีวร้อยละ 4.2 ของเด็กอายุ 1-14 ปี เคยถูกล่วงละเมิดอย่างร้ายแรงที่บ้านในช่วงเดือนก่อนการสำรวจ ซึ่งมีการถูกตบตีที่ศีรษะ ใบหน้า หู ถูกตีซ้ำๆอย่างสุดแรง เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรเด็กในวัยนี้จะเท่ากับว่ามีเด็กถูกทำร้ายถึง 470,000 คน³² รูปแบบการแสวงหาประโยชน์จากเด็กและเยาวชน คือการจัดหา การใช้ หรือเสนอเด็กเพื่อการค้าประเวณี เพื่อผลิตสื่อลามกอนาจาร กล่าวคือ จาก สถิติการฟ้องร้องการล่วงละเมิดทางเพศ ตลอด 5 ปี ในระดับนานาชาติ พบว่า เด็กผู้ชาย

³² UNICEF FOR EVERY CHILD, ประเทศไทยยังขาดการคุ้มครองเด็กในระดับชุมชน, ค้นวันที่ 18 มีนาคม 2563 จาก <https://www.unicef.org/thailand/th/stories/>

1 ใน 6 เคยถูกล่วงละเมิดเพศและเด็กผู้หญิง 1 ใน 4 เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งในประเทศไทยพบว่าที่มีปรากฏตามข่าวต่างๆ 53 ราย ทั้งที่ความเป็นจริงมีมากกว่านั้น เนื่องจากส่วนใหญ่เมื่อเกิดปัญหาดังกล่าว เด็กไม่สามารถพึ่งพาใครได้ ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว คนใกล้ชิด ครู หรือภาครัฐ ทำให้มีเด็กที่ตกเป็นเหยื่อเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งสภาพสังคมที่มีการชุบฉิบนิทา³³ ถือเป็น การซ้ำเติมเด็กที่ตกเป็นเหยื่อ เมื่อเกิดเหตุส่งผลให้เด็กเจ็บไม่กล้าที่จะบอก

ในกรณีการล่วงละเมิดเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน เป็นการกระทำ ความผิดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ซึ่งในบางกรณีได้ทำไปเพื่อจำหน่าย หรือกล่าวอีกนัย หนึ่งว่า ได้ทำไปเพื่อค้ำกำไร เช่น การดำเนินธุรกิจถ่ายภาพหรือวิดีโอลามกอนาจารเด็กและ เยาวชน การกระทำความผิดดังกล่าวนี้เป็นการที่เด็กและเยาวชนถูกใช้แสวงหาประโยชน์ ก่อให้เกิด อันตรายต่อ ชื่อเสียงของเด็ก สุขภาพ พัฒนาการ รวมไปถึงการดำรงชีวิตของเด็ก จึงจำเป็นที่ จะต้องให้ความคุ้มครองดูแลตามมาตรฐานที่เหมาะสมจากรัฐ ซึ่งเด็กและเยาวชนมีสิทธิที่จะ ได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษจากการถูกแสวงหาประโยชน์และล่วงละเมิดทางเพศ ตามหลัก คุ้มครองเด็กจากการถูกใช้แสวงหาประโยชน์

ข้อสังเกต แนวคิดในแต่ละแนวคิดไม่ว่าจะเป็นแนวคิดการปฏิบัติต่อเด็กในฐานะ บัจเจกชน ให้ความสำคัญและความสำคัญถึงความเป็นมนุษย์ที่เด็กแต่ละคนมี ไม่ให้ผู้ใดมา ทำการละเมิดสิทธิของเด็กได้ หากมีการละเมิดสิทธิเกิดขึ้น รัฐย่อมมีอำนาจเข้ามาให้ความ คุ้มครอง แนวคิดเด็กเป็นสมบัติของบิดาและมารดา เป็นแนวคิดที่มีมาตั้งแต่เริ่มต้นเป็นแนวคิด ขึ้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของทุกสังคมจึงเป็นแนวคิดกระแสหลักต่อทัศนคติในการปฏิบัติต่อ เด็ก แนวคิดเด็กเป็นสมบัติของรัฐแนวคิดนี้เด็กสมควรที่จะได้รับการคุ้มครองตามนโยบายที่รัฐ กำหนดและได้รับการเลี้ยงดูที่ได้มาตรฐาน นอกจากเด็กจะมีฐานะเป็นสมาชิกในครอบครัวแล้ว ยังมีฐานะเป็นพลเมืองซึ่งเป็นสมาชิกของรัฐที่จะพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของสังคมและจะทำ ประโยชน์เพื่อรัฐในอนาคตอีกด้วย หลักสิทธิมนุษยชนเป็นหลักที่มีความสำคัญและเป็นสิทธิที่ ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิดไม่สามารถแบ่งแยกได้ มนุษย์ทุกคนต้องมีความเสมอภาค ไม่เลือก ปฏิบัติและมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย หลักคุ้มครองเด็กจากการถูกใช้แสวงหา ประโยชน์เป็นหลักที่ให้ความคุ้มครองเด็กจากความรุนแรงทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นทางจิตใจหรือ ทางร่างกายการทำร้าย การปฏิบัติที่ผิดต่อเด็ก การแสวงหาประโยชน์รวมถึงการกระทำที่มี

³³ อรรถพล อนันตวรสกุล, **สถิติล่วงละเมิดเด็กไทย**, คำนวณวันที่ 18 มีนาคม 2563 จาก <http://bankkobbiznews.com/news/detail/791494>

ชอบในทางเพศ เด็กและเยาวชนเป็นบุคคลที่ยังด้อยประสบการณ์ การคิดการตัดสินใจของบุคคลวัยนี้ยังอยู่บนพื้นฐานของอารมณ์ และไม่สามารถแยกความถูกต้องผิดได้ทันที จึงทำให้เด็กและเยาวชนถูกเอารัดเอาเปรียบหรือถูกละเมิดสิทธิอยู่บ่อยครั้ง ในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน เป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิของเด็กและเยาวชนทั้งด้านร่างกายและจิตใจ จึงเห็นควรที่จะนำเอาแนวคิดที่ได้กล่าวมาข้างต้นมาเป็นแนวทางในการบัญญัติกฎหมายในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน เพื่อคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนไม่ให้ถูกละเมิดและได้รับความคุ้มครองอย่างเสมอภาคเทียบเท่ากับผู้ใหญ่

รูปแบบของการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์

1. ความหมายของการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์

การล่อลวง (Grooming) ในบริบททั่วไปหมายถึง การเตรียมการที่แสดงบทบาทหรือกระทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือการเตรียมการเพื่อรองรับสถานการณ์หรือวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งไว้โดยเฉพาะที่จะเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป แต่ก็ยังไม่มีคำให้ความหมายของคำว่า Grooming ที่เหมาะสมหรือยอมรับว่าถูกต้องที่สุด เนื่องจากเป็นกระบวนการที่มีลักษณะเป็นนามธรรม หากจะชี้ชัดและจับต้องถึงกระบวนการว่ามีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดอย่างไร³⁴

Anna salter ให้ความหมายของ Grooming ว่า กระบวนการที่บุคคลใช้ละเมิดทางเพศ ที่เชี่ยวชาญและใช้ในการควบคุมเด็กให้ไปสู่สถานการณ์ที่พร้อมจะถูกละเมิดทางเพศและทำให้เด็กไม่อยากเปิดเผยถึงการกระทำที่ตนถูกละเมิดดังกล่าว³⁵

การล่อลวง(Grooming) เป็นการที่บุคคลได้สร้างความผูกพันด้านอารมณ์กับเด็กปกปิดตัวตนที่แท้จริงของตนเองเพื่อให้เกิดความไว้วางใจ โดยมีเป้าหมายที่จะแสวงหาประโยชน์หรือละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชน โดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือ ส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นในโลกออนไลน์ เด็กและเยาวชนอาจถูกล่อลวงโดยคนแปลกหน้าหรือคนที่รู้จักคุ้นเคยกัน เช่น เพื่อน สมาชิกในครอบครัว หรือบุคคลอื่น ๆ Groomers หรือบุคคลที่ทำการล่อลวงนั้น อาจจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายก็ได้ มีเด็กและเยาวชนเป็นจำนวนมากที่ไม่รู้ว่าสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นกับ

³⁴ สุพัตรา สถิตจันทรากุล, เรื่องเดิม, หน้า 12.

³⁵ เรื่องเดียวกัน.

ตนเองคือการละเมิดหรือไม่เข้าใจว่ากำลังถูกล่อลวง เมื่อเด็กเชื่อใจแล้วบุคคลที่ทำการล่อลวง จะแสวงหาประโยชน์จากความสัมพันธ์ด้วยการแยกเด็กออกจากครอบครัว เพื่อน และทำให้เด็กต้องรู้สึกพึ่งพาใช้วิธีการควบคุมให้เด็กเชื่อว่าเด็กไม่มีทางเลือกและจำเป็นต้องทำในสิ่งที่เขาต้องการ³⁶

พฤติกรรมการล่อลวง (Grooming) อาจเกิดขึ้นทั้งในโลกออนไลน์และโลกในชีวิตจริง ในโลกออนไลน์บุคคลที่ทำการล่อลวงใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือและแสวงหาเหยื่อทางออนไลน์หรือทำให้เด็กและเยาวชนจากโลกในชีวิตจริงเข้าสู่โลกออนไลน์ เช่น การขอ LINE จากเด็กก็เป็นการเริ่มกระบวนการ Grooming ทางออนไลน์ ส่วนใหญ่ผู้กระทำความผิดในการล่อลวงมักจะใช้วิธีการในกระบวนการที่คล้ายคลึงหรือเหมือนกัน เนื่องจากการใช้อารมณ์ความรู้สึกในการสร้างความสัมพันธ์นั้นเป็นวิธีการที่ทำได้ง่ายและได้ผล จึงทำให้สามารถบงการและควบคุมเด็กให้กระทำการตามความต้องการของตน³⁷

Dennis Howitt ให้ความหมายของคำว่า การล่อลวงทางเพศ (Sexual Grooming) ว่าเป็นกระบวนการที่กระทำโดยผู้ที่ชอบร่วมเพศกับเด็ก (Paedophile) เพื่อล่อลวงให้เด็กติดกับและล่อลวงด้วยวิธีการบางอย่างที่เป็นการกระทำในทำนองเดียวกับการจีบของผู้ใหญ่³⁸

Rachal O'Connell ให้ความหมายของคำว่า การล่อลวงทางเพศ (Sexual Grooming) ว่าเป็นวิธีการที่กระทำโดยผู้ที่ชอบร่วมเพศกับเด็ก (Paedophile) ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้ทำให้คนทั่วไปเกิดความวิตกว่าการพบกันระหว่างผู้ที่ชอบร่วมเพศกับเด็กและเหยื่อที่เป็นเด็ก จะเกิดการกระทำที่มีวัตถุประสงค์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย³⁹

ข้อสังเกต จากการให้คำจำกัดความของ Dennis Howitt และ Rachal O'Connell จะเห็นได้ว่า มีการอ้างว่าการล่อลวงทางเพศ (Sexual Grooming) เป็นการทำหน้าที่ของผู้ที่ชอบ

³⁶ สิริรัตน์ พันทวี วงศ์ชนะเอนก, เรื่องเดิม, หน้า 6-7.

³⁷ WORAPON H., **บทเรียนออนไลน์ Grooming ภัยที่พวกเราควรให้ความสนใจ**, ค้นวันที่ 9 กันยายน 2562 จาก <https://blog.eset.co.th/2016/03/15/บทเรียนออนไลน์หรือ-grooming-ภัย>

³⁸ Dennis. Howitt, **Paedophiles and Sexual Offences against Children**, Date cited May 24, 2020 Available from: <https://search.proquest.com/openview/2558e7b377f118a1f429eebb901889b8/1?pq-origsite=gscholar&cbl=48144>

³⁹ Rachel O'Connell, **A Typology of Child Cyberexploitation and Online Grooming Practices**, Date cited May 24, 2020 Available from: <http://image.guardian.co.uk/sysfiles/Society/documents/2003/07/17/Groomingreport.pdf>

รวมเพศกับเด็ก(Paedophile) เท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้วผู้กระทำความผิดทางเพศที่กระทำกับเด็กโดยใช้กระบวนการล่อลวงทางเพศ(Sexual Grooming) นั้นไม่ได้มีเฉพาะแต่ผู้ที่ชอบรวมเพศกับเด็ก(Paedophile)

การล่อลวงทางออนไลน์(Online grooming) หมายถึง การติดต่อสื่อสารทางออนไลน์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่บุคคลทำการล่อลวงโดยใช้เล่ห์กลเพื่อให้เด็กพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเซ็กส์ ใช้ความสัมพันธ์ทางออนไลน์นำไปสู่ความสนใจในเรื่องเพศ ให้เด็กกระทำการใด ๆ ที่เกี่ยวกับเพศ ช่มชู้หรือบังคับให้เด็กมีส่วนร่วมทางเพศทั้งในโลกออนไลน์และโลกในชีวิตจริง เช่น การล่อลวงละเมิดทางเพศเด็กผ่านทางเว็บแคม ผู้ล่อลวงละเมิดมักค้นหาเด็กที่โดดเดี่ยว มีปัญหาเรื่องความมั่นใจ พฤติกรรมการเตรียมเด็ก ได้แก่ การสนองความต้องการของเด็ก เช่น ให้ของขวัญ เอาใจใส่ หรือการบังคับจิตใจ⁴⁰

ข้อสังเกต การล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ เป็นการที่บุคคลแปลกหน้าหรือเป็นที่รู้จักคุ้นเคยไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงทำการติดต่อสื่อสารบนโลกออนไลน์ โดยการสร้างความสัมพันธ์ทางอารมณ์ความรู้สึกกับเด็กและเยาวชน ล่อลวงให้เกิดความเชื่อใจ ตลอดจนการขอ บังคับ ช่มชู้ หรือควบคุมเด็กและเยาวชนให้ไปสู่สถานการณ์ที่พร้อมจะถูกล่วงละเมิดทางเพศ

2. ลักษณะของการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์

การกระทำความผิดทางเพศจะมีกระบวนการที่เหมือนกันเรียกได้ว่าเป็นวงจรของการกระทำความผิดทางเพศหรือเรียกว่า “cycle of abuse” ในการกระทำความผิดเหยื่อและผู้กระทำความผิดต้องเข้าสู่วงจรของการกระทำความผิดทางเพศที่ก่อให้เกิดผลคือการล่อลวงเป็นส่วนสำคัญในวงจร cycle of abuse ดังกล่าว ส่วนมากผู้กระทำความผิดทางเพศจะไม่ใช้วิธีการที่บังคับเด็ก แต่จะกระทำกับเด็กที่ให้ความยินยอมที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับตน เนื่องจากผู้กระทำความผิดทางเพศจะไม่ต้องรับโทษหรือไม่ต้องถูกจับในความผิดที่ตนได้ก่อขึ้น

⁴⁰ มูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก, การเตรียมเด็กออนไลน์เพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ (Online Grooming), ค้นวันที่ 9 กันยายน 2562 จาก <https://www.ecpat-th.org/article/1/online-child-sexual-exploitation.html>

Judith S. Donath กล่าวว่าบุคคลที่อยู่ในโลกเสมือนจริงมีแนวโน้มที่จะสร้างตัวตนขึ้นมาใหม่และปิดบังซ่อนเร้นตัวตนที่แท้จริงเอาไว้โดยแปลงเป็นบุคคลที่เธอเห็นว่าผู้อื่นชื่นชอบหรือเป็นบุคคลในแบบที่ตนเองอยากเป็น⁴¹

ลักษณะเฉพาะของโลกออนไลน์ คือ การไม่ต้องตอบโต้คู่สนทนาในทันที (Asynchronicity) การมองไม่เห็นคู่สนทนา (Invisibility) สังคมออนไลน์ไม่มีการแยกชนชั้น และการปิดบังตนเอง (Anonymity) ทำให้ความสัมพันธ์ที่มีต่อกันในโลกออนไลน์เกิดขึ้นโดยไม่มีข้อจำกัด เงื่อนไข และสถานที่ ทำให้คู่สนทนาจินตนาการคู่สนทนาอีกฝ่ายขึ้น คู่สนทนาอีกฝ่ายจึงใช้ประโยชน์ที่อีกฝ่ายจินตนาการนั้นปิดบังความเป็นจริงที่ตนเป็นอยู่⁴²

โลกออนไลน์ที่มีลักษณะเฉพาะดังกล่าวมานั้นจึงมีผลอย่างมากในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้กระทำผิดจนสามารถสนิทสนมกันได้โดยง่ายและรวดเร็ว จึงส่งผลให้ความเชื่อใจเกิดขึ้นได้รวดเร็วตามไปด้วย การล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศนั้นสามารถใช้ระยะเวลาเพียงสั้น ๆ หรือเวลานานก็ขึ้นอยู่กับว่าเด็กเชื่อใจบุคคลดังกล่าวหรือไม่การล่อลวงเด็กนั้นอาจจะไม่ได้ล่อลวงเด็กเพียงคนเดียว แต่ทำการล่อลวงเด็กหลายคนในเวลาเดียวกัน หากเด็กคนใดรู้สึกอยากตัดความสัมพันธ์หรือไม่สบายใจก็ยังมีเด็กคนอื่น ๆ ที่ยังตกเป็นเหยื่อ⁴³

การกระทำที่เด็กเกิดความรู้สึกเชื่อใจ ไว้วางใจนั้น มีขั้นตอนและกระบวนการการล่อลวงแบ่งออกเป็น 5 ระยะดังต่อไปนี้⁴⁴

ระยะที่ 1 สร้างความสัมพันธ์

บุคคลที่ล่อลวงเด็กจะเริ่มทำความรู้จักกับเด็กโดยใช้ระยะเวลาในเด็กแต่ละคนแตกต่างกันออกไป การทำความรู้จักกับเด็กจะมากขึ้นเรื่อยๆ ใดที่ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ที่บุคคลดังกล่าวอยากให้เป็น โดยมีการขอรูปร่างเด็ก หากเด็กส่งรูปถ่ายให้ดูก็จะเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบว่าบุคคลที่ทำการล่อลวงกำลังคุยกับเด็กคนนั้นจริง ๆ และลักษณะของเด็กตรงตามความชอบหรือความต้องการของตนหรือไม่ ในกรณีที่เลือกเหยื่อในละแวกใกล้เคียงตน

⁴¹ ดารินทร์ สวัสดิ์เสวี, การแปลงตัวตนในห้องสนทนาบนอินเทอร์เน็ต (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545), หน้า 134-137.

⁴² เรื่องเดียวกัน.

⁴³ เรื่องเดียวกัน.

⁴⁴ สุพัตรา สถิตจันทรากุล, เรื่องเดิม, หน้า 19-22.

ก็จะสามารถตามหาหรือระบุตัวเด็กได้ การขอรูปถ่ายของเด็กในระยะแรกนี้ยังคงเป็นรูปถ่ายแบบธรรมดาๆ ไม่มีเรื่องในทางเพศเข้ามาเกี่ยวข้อง

ระยะที่ 2 สร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิด

ความสัมพันธ์ในระยะที่ 2 นี้ อาจจะมีการพูดคุยถึงเรื่องส่วนตัวเด็กมากขึ้น เช่น ชีวิตในโรงเรียน หรือครอบครัว ระยะนี้บุคคลที่ทำการล่อลวงนั้นจะสร้างตัวตนเพื่อให้เด็กเห็นว่า ตนเองเป็นเพื่อนสนิทของเด็ก เพื่อให้เด็กไว้วางใจและอยากพัฒนาความสัมพันธ์

ระยะที่ 3 ระยะเสี่ยง

การสนทนากับเด็กจะถามเด็ก เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ร่วมกันกับใครบ้าง หรือเด็กใช้คอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์อยู่ที่ไหน คำถามในลักษณะนี้อาจเดาได้ว่าผู้ล่อลวงกำลังประเมินความเป็นไปได้ที่ตนจะถูกจับได้โดยบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กหรือไม่ เช่น พ่อแม่ พี่ของเด็ก หรือครู เป็นต้น

ระยะที่ 4 กั้นเด็กจากผู้อื่น

ลักษณะของการสนทนาระหว่างเด็กกับผู้ล่อลวงจะเปลี่ยนแปลงไป ผู้ล่อลวงจะชักจูงความรู้สึกและความคิดของเด็กเพื่อให้เด็กรู้สึกว่าตนเองเป็นเพื่อนที่ดีที่สุด หรือเข้าใจเด็กมากที่สุดทำให้เด็กกล้าที่จะเปิดเผยความลับและรักษาความลับระหว่างเด็กกับผู้ล่อลวงไว้ไม่ให้คนอื่นรู้ หากเด็กแสดงความเชื่อใจให้บุคคลที่ล่อลวงเห็นแล้ว ก็จะนำไปสู่ประเด็นที่เป็นเรื่องของทางเพศและเรื่องส่วนตัว

ระยะที่ 5 เข้าสู่ทางเพศ

มักจะมีการถามเด็กในลักษณะ เช่น เคยเคยกอดกับคนอื่นมาก่อนหรือไม่ เคยเคยจูบมาก่อนหรือเปล่า สำหรับตัวเด็กแล้วระยะนี้อาจดูไม่เป็นอันตรายเพราะพูดคุยกันในลักษณะนี้เป็นปกติ ผู้ล่อลวงจะทำให้เด็กรู้สึกว่ากำลังแบ่งปันความเชื่อใจซึ่งกันและกัน ในกรณีที่เด็กเคยถูกล่อลวงและละเมิดทางเพศมาก่อน บุคคลพวกนี้จะมีวิธีการเข้าหาเด็กที่แตกต่างออกไป คือวิธีการที่ทำให้ตนมีอำนาจเหนือเด็ก ในระยะเข้าสู่ทางเพศอาจมีการแลกเปลี่ยน ขอให้เด็กทำ หรือจำหน่ายสิ่งลามกอนาจารเพื่อกระตุ้นทางเพศ โดยส่งภาพลามกอนาจารให้แก่เด็ก เพื่อเป็นการลดแรงต่อต้านของเด็กและเพื่อให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศกับตน

การรักษาความสัมพันธ์กับเด็กในระยะที่ 5 นี้ จะเป็นอย่างนุ่มนวล เพื่อให้เด็กเข้าใจว่าเกิดความรักความไว้วางใจขึ้น และทำให้เด็กรู้สึกว่าผู้ล่อลวงเป็นที่ปรึกษาที่ดี ฉลาด ไว้วางใจ

632472112

ได้ จะเป็นคนรักที่ดีในอนาคตให้เด็กได้ ในกรณีที่เด็กรู้สึกไม่สบายใจถึงความสัมพันธ์ ผู้ล่อลวงก็จะแสดงความเสียใจอย่างที่สุดเพื่อจะทำให้เด็กให้อภัยตนในทันที ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างความรู้สึกไว้วางใจกันอีกครั้งและในครั้งนี้อาจมีความรู้สึกซึ่งมากกว่าเดิม การสนทนาในเรื่องเพศก็จะเริ่มมีความรุนแรงและมีลักษณะทางเพศอย่างชัดเจน เช่น บอกวิธีการช่วยตัวเอง หรือ ออรัลเซ็กส์ เป็นต้น การทำให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศอย่างใด ๆ อาจโน้มน้าวเด็กให้หลงเชื่อว่าเด็กจะเป็นคู่รักที่ดีในอนาคต จึงส่งผลให้ความสัมพันธ์ในรูปแบบนี้นำไปสู่การนัดพบระหว่างผู้ล่อลวงกับเด็ก

ข้อสังเกต Grooming เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการล่อลวงทางออนไลน์และทำให้เกิดการกระทำความผิดทางเพศ อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว และเป็นช่องทางที่สามารถโกหกผู้อื่นได้ง่าย เนื่องจากไม่ได้พบเจอกัน ไม่สามารถเรียนรู้ หรือรับรู้ถึงความคิด ความรู้สึก หรือตัวตนซึ่งกันและกันได้ เด็กและเยาวชนจึงตกเป็นเหยื่อในการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ให้เห็นอยู่เป็นประจำ

กรณีที่ผู้กระทำความผิดทางเพศ(ผู้ใหญ่) จะไม่ใช่วิธีการที่บังคับเด็ก แต่จะกระทำกับเด็กที่ให้ความยินยอมที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับตนเนื่องจากตนไม่ต้องรับโทษนั้น ในกรณีนี้ก็คงถือว่าผู้ใหญ่เป็นผู้กระทำความผิด เนื่องจากความผิดฐานนั้นรัฐกำหนดให้เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน แม้ผู้ถูกกระทำยินยอมผู้กระทำต้องรับผิดเพราะเป็นความผิดที่รัฐต้องปราบปราม (Statutory)

3. ประเภทของการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์

การล่อลวง(Grooming) มีหลายรูปแบบ ไม่จำเป็นต้องเริ่มที่เด็กโดยตรงแต่อาจจะเริ่มมาจากบุคคลในครอบครัวของเด็ก ผู้ปกครอง โดยอาศัยความเชื่อใจความไว้วางใจมาเป็นเครื่องมือ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังต่อไปนี้⁴⁵

3.1 การล่อลวงจากตัวเด็กโดยตรง (Personal Grooming) เป็นการล่อลวงในลักษณะเป็นการคบหาเป็นเพื่อน ช่วยเหลือเด็กในฐานะเพื่อน แสดงความไว้วางใจเชื่อใจ ทำให้เกิดความไว้วางใจบุคคลนั้นๆ ผู้ล่อลวงจะเริ่มสร้างความสัมพันธ์โดยการให้สิ่งจูงใจต่อเด็ก เช่น ให้ขนมหรือของที่เด็กต้องการ จึงส่งผลให้เด็กอยู่ห่างจากความคุ้มครองของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง

⁴⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 22-25.

จึงส่งผลให้บุคคลดังกล่าวไม่ทราบถึงความสัมพันธ์นี้ ในกรณีที่ถึงขั้นใช้อำนาจบังคับหรือข่มขู่ให้ปฏิบัติตามคำสั่งหรือเก็บเรื่องนี้ไว้เป็นความลับ ผู้ที่ล่อลวงจะพยายามทำให้เด็กเกิดความรู้สึกผิดและความรู้สึกว่าตนเองได้กระทำความผิดจึงทำให้ไม่กล้าบอกเรื่องนี้กับใคร

3.2 การล่อลวงโดยอาศัยครอบครัวเด็ก (Familial Grooming) เป็นการล่อลวงเด็กโดยใช้วิธีสร้างความสัมพันธ์กับผู้ดูแลเด็กหรือพ่อแม่เด็ก ในกรณีนี้ผู้ดูแลเด็กหรือพ่อแม่เด็กจะตกเป็นเหยื่อและถูกควบคุมหรือถูกปฏิบัติเช่นเดียวกับเด็ก การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนหรือครอบครัวซึ่งเด็กอาศัยอยู่นั้น มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือเพื่อให้ได้มาซึ่งความไว้วางใจ ความเชื่อใจและโอกาสที่ตนจะสามารถเข้าถึงตัวเด็กมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้ชุมชน ครอบครัวยอมรับในตัวผู้ล่อลวงเพื่อจะส่งผลให้ไม่เป็นที่สงสัยหากจะทำการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก

3.3 การล่อลวงด้วยการใช้อำนาจหน้าที่การงานของตน (Institutional Grooming) เป็นการใช้อำนาจหรือหน้าที่ของเป็นเครื่องบังหน้าที่จะเข้าถึงตัวเด็กได้มากขึ้น เช่น เป็นอาสาสมัครในศูนย์ดูแลเด็ก ศูนย์รับเลี้ยงเด็ก หรืออาสาสมัครทำงานในโรงเรียน

4. วิธีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์

บุคคลที่ล่อลวงเด็กและเยาวชนจะแฝงตัวอยู่ในเกมออนไลน์ แชตรูม เฟซบุ๊ก เป็นต้น นอกจากนี้ในปัจจุบันเฟซบุ๊กเป็นที่นิยมในหมู่เด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก การควบคุมหรือตรวจสอบข้อมูลก็สามารถทำได้ยาก โดยบุคคลเหล่านั้นจะสร้างประวัติของตนเอง(Profile) ให้มีความน่าสนใจ มีการปิดบังตัวตนที่แท้จริงของตนเอง โดยการที่แสร้งเป็นบุคคลที่ตนอยากเป็นหรือเป็นบุคคลที่ผู้อื่นชื่นชอบเพื่อที่จะดึงดูดให้เด็กและเยาวชนสนใจในตัวผู้ล่อลวง เมื่อมีการติดต่อพูดคุยกันและสร้างความสัมพันธ์มาในระยะหนึ่ง โดยเด็กหรือเยาวชนให้ความเชื่อใจ จึงจะมีการพูดคุยกันถึงเรื่องส่วนตัว โรงเรียน หรือครอบครัว และมีการบอกเล่าเรื่องความสัมพันธ์ในทางซู้สาวของตนและบอกเล่าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเซ็กส์ให้เด็กฟัง เมื่อมีการสร้างความสัมพันธ์กันเข้มข้นขึ้นอาจจะนำไปสู่การนัดพบกัน ในขั้นตอนนี้อาจจะมีการเสนอเงินหรือของต่างๆ ความต้องการที่จะใช้เด็กและเยาวชนเป็นเหยื่อในการก่อให้เกิดความพึงพอใจทางเพศเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการกระตุ้นให้เกิดการล่อลวงเด็กและเยาวชน โดยอาศัยการสร้างความสัมพันธ์ทางอารมณ์ความรู้สึกบนอินเทอร์เน็ตและอาศัยอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการที่จะแสวงหาประโยชน์ให้แก่ตนเอง

632472112

ตัวอย่างคดี

เด็กหญิงวัย 13 ปี รู้จักกับ Scott Tyree ทางอินเทอร์เน็ตและได้นัดเจอกัน หลังจากนั้นก็มีการโน้มน้าวให้เด็กหญิงขึ้นรถ ซึ่งต่อมาลักพาตัวไปกักขังไว้ที่บ้านด้วยการขังไว้ในกรงห้องใต้ดิน ถูกถอดเสื้อผ้า ใส่ปลอกคอ ลามโซ่ ทรมาณ ทรมาน ทบตี ภายหลัง Scott ก็ถูกลงโทษให้จำคุก 20 ปี⁴⁶

เด็กหญิงชาวแคนาดาถูกชายชาว Washington 2 คน คือ Kevin Woods อายุ 19 ปี และ Adam Ingram อายุ 20 ปี ร่วมกันลักพาตัวเด็กหญิงชาวแคนาดาสองคนอายุ 13 และ 14 ปี หลังจากที่รู้จักกันทางออนไลน์และหลังจากนั้นก็มีการนัดเจอกัน และได้ทำการข่มขืนเด็กหญิงทั้งคู่และบังคับให้มีเพศสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอีก โดยทั้งคู่มีแผนที่จะให้เด็กหญิงทั้ง 2 คน ไปทำงานเป็นโสเภณีซึ่งเป็นธุรกิจของญาติAdam⁴⁷

ข้อสังเกต วิธีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ ผู้ล่อลวงใช้วิธีคือปิดบังตัวตนที่แท้จริงของตนเอง สร้างประวัติขึ้นมาใหม่ เพื่อที่จะดึงดูดเด็กและเยาวชนให้สนใจตกเป็นเหยื่อโดยสร้างความสัมพันธ์และโน้มน้าวให้เด็กและเยาวชนมีความไว้วางใจแล้ว จึงล่อลวงให้เด็กและเยาวชนมากระทำการกิจกรรมทางเพศ โดยโน้มน้าวโดยการใช้จ่ายเงิน หรือสิ่งของเด็กต้องการ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการสร้างความสัมพันธ์ทางโลกออนไลน์นั้นเป็นไปอย่างรวดเร็วและการติดต่อสื่อสารสามารถทำได้อย่างสะดวก เมื่อพูดคุยจนเกิดความสนิทสนมจึงส่งให้มีความเชื่อใจซึ่งกันและกันเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วตามไปด้วย จึงส่งผลให้เด็กและเยาวชนถูกล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศได้ง่ายขึ้น

⁴⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 27.

⁴⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 25-27.

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนในกรณีการล่องหนเพื่อละเมิดทาง เพศออนไลน์

กฎหมายที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

1. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

ตามมาตรา 26 ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

(9) “บังคับ ชูเชิญ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือ กระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจารไม่ว่าจะเป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือเพื่อการใด”⁴⁸

ตามมาตรา 26 เห็นได้ว่า ห้ามมิให้การกระทำใด ๆ ที่เป็นการบังคับ ชูเชิญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจารไม่ว่าจะเป็นไปเพื่อให้ได้ค่าตอบแทนหรือเพื่อการใดก็ตาม เป็นการกระทำที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือจิตใจของเด็ก จนสามารถทำให้เด็กกระทำการในลักษณะลามกอนาจารได้ การกระทำดังกล่าวนี้ถือเป็นกรณการล่องหนให้เด็กกระทำ มาตรา 26 สามารถเอาผิดผู้ที่กระทำการในลักษณะดังกล่าวได้ แม้ว่าการกระทำอนาจารยังไม่เกิดขึ้นก็ตาม เพียงแค่มีการชักจูงโดยเจตนาก็เป็นความผิดตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 แล้ว แต่ถึงอย่างไรพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กฉบับนี้ไม่ได้ให้ความหมายของคำว่าลามกไว้จึงมีข้อจำกัดว่าการกระทำอันมีลักษณะลามกอนาจารมีขอบเขตน้อยเพียงใด

เมื่อเทียบเคียงกับความผิดฐานเผยแพร่วัตถุอันลามกตามมาตรา 287 แห่งประมวลกฎหมายอาญา อาจจะกล่าวได้ว่าสิ่งลามกคือ สิ่งที่น่าอูจาดบัดสี สิ่งที่น่าอัปอายในทางเพศ

กระทำอนาจาร หมายถึง การกระทำที่ไม่สมควรในทางเพศต่อร่างกายผู้อื่น โดยจงใจสัมผัสหรือเสียดสีอวัยวะเพศของผู้อื่นล่องหน ให้ผู้อื่นเปลือยกาย จับผู้อื่นเปลื้องผ้า เป็นต้น ซึ่งการกระทำนั้นยังไม่ถึงขั้นกระทำชำเรา⁴⁹

⁴⁸ มาตรา 26 (9) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

⁴⁹ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, **อนาจาร**, ค้นวันที่ 18 มีนาคม 2563 จาก

ดังนั้นในกรณีที่มีการกระทำในลักษณะล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชนโดยมีวัตถุประสงค์ในการกระทำคือ เพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศ เช่น การให้เด็กร่วมประเวณี ซึ่งเกินกว่าการกระทำอันมีลักษณะลามกอนาจารแล้ว ดังนั้นความผิดที่จะใช้ลงแก่ผู้กระทำการดังกล่าวย่อมไม่เหมาะสม เนื่องจากโทษที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดตามมาตรา ๒๖ นี้เบาเกินไป คือ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

คำว่าชักจูงในมาตรา ๒๖ ไม่ได้จำกัดว่าจะต้องเป็นการชักจูงในบริบทใด ซึ่งน่าจะหมายความถึงทั้งในโลกออนไลน์และในชีวิตจริง มาตรา ๒๖ ไม่ได้ให้ความหมายหรือลักษณะการกระทำที่ถือว่าเป็นการชักจูงไว้โดยชัดเจนซึ่งการกระทำในโลกออนไลน์มีความซับซ้อนยุ่งยากมากกว่าในชีวิตจริง

ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ความหมายว่า

ชักจูง หมายถึง จูงใจเพื่อให้เห็นคล้อยตาม⁵⁰

ล่อลวง หมายถึง ใช้อุบายทุจริตให้หลงเชื่อในสิ่งที่เป็นเท็จ⁵¹

คำว่า ชักจูง และ ล่อลวง นั้นมีความหมายที่แตกต่างกัน ชักจูงมีลักษณะของการกระทำที่ซับซ้อนน้อยกว่า ซึ่งการล่อลวงเป็นการกระทำที่ใช้อุบายทุจริตให้หลงเชื่อในสิ่งที่เป็นเท็จและใช้อารมณ์ความรู้สึกทำให้เชื่อใจหรือไว้วางใจจนผู้ถูกล่อลวงยอมกระทำตามความต้องการของผู้ล่อลวง ด้วยเหตุนี้อาจจะมีผลทำให้การกระทำในลักษณะที่เข้าข่ายเป็นการชักจูงมีปัญหาเมื่อมีการดำเนินคดี ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่จะนำมาวิเคราะห์หากเกิดกรณีที่มีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน และส่งผลให้ไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามที่เหมาะสมได้

⁵⁰ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔, **ชักจูง**, ค้นวันที่ 25 พฤษภาคม 2563 จาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>

⁵¹ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔, **ล่อลวง**, ค้นวันที่ 25 พฤษภาคม 2563 จาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>

2. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ไม่ได้บัญญัติมาเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ไว้โดยเฉพาะ มีเพียงแต่บางขั้นตอนในการกระทำเท่านั้นที่จะมีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

การเผยแพร่สื่อลามกในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 พิจารณาได้ดังนี้คือ

มาตรา 14 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”⁵²

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

มีองค์ประกอบความผิด ดังนี้

1. นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์
2. ข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

คำว่า “ลามก” เป็นคำที่ไม่มีนิยามศัพท์ไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 แต่เป็นคำที่ใช้เป็นองค์ประกอบความผิดฐานเผยแพร่วัตถุอันลามกตามมาตรา 287 แห่งประมวลกฎหมายอาญา⁵³ อาจจะสามารถกล่าวได้ว่าสิ่งลามกคือ สิ่งที่น่าอูจาดบ้ดลึ สิ่งที่น่าอับอายในทางเพศ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดจะเข้าองค์ประกอบความผิด “ลามก” หรือไม่ จึงใช้หลักเดียวกันกับความผิดตามมาตรา 287 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ในปัจจุบันกฎหมายไทยนั้น แม้ว่า มาตรา 14 (4) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 และมาตรา 287 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติเป็นหลักกฎหมายสื่อลามกของไทย แต่ก็ไม่มีการวางหลักเป็นบรรทัดฐานที่จะใช้

⁵² มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560

⁵³ พรเพชร วิชิตชลชัย, คำอธิบายพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ดอกเบี๋ย, 2550), หน้า 28.

พิจารณาได้ว่าสิ่งใดเป็นสื่อลามกไว้เป็นการเฉพาะ แต่ถือเอาคำพิพากษาฎีกาที่วางเป็นบรรทัดฐานไว้⁵⁴

ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ การที่จะเป็นความผิดตามมาตรา 14 (4) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 นอกจากข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีลักษณะอันลามกแล้วยังจะต้องเป็นข้อมูลที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้อีกด้วย หากเป็นการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ของตนโดยเฉพาะที่ไม่ได้ประสงค์จะให้ผู้ใดเข้าถึงก็ย่อมไม่เป็นความผิด มาตรา 14 (4) แต่หากนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์และเผยแพร่ไปสู่บุคคลทั่วไป ก็ย่อมเป็นความผิดตามมาตรา 14

ในกรณีที่มีการส่งต่อหรือเผยแพร่ในระบบคอมพิวเตอร์โดยผู้หนึ่งรู้อยู่แล้วว่าข้อมูลที่เผยแพร่เป็นข้อมูลที่มีลักษณะลามก หากเป็นการส่งต่อกันทางกาย เช่น ส่งพิมพ์ออกมา ก็ไม่เป็นความผิดตามมาตรา 14 (4)

การล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนเป็นการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ในทางเพศ หากมีวิธีการมีการส่งข้อความเกี่ยวกับเรื่องเพศหรือให้เด็กดูภาพลามกอนาจารที่โพสต์ไว้ เช่น ภาพเปลือยกายของชายหรือหญิง การร่วมประเวณี การกระทำความผิดกล่าวถึงเป็นการกระทำที่นำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะลามก และเป็นข้อมูลที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ หรือส่งต่อหรือเผยแพร่ซึ่งข้อมูลที่มีลักษณะลามก ย่อมมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560

มาตรา 15 บัญญัติว่า “ผู้ให้บริการผู้ใดให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิด ตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14”⁵⁵

เห็นได้ว่า ผู้ให้บริการรู้ว่ามีกระทำความผิดตามมาตรา 14 แล้วยังปล่อยให้มีการเผยแพร่ข้อมูลที่ผิดกฎหมายในคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ผู้ให้บริการจึงมีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

⁵⁴ สุพัตรา สติตจันทรากุล, เรื่องเดิม, หน้า 46.

⁵⁵ มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560

“ผู้ให้บริการ” หมายถึง ให้บริการแก่บุคคลอื่นในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ตหรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่นผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในนามของตนเองหรือในนาม หรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น และยังหมายความรวมถึงผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น ผู้ให้บริการหมายถึงบุคคลดังต่อไปนี้⁵⁶

1. ผู้ให้บริการเช่าระบบคอมพิวเตอร์หรือให้เช่าบริการโปรแกรมประยุกต์
2. ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคม ไม่ว่าโดยระบบบริการสื่อสารไร้สาย ระบบโทรศัพท์ ระบบดาวเทียม หรือระบบวงจรเช่า
3. ผู้ให้บริการเข้าถึงการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์ไม่ว่าโดย อินเทอร์เน็ตผ่านทางสายและไร้สาย หรืออินเทอร์เน็ตที่จัดตั้งขึ้นในเฉพาะหน่วยงานหรือองค์กร

ผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่นนั้นหมายถึงผู้ให้บริการผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น ผู้ให้บริการเว็บเซอร์วิส หรือเว็บโฮสติ้ง เป็นต้น

ผู้ให้บริการที่จะมีความผิดตามมาตรา 15 ต้องรู้ว่ามีกรกระทำผิดตามมาตรา 14 เช่น แจ้งให้ทราบหรือมีการเตือนแล้วว่าข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวมีความผิดตามมาตรา 14 หากเมื่อผู้ให้บริการยังยอมให้มีการเผยแพร่ข้อมูลซึ่งเป็นความผิดอยู่ในความควบคุมของตนเองถือได้ว่าเป็นการให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจให้กระทำความผิด

3. ประมวลกฎหมายอาญา

ฐานความผิดที่สามารถนำมาปรับใช้เพื่อคุ้มครองในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน คือ ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา, ความผิดฐานกระทำอนาจาร, ความผิดฐานพรากผู้เยาว์

3.1 ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา

มาตรา 277 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

⁵⁶ มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต...”⁵⁷

มาตรา 277 เป็นการกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำโดยใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น

ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ ผู้กระทำสนองความใคร่ของตนเองโดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น แต่กรณีการล่วงล่วงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน เป็นการกระทำที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารและแสวงหาประโยชน์ในทางเพศจากเด็กและเยาวชน การกระทำดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้ โดยไม่ต้องมีการกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ ผู้กระทำที่ล่วงล่วงเด็กโดยมีเจตนาที่จะละเมิดทางเพศในอนาคตจึงไม่ผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราตาม มาตรา 277 เนื่องจากยังไม่มี การกระทำที่ใกล้ชิดต่อผล ความผิดชั้นพยายามก็ไม่สามารถนำมาลงโทษผู้กระทำผิดได้

3.2 ความผิดฐานกระทำอนาจาร

มาตรา 278 , มาตรา 279

มาตรา 278 บัญญัติว่า

“ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำโดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่น ซึ่งมีใช้อวัยวะเพศล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของบุคคลนั้น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท...”⁵⁸

⁵⁷ มาตรา 277 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

⁵⁸ มาตรา 278 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 279 บัญญัติว่า

“ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ...”⁵⁹

ความผิดฐานกระทำอนาจาร สามารถแบ่งได้เป็น 2 กรณีดังนี้

1. กรณีที่มีการพาไปโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระทำอนาจารแต่การกระทำอนาจารยังไม่เกิดขึ้น

2. กรณีที่มีการกระทำอนาจารเกิดขึ้นแล้ว

- กรณีที่มีการพาไปโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระทำอนาจารแต่การกระทำอนาจารยังไม่เกิดขึ้น

จะเป็นความผิดได้ต้องมีการกระทำ คือการพาไป โดยมีมูลเหตุจูงใจเพื่อกระทำอนาจาร แม้จะยินยอมหรือไม่ยินยอม โดยใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชื้อ ใช้อุบายหลอกลวง ใช้อำนาจครอบงำหรือข่มขืนใจด้วยประการใด ๆ ก็ย่อมเป็นความผิด

- กรณีที่มีการกระทำอนาจารเกิดขึ้นแล้ว

มีการกระทำที่ล่วงเกินบุคคลอื่นในทางประเวณีหรือความใคร่ ซึ่งการกระทำดังกล่าวยังไม่ถึงขั้นกระทำชำเรา การกระทำอนาจารจึงเป็นเพียงแต่การกระทำต่อร่างกาย เนื้อตัวของผู้อื่น ที่มีลักษณะทำให้เกิดความอับอายในทางเพศ

ความแตกต่างระหว่างกรณีที่มีการพาไปโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระทำอนาจารแต่การกระทำอนาจารยังไม่เกิดขึ้นกับกรณีที่มีการกระทำอนาจารเกิดขึ้นแล้ว คือกรณีที่มีการพาไปโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระทำอนาจารแต่การกระทำอนาจารยังไม่เกิดขึ้น มีขั้นตอนการกระทำความผิดที่น้อยกว่า โดยไม่จำเป็นที่จะต้องมีการกระทำต่อเนื้อตัวร่างกายของเด็กที่มี

⁵⁹ มาตรา 279 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ลักษณะทำให้เกิดความอับอายในทางเพศเพียงแค่มีการพาตัวเด็กไปโดยมีมูลเหตุจูงใจเพื่อกระทำอนาจารก็ย่อมเป็นความผิดแล้ว

จะเห็นได้ว่าการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์เด็กและเยาวชนโดยที่ผู้ล่อลวงได้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด เพื่อแสวงหาประโยชน์ให้แก่ตนเป็นการสื่อสารผ่านมือถือคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์สื่อสารอื่น ๆ การที่จะกระทำต่อร่างกายเนื้อตัวย่อมไม่เกิดขึ้น หากไม่มีกฎหมายเฉพาะในเรื่องของการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนมาคุ้มครองย่อมไม่เป็นผลดีต่อเด็กและเยาวชน เพราะไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์มาลงโทษได้

3.3 ความผิดฐานพรากผู้เยาว์

มาตรา 317 บัญญัติว่า

“ผู้ใดโดยปราศจากเหตุอันสมควร พรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท...”⁶⁰

พราก คือ การเอาไป แยกออกจาก พาไปจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล การทำให้ผู้เยาว์ ห่างจากผู้ปกครอง ในกรณีที่ได้เด็กไปด้วยความสมัครใจก็ถือเป็นการพรากเช่นกัน⁶¹ การล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ เป็นการสื่อสารโดยอาศัยอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือ โดยการมีปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์ความรู้สึกจนทำให้เด็กเกิดความเชื่อใจ จนนำไปสู่การนัดพบกันเพื่อละเมิดทางเพศ การที่การนัดพบกันนั้น ถือได้ว่าผู้ล่อลวงได้แยกเด็กออกจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลเด็กแล้ว ความผิดฐานพรากผู้เยาว์ จึงสามารถนำมาปรับใช้ในการกระทำนี้ได้ ถึงแม้ว่าจะมีเหตุจูงใจในการละเมิดทางเพศหรือกระทำอนาจารหรือไม่ก็ตาม แต่ถึงอย่างไรความผิดฐานพรากผู้เยาว์ ก็เป็นความผิดเพียงแต่การพรากหรือพาเด็กไปจากการดูแลของผู้ปกครอง บิดามารดา หรือผู้ดูแลเด็กเท่านั้น แต่เจตนาที่แท้จริงของผู้

⁶⁰ มาตรา 317 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

⁶¹ นิติพล, พรากผู้เยาว์, ค้นวันที่ 29 มกราคม 2563 จาก <https://www.nitilawandwinner.com/>

ล่อลวงนั้นคือการล่อลวงละเมิดทางเพศเด็กซึ่งร้ายแรงกว่าการพรากหรือการพาไป ความผิดฐานพรากผู้เยาว์จึงเป็นเพียงความผิดทั่วไปไม่ใช่ความผิดเฉพาะที่จะสามารถนำมาปรับใช้ในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน

ข้อสังเกต กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546, พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560, และประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายยังมีช่องว่างและไม่ครอบคลุม หากเกิดการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนขึ้น ย่อมไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนในต่างประเทศ

ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีการพัฒนาสูงและเป็นผู้นำทางการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมเทคโนโลยี มีความเจริญก้าวหน้าและเทคโนโลยีมีความทันสมัยเป็นอย่างมาก ทำให้การบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีความร่วมสมัยและครอบคลุมควบคู่ไปกับวิวัฒนาการของเทคโนโลยี เช่น ในคดีของ Paul Ferber และ Tim Quinn เจ้าของร้านหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ในแมนฮัตตัน (Manhattan) Paul Ferber ได้ถูกจับกุม เนื่องจากขายภาพยนตร์เกี่ยวกับการสำเร็จความใคร่ของเด็กชายซึ่งเป็นการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ในข้อหาละเมิดกฎหมายของรัฐ New York ที่ห้ามขายเกี่ยวกับการกระทำทางเพศของเด็กอายุต่ำกว่า 16 ปี ศาลอุทธรณ์นิวยอร์ก (The New York Court of Appeal) ตัดสินว่าการกระทำของ Paul Ferber ได้รับการรับรองโดยรัฐธรรมนูญ (The First Amendment) จึงไม่มีความผิด ต่อมาศาลสูงของสหรัฐอเมริกา (Supreme Court) ตัดสินว่าสิทธิเสรีภาพในการพูดที่รับรองโดยรัฐธรรมนูญ (The First Amendment) ไม่ห้ามรัฐในการห้ามขายเนื้อหาหรือวัตถุที่เกี่ยวกับกิจกรรมทางเพศซึ่งมีเด็กเข้าที่เกี่ยวของด้วย⁶² จากคดีดังกล่าว ศาลสูงของสหรัฐอเมริกา (Supreme Court) ให้เหตุผลว่ารัฐบาลมีหน้าที่ให้ความสำคัญและรักษาผลประโยชน์ในเรื่องการคุ้มครองเด็กและเยาวชน รัฐสภาจึงบัญญัติกฎหมายหลายฉบับเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากเนื้อหาหรือวัตถุที่เป็นอันตรายบนอินเทอร์เน็ตที่เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงได้ กฎหมายดังกล่าวนี้มี

⁶² New York V. Ferber (US Supreme Court, 1982)

ความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากข้อมูลข่าวสารบนอินเทอร์เน็ตถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการ ล่อลวงเด็กและเยาวชนในทางเพศอยู่บ่อยครั้ง แต่ถึงอย่างไรกฎหมายหลายฉบับของประเทศ สหรัฐอเมริกาก็ไม่ผ่านการตรวจสอบของรัฐธรรมนูญ(The First Amendment) เนื่องจาก กฎหมายที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญนั้นจะต้องสามารถปกป้องผลประโยชน์โดยใช้มาตรการในการ ควบคุมในระดับน้อยที่สุด แต่รัฐสภาของสหรัฐอเมริกาไม่สามารถบัญญัติกฎหมายที่จะไม่ ละเมิดสิทธิเสรีภาพในการพูดของผู้ใหญ่ได้ แม้ว่าการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะเป็น ผลประโยชน์ที่รัฐบาลต้องมีหน้าที่รักษาไว้ก็ตาม⁶³

รัฐสภาของสหรัฐอเมริกาจึงบัญญัติกฎหมายหลายฉบับ เช่น ความผิดฐานล่อลวง ทางเพศต่อเด็ก เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ใช้งานอยู่บนอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ดังต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติว่าด้วยการสื่อสารที่เหมาะสม ค.ศ.1996 (Communication Decency Act 1996 (CDA))

ปี 1996 พระราชบัญญัติว่าด้วยการสื่อสารที่เหมาะสมถูกประกาศใช้ในฐานะที่เป็น ส่วนหนึ่งของ Telecommunications Act Of 1996 ซึ่งจุดมุ่งหมายของ CDA เพื่อต้องการ ควบคุมข้อมูลที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตสำหรับเด็ก และข้อมูลที่เป็นการลามกอนาจาร และ ส่งหรือแสดงโดยเจตนาซึ่งข้อความที่มีลักษณะเป็นการล่อลวงละเมิดอย่างชัดเจน มีมาตรการทาง อาญาเพื่อลงโทษผู้ที่อาจรู้ได้ ใช้บริการติดต่อสื่อสารผ่านทางคอมพิวเตอร์ เพื่อส่ง ให้บุคคลที่มี อายุต่ำกว่า 18 ปี หรือในลักษณะที่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีสามารถเข้าถึงได้ ซึ่งการแนะนำ การยื่น ข้อเสนอ การวิพากษ์วิจารณ์ การเชื่อเชื่อย รูปภาพหรือการติดต่อสื่อสารที่เป็นการไม่ เหมาะสมหรือลามกอนาจาร และยังกำหนดความผิดทางอาญาสำหรับผู้ที่ส่งผ่านข้อมูลที่ไม่ เหมาะสมหรือลามกอนาจารแก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีอีกด้วย แต่ในมาตรา 223⁶⁴ ถูกศาล พิพากษาว่ากระทบกระเทือนสิทธิการเข้าถึงเนื้อหาทางเพศของผู้ใหญ่ เป็นการจำกัดสิทธิของ ผู้ใหญ่ในการเข้าถึงข้อมูล จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญทำให้กฎหมายฉบับนี้ไม่มีผลบังคับใช้

⁶³ สุพัตรา สติตจันทรากุล, เรื่องเดิม, หน้า 92.

⁶⁴ เรื่องเดียวกัน.

2. พระราชบัญญัติป้องกันภาพลามกอนาจารเด็ก ค.ศ.1996 (Child Pornography Prevention Act 1996)

พระราชบัญญัติป้องกันภาพลามกอนาจารเด็ก ค.ศ.1996 (CPPA) บัญญัติขึ้นโดยรัฐสภา กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความคุ้มครองเด็กจากการผลิตสิ่งลามกเด็ก เผยแพร่ลงบนอินเทอร์เน็ต โดยกำหนดว่าการปรับแต่งรูปภาพของเด็กและภาพที่ไม่ใช่เด็กจริงๆ หรือการครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กเสมือน (Virtual Child Pornography) เป็นความผิดทางอาญา⁶⁵ ซึ่งรัฐสภามีข้อเสนอสนับสนุนการออกกฎหมาย ดังต่อไปนี้⁶⁶

- กฎหมายที่เกี่ยวกับสิ่งลามกอนาจารเด็กเสมือนเป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อทำรายการค้าขายของสื่อลามกอนาจารเด็ก

- ปัจจัยที่สนับสนุนการเผยแพร่และสร้างสื่อลามกอนาจารเด็กจนนำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศมีผลมาจากสิ่งลามกอนาจารเด็กเสมือน (Virtual Child Pornography) เนื่องจากมีศักยภาพในการทำให้บุคคลที่ชอบมีเพศสัมพันธ์กับเด็กมีความต้องการทางเพศกับเด็กเพิ่มมากขึ้น

- สื่อลามกอนาจารเด็กเสมือน (Virtual Child Pornography) แม้จะไม่เป็นอันตรายต่อเด็กโดยตรงแต่ก็เป็นอันตรายต่อเด็กในทางอ้อม เช่น บุคคลที่ชอบมีเพศสัมพันธ์กับเด็กให้เด็กดูภาพเด็กเสมือนที่กำลังมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งอาจเป็นการโน้มน้าวให้เด็กอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศดังกล่าว

ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีส่งผลให้การตรวจสอบว่าในสื่อลามกนั้นเป็นภาพเสมือนหรือภาพเด็กจริงเป็นเรื่องยากมาก ซึ่งในคดีระหว่าง United States v. Kimbrough ได้วางหลักไว้ว่า “ในการดำเนินคดีรัฐมีภาระในการพิสูจน์ว่าในสื่อลามกดังกล่าวนั้นเด็กหรือผู้ใหญ่เป็นผู้แสดงหรือผู้ใหญ่ทำตัวให้ดูเหมือนเด็ก หากรัฐไม่สามารถพิสูจน์ ก็ย่อมส่งผลให้จำเลยสามารถพ้นข้อกล่าวหา”

⁶⁵ Paula Bird, "Virtual Child Pornography Laws and the Constraints Imposed by the First Amendment", *Barry Law Review* 16, 1 (Spring 2011): 163-164.

⁶⁶ *ibid.*, p. 164.

พระราชบัญญัติป้องกันภาพลามกอนาจารเด็ก ค.ศ.1996 (CPPA) มาตรา 2256⁶⁷
ประกอบด้วย

(8) สื่อลามกอนาจารเด็ก หมายถึง สื่อแสดงภาพ รวมถึงภาพถ่ายวิดีโอ รูปภาพ คอมพิวเตอร์ หรือภาพที่สร้างขึ้นโดยคอมพิวเตอร์ ไม่ว่าจะทำหรือผลิตโดยอิเล็กทรอนิกส์หรือ เครื่องกลหรืออื่นๆที่มีการกระทำทางเพศอย่างชัดแจ้งโดย

(A) การผลิตสื่อเกี่ยวข้องกับการใช้เด็กให้มีส่วนร่วมในการกระทำทางเพศอย่างชัดแจ้ง

(B) สื่อดังกล่าวดูเหมือนเด็กหรือเป็นเด็กมีส่วนร่วมในการกระทำทางเพศอย่างชัดแจ้ง

(C) สื่อถูกแก้ไข หรือดัดแปลง เพื่อให้ปรากฏภาพเด็กที่สามารถระบุตัวตนได้ มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศอย่างชัดแจ้ง หรือ

(D) มีการส่งเสริมโฆษณา อธิบาย นำเสนอ หรือเผยแพร่ในลักษณะที่ทำให้เข้าใจว่าเป็นสื่อที่เป็นหรือมีภาพของเด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศอย่างชัดแจ้ง

คำว่า “สื่อลามกอนาจารเด็ก” ในมาตรา 2256 ถูกศาลพิพากษาว่าไม่ได้กำหนดความหมายไว้อย่างชัดแจ้งว่าภาพลามกเด็กต้องเป็นภาพจากตัวเด็กจริงหรือภาพเสมือน และบุคคลไม่สามารถรับรู้ได้ว่าเด็กที่ปรากฏในภาพเป็นเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปีหรือไม่ จึงทำให้เกิดปัญหาในการตีความ จึงถือว่ากฎหมายฉบับนี้จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลทั่วไปเกินสมควร กฎหมายฉบับนี้จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญไม่สามารถนำมาบังคับใช้ได้

ข้อสังเกต สื่อลามกอนาจารเด็กเสมือน หมายถึง สื่อลามกเด็กที่ไม่ได้ใช้เด็กจริงๆ ในการสร้างการผลิต หลักการของสื่อลามกอนาจารเด็กเสมือน คือไม่มีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศหรือการละเมิดทางเพศจากเด็กที่มีตัวตนจริง เป็นการจำลองความเป็นเด็กหรือสิ่งที่เสมือนเด็กขึ้นเพื่อแสดงถึงลักษณะทางเพศของเด็ก

⁶⁷ นัฐฉิณี สุวินัย, ความรับผิดทางอาญาเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก: ศึกษากรณีสื่อลามกอนาจารเด็กเสมือน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560), หน้า 76.

3. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กออนไลน์ ค.ศ.1998 (Child Online Protection Act 1998 (COPA))

ปี 1998 โดยประธานาธิบดีบิล คลินตัน จากสภาองเกรส ได้มีการออกกฎหมายชื่อว่า Child Online Protection หรือ COPA โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการคุ้มครองป้องกันเด็กและเยาวชนจากสิ่งที่แสดงให้เห็นโดยชัดแจ้งเกี่ยวกับเรื่องเพศ เนื้อหาหรือวัตถุที่เป็นอันตรายบนอินเทอร์เน็ตเพื่อแก้ปัญหาความไม่ชัดเจนที่พบใน CDA และจำกัดขอบเขตความหมายของเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์เพื่อไม่ให้กฎหมายนั้นมีขอบเขตที่กว้างเกินไป โดยบทบัญญัติ COPA บัญญัติให้ผู้จำหน่ายเพื่อการค้าซึ่งเนื้อหาหรือวัตถุที่เป็นอันตรายสำหรับผู้เยาว์ ควบคุม site ของตน เพื่อไม่ให้ผู้เยาว์สามารถเข้าถึงเนื้อหาหรือวัตถุที่เป็นอันตรายดังกล่าวได้และยังจำกัดการพูดในเชิงการค้า (commercial speech) อีกด้วย⁶⁸

พระราชบัญญัตินี้ได้วางโทษทั้งทางอาญาและทางแพ่ง ซึ่งมีโทษจำคุกสูงสุดถึง 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 50,000 เหรียญสหรัฐ สำหรับผู้ใดด้วยอาชญากรรมได้ แสดงให้ประจักษ์ซึ่งสิ่งที่เป็นอันตรายต่อเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 17 ปี บนเว็บเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าจะต้องรับโทษปรับหนักขึ้นถ้าการกระทำดังกล่าวนั้นได้กระทำลงโดยเจตนา

ภายหลังพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กออนไลน์ ค.ศ.1998 ได้ถูกศาลแห่งมลรัฐ (Federal Court) ตัดสินว่าละเมิดสิทธิเสรีภาพในการพูด กฎหมายฉบับนี้จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ ส่งผลทำให้กฎหมายฉบับนี้ไม่มีผลบังคับใช้

4. พระราชบัญญัติการคุ้มครองการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็ก ค.ศ.2000 (Children's Internet Protection Act 2000 (CIPA))

กฎหมายนี้ออกโดยสภาของสหรัฐอเมริกาเพื่อที่จะจำกัดขอบเขตไม่ให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 17 ปี รับรู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งลามกอนาจารที่ปรากฏอย่างโจ่งแจ้งในโลกออนไลน์ โดยกฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับกับโรงเรียนและห้องสมุดที่ได้รับเงินทุนของกองทุน The Library Services and Technology Act (SLTA) จากโครงการ E-Rate ซึ่งมี The Federal Communications Commission (FCC) ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบและดูแลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการคุ้มครอง

⁶⁸ สันติชัย สนิทไชย, มาตรการทางอาญาเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551), หน้า 96.

การใช้อินเทอร์เน็ตของเด็ก ค.ศ.2000 เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม ค.ศ. 2000 ประธานาธิบดี บิล คลินตัน ได้ลงนามในกฎหมายฉบับนี้ และเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน ค.ศ. 2003 กฎหมายนี้ได้ถูกรับรองว่าไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญโดยศาลสูงของประเทศสหรัฐอเมริกา⁶⁹

CIPA ได้ถูกโต้แย้งเกี่ยวกับความถูกต้องชอบธรรมของการจำกัดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญในการเข้าถึงข้อมูล ศาลอุทธรณ์ของมลรัฐเพนซิลวาเนียจึงเห็นว่ากฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 1 เนื่องจากเป็นไปไม่ได้ที่ห้องสมุดสาธารณะจะปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ โดยที่ไม่ปิดกั้นข้อมูลการติดต่อสื่อสารที่รัฐธรรมนูญให้การคุ้มครอง แต่ในเวลาต่อมาศาลสูงของสหรัฐอเมริกาให้การยอมรับเงื่อนไขตามกฎหมายฉบับนี้ โดยกำหนดให้โรงเรียนและห้องสมุดสาธารณะจะต้องดำเนินการติดตั้งมาตรการกั้นกรองไม่ให้เด็กเข้าถึงข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตที่เป็นอันตราย เพื่อแลกกับทุนสนับสนุนของรัฐบาลว่าไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 1 แต่ทั้งนี้กฎหมายฉบับนี้จะได้รับการรับรองก็ต่อเมื่อรัฐบาลแสดงให้เห็นว่าบรรณารักษ์จะดำเนินการปิดโปรแกรมป้องกันการเข้าถึงได้โดยรวดเร็วเมื่อผู้ใหญ่ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตร้องขอ โดยผู้พิพากษาเสียงข้างมากให้ความเห็นอีกว่าผู้ใหญ่ที่ร้องขอให้ปิดโปรแกรมกั้นกรองไม่จำเป็นที่จะต้องอธิบายเหตุผลในการร้องขอดังกล่าว⁷⁰

ข้อกำหนดโดย CIPA กำหนดให้โรงเรียนและห้องสมุดที่ได้รับเงินทุนจากโครงการ E-Rate ต้องดำเนินการดังนี้⁷¹ คือ

- ให้โรงเรียนและห้องสมุดที่อยู่ภายใต้ CIPA จะไม่ได้รับความช่วยเหลือจากโครงการ E-Rate วันแต่จะให้การรับรองว่ามีความปลอดภัยบนอินเทอร์เน็ตและมีมาตรการป้องกันทางเทคโนโลยีพร้อมใช้เพื่อกั้นกรองหรือปิดกั้นการเข้าอินเทอร์เน็ตที่มีรูปภาพลามกอนาจาร ภาพโป๊เปลือย หรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อเด็กซึ่งเทคโนโลยีดังกล่าวจะต้องใช้ตลอดเวลาที่เด็กเป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

- โรงเรียนที่อยู่ภายใต้ CIPA จะต้องนำนโยบายการกำกับดูแลกิจกรรมบนโลกออนไลน์ของเด็กไปบังคับใช้

⁶⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 102.

⁷⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 104.

⁷¹ FCC Consumer Facts, **Children's Internet Protection Act (Cipa)**, Date cited March 16,

-โรงเรียนและห้องสมุดที่อยู่ภายใต้ CIPA จะต้องนำนโยบายที่สามารถระบุให้เห็นว่าการเข้าถึงสิ่งที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต ความปลอดภัย และมั่นคงของเด็กในขณะที่ใช้อิเล็กทรอนิกส์ หรือการติดต่อสื่อสารผ่านอิเล็กทรอนิกส์ การเข้าถึงโดยไม่มีอำนาจและกิจกรรมที่ผิดกฎหมายอื่นๆที่กระทำขึ้นโดยเด็ก การใช้ ทำให้เผยแพร่หรือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก และการจำกัดการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นอันตรายต่อเด็กไปบังคับใช้ให้เป็นไปตามกฎหมาย CIPA

5. พระราชบัญญัติการหยุดยั้งการดักดวงผลประโยชน์ทางเพศออนไลน์ต่อเด็กของเรา ค.ศ.2006 (Stop the online Exploitation of Our Children Act 2006)

วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการหยุดยั้งการดักดวงผลประโยชน์ทางเพศออนไลน์ต่อเด็กของเรา ค.ศ.2006 คือเพื่อยกระดับการรายงาน การพบการที่มีบุคคลใดๆกระทำการแสวงหาประโยชน์ต่อเด็กโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งบริษัทที่ให้บริการออนไลน์ และเพื่อกำหนดให้ผู้ซึ่งกระทำความผิดทางเพศลงทะเลเบียนข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมบนโลกออนไลน์ รวมถึงอีเมลแอดเดรส นอกจากนี้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต้องรายงานการกระทำที่เป็นละเมิดต่อศูนย์เพื่อเด็กหายและถูกฉวยผลประโยชน์แห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (National Center for Missing and Exploited Children) ซึ่งจะส่งเรื่องต่อไปยังหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของมลรัฐหรือรัฐบาลกลางเพื่อดำเนินการสืบสวนต่อไป⁷²

6. พระราชบัญญัติการรักษาระบบอินเทอร์เน็ตให้ปราศจากผู้ล่อลวงทางเพศ ค.ศ.2007 (Keeping the Internet Devoid of Sexual Predators Act 2007)

บัญญัติขึ้นเพื่อกันผู้กระทำความผิดทางเพศออกจาก Social Network Site มีวัตถุประสงค์เดียวกับ Stop the online Exploitation of Our Children Act 2006 คือผู้กระทำความผิดทางเพศที่ขึ้นทะเบียนไว้มีหน้าที่ต้องบอกกล่าวแก่หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับอีเมลหรือข้อมูลต่างๆที่สามารถระบุตัวตนของผู้กระทำความผิดทางเพศในอินเทอร์เน็ต เพื่อบันทึกไว้ในทะเบียนผู้กระทำความผิดทางเพศแห่งชาติ (National Sex Offender Registry) ซึ่ง

⁷² สุพัตรา สถิตจันทรากุล, เรื่องเดิม, หน้า 95.

สามารถใช้บัญชีดังกล่าวเพื่อห้ามไม่ให้ผู้กระทำความผิดทางเพศเข้าถึงระบบได้ ในปัจจุบัน Facebook และ MySpace เห็นด้วยและปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้อย่างเป็นทางการแล้ว⁷³

7. ประมวลกฎหมายอเมริกา (United States Code)

ประเทศสหรัฐอเมริกา มีกฎหมายเฉพาะในความผิดฐานล่อลวงเด็ก United States Code ที่บัญญัติขึ้นโดยรัฐบาลกลางและมลรัฐ เพื่อลงโทษผู้ที่ล่อลวงเด็กโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือ และมีการขยายขอบเขตของฐานความผิดที่มีอยู่แล้ว คือความผิดฐานล่อลวงเด็ก เพื่อนำมาปรับใช้ในกรณีที่มีบุคคลใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการก่ออาชญากรรมทั้งในโลกออนไลน์และในชีวิตจริง

ในปี 1996 โดย Telecommunications Act ได้มีการเพิ่มเติม 18 U.S. Code § 2422

(b)

“(b) บุคคลใดใช้จดหมายหรือสิ่งอำนวยความสะดวกใด ๆ หรือวิธีการระหว่างรัฐหรือเขตอำนาจทะเลและเขตอำนาจพิเศษของสหรัฐอเมริกา ชักจูง ล่อลวง หรือบีบบังคับบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ให้มีส่วนร่วมในการค้าประเวณีหรือกิจกรรมทางเพศใด ๆ บุคคลดังกล่าวมีความผิดฐานพยายามกระทำการเช่นว่านั้น มีโทษปรับและโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต”⁷⁴

ประเทศสหรัฐอเมริกาได้บัญญัติฐานความผิดเกี่ยวกับการล่อลวงเด็กไว้ในมาตรา 2422 เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน เห็นได้ว่าเมื่อผู้กระทำความผิดได้ล่อลวง ชักจูงหรือบังคับให้บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีกระทำการกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวกับเพศ บุคคลผู้นั้นย่อมมีความผิดในทางอาญา โดยไม่จำกัดว่าทำไปเพื่อการค้าบริการทางเพศเท่านั้น แต่ให้รวมถึงเพื่อกิจกรรมทางเพศทุกประเภทด้วย กำหนดให้มีโทษขั้นต่ำให้จำคุกไม่น้อยกว่าสิบปีและมีโทษสูงสุดให้จำคุกตลอดชีวิต กรณีที่ไม่มีเด็กจริง ๆ โดยผู้กระทำความผิดได้มีการติดต่อพูดคุยแต่เป็นการติดต่อพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ซึ่งปลอมตัวเป็นเด็กเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการจับผู้กระทำความผิด เพียงเท่านี้ผู้กระทำความผิดก็อาจมีความผิดฐานพยายามได้ อย่างไรก็ตามในมาตรา

⁷³ เรื่องเดียวกัน.

⁷⁴ Cornell Law School, 8 U.S. Code § 2422.Coercion and Enticement, Date cited March 16, 2020 Available from: <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/18/2422>

นี้ไม่เพียงแต่คุ้มครองการถูกล่อลวงในโลกออนไลน์เท่านั้น ยังรวมไปถึงคุ้มครองการถูกล่อลวงในชีวิตจริงอีกด้วย ในกฎหมายนี้ได้กำหนดให้การพยายามกระทำความผิดและการกระทำความผิดให้รับโทษเท่ากัน เนื่องจากกฎหมายนี้มีเจตนาคุ้มครองผู้เยาว์ซึ่งตกเป็นเหยื่อนอกจากในระดับรัฐบาลกลางที่บัญญัติกฎหมายห้ามการกระทำที่เป็นการล่อลวง ชักจูง ผู้เยาว์ทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ยังมีหลายมลรัฐที่บัญญัติกฎหมายดังกล่าวนั้นขึ้นมาเป็นกฎหมายเฉพาะอีกด้วย

มลรัฐ Florida ได้บัญญัติว่า “ผู้ใดโดยรู้สำนึกใช้ประโยชน์จากบริการอินเทอร์เน็ต บริการออนไลน์ กระดานข่าว ในการล่อลวง ชักจูง หรือพยายามชักจูง ล่อ ล่อลวง หรือล่อเด็ก หรือผู้อื่นที่บุคคลนั้นเชื่อว่าเป็นเด็ก เพื่อให้กระทำการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย... บุคคลนั้นย่อมมีความผิดประเภท felony of the third degree”⁷⁵

มลรัฐ Missouri ได้บัญญัติว่า “บุคคลอายุตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป กระทำความผิดฐานล่อลวงทางเพศ หากบุคคลดังกล่าวโน้มน้าว เกลี่ยกล่อม ล่อลวง ชักจูง ไม่ว่าจะเป็นการกระทำคำพูดหรือการติดต่อทางอินเทอร์เน็ต หรือทางอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบใดก็ตาม กับบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระทำทางเพศต่อเด็ก”⁷⁶

มลรัฐ Connecticut ได้บัญญัติว่า “ผู้ใดใช้บริการคอมพิวเตอร์แบบ interactive เพื่อโน้มน้าว ล่อลวง ชักจูงหรือขู่บังคับโดยรู้สำนึกแก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี ให้กระทำการกิจกรรมทางเพศหรือค้าประเวณีเด็กบุคคลนั้นมีความผิดทางอาญา”⁷⁷

⁷⁵ Meltzer and Bell, § 847.0135 Computer Pornography; Prohibited Computer Usage; Traveling to Meet Minor; Penalties., Date cited March 16, 2020 Available from: <https://www.browardcriminalteam.com/sexual-offenses/computer-crimes-against-children/>

⁷⁶ Justia us Law, § 566.151. – Enticement of a Child, Penalties, Date cited March 16, 2020 Available from: <https://law.justia.com/codes/missouri/2016/titlexxxviii/chapter-566/section-566.151/>

⁷⁷ casetext, Connecticut General Statutes § 53a-90a – Enticing a Minor. Penalties, Date cited March 16, 2020 Available from <https://casetext.com/statute/general-statutes-of-connecticut/title-53a-penal-code/chapter-952-penal-code-offenses/part-vi-sex-offenses/section-53a-90a-enticing-a-minor-penalties>

ข้อสังเกต กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนในประเทศสหรัฐอเมริกาหลายฉบับ แต่ก็ยังมีบางฉบับถูกยกเลิกไม่ให้มีผลบังคับใช้เพราะเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากเกินไป จึงเห็นได้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกาคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นสำคัญ

ประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษเป็นประเทศที่เป็นผู้ริเริ่มให้ความสำคัญและมองเด็กเป็นศูนย์กลางของการดูแลและคุ้มครองมาตั้งแต่เปลี่ยนจากระบบศักดินา ในการคุ้มครองสิทธิเด็กนั้น ได้มีการบัญญัติกฎหมายเด็กและเยาวชน ค.ศ. 1933 กำหนดป้องกันคุ้มครองการทารุณกรรมเด็กและเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 16 ปีบริบูรณ์ ได้แก่ การป้องกันไม่ให้เด็กไปค้าประเวณี การป้องกันเด็กที่อยู่ใกล้อันตรายและป้องกันไม่ให้ใช้เด็กเป็นเครื่องมือขอตาน⁷⁸ และต่อมาประเทศอังกฤษให้ดำเนินการออกกฎหมายหลายฉบับโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเด็กจากการกระทำของผู้ใหญ่ จึงได้บัญญัติฐานความผิดใหม่ที่สามารถหยุดยั้งการกระทำความผิดและจับกุมผู้กระทำ ความผิดที่เป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชนได้ก่อนที่เด็กและเยาวชนจะได้รับอันตราย เช่น พระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดทางเพศ ค.ศ. 2003 และยังมีมาตรการในการป้องกันการ ล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศ เป็นต้น ดังต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติสำหรับเด็ก ค.ศ.1989 (The children Act 1989)

พระราชบัญญัติสำหรับเด็ก ค.ศ.1989 คุ้มครองสิทธิในการที่จะได้รับการป้องกันสวัสดิภาพของเด็กไว้ โดยได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของศาลและเจ้าหน้าที่ในการปกป้องสวัสดิภาพและความผาสุกของเด็ก โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ต้องสอบสวนหากมีเหตุอันควรเชื่อว่าเด็กที่พบหรืออาศัยอยู่ในเขตอำนาจของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว น่าจะตกหรือกำลังตกอยู่ในอันตรายอย่างร้ายแรง⁷⁹

⁷⁸ ภัทริดา สุคุณณี, สิทธิเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว, คำนวนที่ 29 พฤษภาคม 2563 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/elaw_parcy/ewt_dl_link.php?nid=156

⁷⁹ สุพัตรา สถิตจันทรากุล, เรื่องเดิม, หน้า 51.

คำว่า “อันตราย” คือการปฏิบัติไม่เหมาะสมหรือไม่ดีต่อเด็ก โดยเฉพาะการไม่ดูแลเอาใจใส่ การใช้ความรุนแรงและรวมถึงการกระทำที่ไม่เหมาะสมที่ส่งผลกระทบต่ออารมณ์ ความรู้สึก สภาพจิตใจ และรวมไปถึงการทารุณทางเพศต่อเด็กด้วย⁸⁰

คำว่า “ร้ายแรง” ในกฎหมายนี้ ไม่ได้มีการให้ความหมายไว้จึงเป็นหน้าที่ของศาลที่จะทำการตัดสินว่า พฤติการณ์ในลักษณะใดที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรงโดยพิจารณาจากพัฒนาการและสุขภาพของเด็ก เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่อยู่ในสถานะที่มีความปกติทั่วไป

2. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ค.ศ.1999 (The Protection of Children Act 1999)

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ค.ศ.1999 กำหนดลักษณะของบุคคลที่ไม่เหมาะสมที่จะทำงานกับเด็กซึ่งสอดคล้องกับ Consultancy Index List ของ Department of Health และ List 99 ของ Department of Education นายจ้างต้องมีหน้าที่ตรวจสอบลักษณะของบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด ก่อนจะจ้างบุคคลมาทำหน้าที่ดูแลเด็ก หากนายจ้างว่าจ้างบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย นายจ้างย่อมมีความผิด⁸¹

3. พระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดทางเพศ ค.ศ.1997 (The Sex Offender Act 1997)

พระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดทางเพศ ค.ศ.1997 (The Sex Offender Act 1997) กำหนดให้ผู้กระทำความผิดทางเพศที่ถูกตัดสินหรือถูกตัดสินว่ามีความผิด ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน ค.ศ. 1997 เป็นต้นไป มีหน้าที่ต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจถึงข้อมูลของตน หากตนได้มีการเปลี่ยนแปลงชื่อ ที่อยู่ หรือข้อมูลอื่นๆ

ในเวลาต่อมาเมื่อเกิดเหตุการณ์ คดีสะเทือนขวัญ รวมถึงมีสถิติการเกิดอาชญากรรมทางเพศที่สูงขึ้นจากเดิม จากเหตุดังกล่าวจึงส่งผลให้รัฐบาลปฏิรูปกฎหมายเกี่ยวกับความผิด

⁸⁰ The NSPCC, **Nspcc Child Protection Fact Sheet**, Date cited March 24, 2020 Available from: <https://learning.nspcc.org.uk/child-protection-system/>

⁸¹ legislation.gov.uk, **Chapter 14 in the Protection of Children Act 1999**, Date cited March 24, 2020 from http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1999/14/pdfs/ukpga_19990014_en.pdf

ทางเพศและได้ออกนโยบายที่จะควบคุมป้องกันอาชญากรรมทางเพศขึ้น จึงได้บัญญัติพระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดทางเพศ ค.ศ.2003 (The Sex Offender Act 2003) เพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนจากการกระทำความผิดทางเพศ⁸²

4. พระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดทางเพศ ค.ศ.2003 (The Sex Offender Act 2003)

พระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดทางเพศ ค.ศ.2003 มีการแก้ฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำต่อเด็กโดยมีการเพิ่มเติมฐานความผิดจากที่บัญญัติไว้ใน The Sex Offender Act 1997 ฐานความผิดที่เพิ่มขึ้นคือ grooming, trafficking, abuse of position of trust และเพิ่มเติมครอบคลุมถึงความผิดที่กระทำโดยคนสัญชาติอังกฤษในขณะที่อยู่ในต่างประเทศ การแก้ไขเพิ่มเติมนั้นก็เพื่อเพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมหรือตรวจสอบผู้กระทำความผิดที่ลงทะเบียนไว้ในบัญชีผู้กระทำความผิดทางเพศและเพื่อให้กฎหมายมีความทันสมัยทันต่อการกระทำความผิดในรูปแบบใหม่ๆที่เกิดขึ้นอีกด้วย

การบัญญัติฐานความผิดใน พระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดทางเพศ ค.ศ.2003 (The Sex Offender Act 2003) เป็นการบัญญัติความผิดทางเพศให้เฉพาะเจาะจงมากขึ้นในหลายฐานความผิด ใน Past 1⁸³ คือ

- การล่อลวงเด็ก (meeting a child following sexual grooming)
- ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราต่อเด็ก (rape or sexual assault of a child)
- กระทำกิจกรรมทางเพศต่อเด็กโดยบุคคลในครอบครัว (sexual activity with child family member)
- การประกอบกิจกรรมทางเพศกับเด็ก (sexual activity with child)

⁸² ศรีณัยธรรม์ เดชะทัตตานนท์, **มาตรการทางกฎหมายในการติดตามตรวจสอบผู้กระทำความผิดทางเพศ** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560), หน้า 72.

⁸³ Arabella Thorp, **The Sexual Offences Bill [HI]**, Date cited March 24, 2020 Available from: <https://commonslibrary.parliament.uk/>

- การใช้ความไว้วางใจของเด็กในทางมิชอบเพื่อนำไปสู่การกระทำความผิดทางเพศต่อเด็ก (abuse of position of trust)

- ความผิดฐานอื่น ๆ (Other Offences)

รัฐบาลอังกฤษได้ตั้งหน่วยงาน Internet Task Force ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวเป็นผู้เสนอความผิดฐานล่อลวงเด็กขึ้น (Meeting A Child Following Sexual Grooming) และกำหนดการกระทำความผิดฐานล่อลวงเด็กไว้เป็นความผิดเฉพาะ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดทางเพศต่อเด็กในอนาคตและยังให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อคุ้มครองเด็ก ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายขึ้นในอนาคต และความผิดฐานล่อลวงเด็กนั้นยังรวมไปถึงการล่อลวงในชีวิตจริงอีกด้วย

มาตรา 15 ความผิดฐานล่อลวงเด็ก (Meeting A Child Following Sexual Grooming) มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้⁸⁴

- (1) ผู้กระทำความผิดติดต่อกับเด็กมาก่อนอย่างน้อย 2 ครั้ง หรือ
- (2) ผู้กระทำความผิดมีเจตนาหรือเดินทางไปโดยมีเจตนาเพื่อที่จะไปพบเด็ก และ
- (3) ในขณะนั้นผู้กระทำความผิดมีเจตนาที่จะกระทำความผิดทางเพศที่กำหนดไว้

ความผิดตาม มาตรา 15 นำมาลงโทษในบุคคลคนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่กระทำต่อเด็กหรือเยาวชนอายุต่ำกว่า 16 ปี มีการกำหนดโทษแยกกันระหว่างกรณีการติดต่อสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกิจกรรมทางเพศและกรณีการที่มีการนัดพบระหว่างผู้กระทำความผิดกับเด็กหรือเยาวชน โดยบัญญัติแยกการกระทำที่เป็นการกระทำความผิดต่างกรรมต่างวาระกันไว้ คือ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดมีการติดต่อเด็กหรือเยาวชนเกี่ยวกับกิจกรรมทางเพศ แม้ผู้กระทำความผิดไม่ได้มีการนัดพบหรือล่อลวง ก็ถือว่าเป็นความผิดสำเร็จแล้ว โดยมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสองปี แต่หากมีการนัดพบเด็กหรือเยาวชนจะมีอัตราโทษจำคุกสูงสุดไม่เกินสิบปี หากมีการนัดพบกันไม่ว่าที่ใดในโลกให้ถือว่าเป็นความผิดที่กระทำนอกราชอาณาจักรที่สามารถลงโทษในราชอาณาจักรได้

⁸⁴ กษมา ประเสริฐสังข์, **มาตรการทางกฎหมายในการลงโทษผู้เดินทางท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558), หน้า 152-153.

ความผิดฐานล่อลวงเด็กใน มาตรา 15 บัญญัติขึ้นเพื่อยับยั้งการกระทำความผิดในตั้งแต่ระยะเริ่มต้น จึงถือได้ว่าเป็นฐานความผิดที่บัญญัติเพื่อจะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ และเพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนในอนาคต

ความล้มเหลวของพระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดทางเพศ ค.ศ.1997 (The Sex Offender Act 1997) เกิดจากการไม่สามารถปรับใช้ฐานความผิดทั่วไปกับการกระทำในลักษณะที่เป็นการล่อลวงละเมิดทางเพศต่อเด็ก มีดังต่อไปนี้

1. ความผิดฐานพยายามกระทำความผิดทางเพศ (Attempt to commit a sex crime)

ความผิดฐานพยายามกระทำความผิดทางเพศจะชี้เฉพาะกับการกระทำที่เป็น substantive behavior ในกรณีนี้การพบเจอกันอาจเกิดขึ้นที่ใดก็ได้ในโลก แต่เมื่อการพบกันจะเป็นการกระทำความผิดทางเพศก็ต่อเมื่อกระทำในราชอาณาจักรประเทศอังกฤษ ประเทศไอร์แลนด์เหนือและเวลส์ ตามหลักของเขตอำนาจที่ใช้ในประเทศอังกฤษและเวลส์ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้กระทำความผิดอาจจะพยายามที่จะให้เด็กออกไปพบกับตนนอกอาณาเขตประเทศอังกฤษไอร์แลนด์เหนือและเวลส์ เช่น D อายุ 31 ปี รู้จักและพูดคุยกับ A อายุ 14 ปี ทางอินเทอร์เน็ต D และ A หวังที่จะไปพบกัน ต่อมา A บอก D ว่าจะต้องไปแคมป์อิงกับโรงเรียนที่ประเทศนิวซีแลนด์ในสัปดาห์หน้า D และ A จึงตกลงกันว่าให้ D ไปรออยู่ที่นิวซีแลนด์ และ A จะหาโอกาสมาพบและมีเซ็กส์กับ D ที่โรงแรม หากไม่มีบัญญัติว่า “ผู้กระทำความผิดต้องพบหรือเดินทางโดยที่มีเจตนาเพื่อจะไปพบเด็ก” ไว้ในกฎหมายก็จะทำให้ D ไม่มีผิดตามกฎหมาย แต่เมื่อมีการบัญญัติไว้ว่าการกระทำความผิดนั้นสามารถทำได้โดยเดินทางไปโดยมีเจตนาเพื่อที่จะไปพบเด็กไม่ว่าที่ใดในโลกซึ่งหากมีหลักฐานเพียงพอก็จะทำให้ D ถูกจับก่อนเดินทางไปประเทศนิวซีแลนด์และมีความผิดตาม มาตรา 15 ดังนั้นการกระทำของผู้กระทำความผิดที่เป็นเพียงการเดินทางโดยมีเจตนาเพื่อที่จะไปพบเด็ก แม้ไม่ใช่การกระทำในลักษณะ substantive behavior ก็ตาม ย่อมเป็นความผิดฐานล่อลวงเด็ก ตามมาตรา 15 โดยไม่ต้องปรับใช้ความผิดฐานพยายามกระทำความผิดทางเพศ⁸⁵

นอกจากนี้การที่ไม่สามารถปรับใช้ความผิดฐานล่อลวงเด็กโดยที่มีเจตนาที่จะกระทำความผิดทางเพศตามมาตรา 15 กับความผิดฐานพยายามกระทำความผิดทางเพศ

⁸⁵ Alisdair A. Gillespie, "Internet Grooming: The New Law", *Child Right Article* 77, 3 (January 2004): 10–11.

เนื่องจากความผิดฐานพยายามกระทำความผิดทางเพศต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าผู้กระทำความผิดกระทำถึงขั้นที่เกินกว่าขั้นเตรียมการตามที่บัญญัติไว้ใน The Criminal Attempts Act 1981⁸⁶ มาตรา 1(1) เช่นในกรณีที่บุคคลติดต่อกับเด็กในเรื่องเกี่ยวกับการกระทำทางเพศโดยมีเจตนาที่จะทำให้เด็กเข้ามามีส่วนร่วม หากเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นก่อนที่จะมีการแก้ไขพระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดทางเพศ ค.ศ.2003 ข้อหาที่จะลงโทษผู้กระทำความผิด คือความผิดฐานพยายามยุยงส่งเสริมให้เด็กกระทำการอันเป็นการลามกอนาจาร ซึ่งตามบรรทัดฐานคำพิพากษานั้นจะต้องมีการกระทำที่เป็นการยุยงส่งเสริมหรือเสนอให้เด็กกระทำการลามกอนาจารที่ชัดเจนจึงจะถือว่าอยู่ในชั้นพยายามกระทำความผิด

2. การให้เด็กดูการกระทำทางเพศและการให้เด็กดูภาพที่แสดงถึงการเลียนแบบการมีกิจกรรมทางเพศ

การใช้ภาพลามกอนาจารในการโน้มน้าวให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศนั้นอาจเป็นรูปแบบในการล่อลวงเด็กโดยมีเจตนาเพื่อกระทำทางเพศ ซึ่งเป็นการทำให้เด็กเชื่อว่าการกระทำดังกล่าวนั้นเป็นเรื่องธรรมดาที่ทุกคนกระทำ ทั้งนี้ถ้าให้เด็กดูภาพลามกอนาจารโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อล่อลวงละเมิด โดยมีเจตนาที่จะกระทำทางเพศเด็กมากกว่าเพื่อสำเร็จความใคร่การกระทำความผิดเช่นว่านี้จะไม่เป็นความผิดตาม มาตรา 15 และ มาตรา 12 เนื่องจากไม่มีหลักฐานเพียงพอในการจับกุมฐานพยายามและไม่มีกรณีพบเด็ก ดังนั้น มาตรา12⁸⁷ ควรได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมให้การกระทำที่ให้เด็กดูการกระทำทางเพศเพื่อสำเร็จความใคร่และการล่อลวงเด็กโดยมีเจตนาที่จะกระทำทางเพศให้เป็นความผิด

จากข้อบกพร่องนี้จึงมีการบัญญัติให้การกระทำความผิดฐานล่อลวงเด็กเป็นความผิดเฉพาะ (section15 Meeting A Child Following Sexual Grooming) ดังที่ได้กล่าวมาในข้างต้น กล่าวคือหลังจากที่ผู้กระทำความผิดเริ่มมีการติดต่อกันกับเด็กจะต้องมีการกระทำ

⁸⁶ legislation.gov.uk, **Section 1 Attempting to Commit an Offence.**, Date cited March 24, 2020 Available from: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1981/47>

⁸⁷ cps.gov.uk, **Section 12: Causing a Child to Watch a Sexual Act**, Date cited March 24, 2020 Available from: <https://www.cps.gov.uk/legal-guidance/rape-and-sexual-offences-chapter-2-sexual-offences-act-2003-principal-offences-and>

อย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น คือ ผู้กระทำความผิดเดินทางไปโดยเจตนาเพื่อที่จะไปพบเด็กหรือผู้กระทำความผิดพบกับเด็ก จึงจะเป็นความผิดตามมาตรา 15

3. ความผิดฐานพรากเด็ก (Child abduction)

ความผิดฐานพรากเด็ก คือ บุคคลนอกจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองพาเด็กไปหรือกักขังหน่วงเหนี่ยวเด็กอายุต่ำกว่า 16 ปี ซึ่งบุคคลดังกล่าวไม่มีเหตุอันสมควรหรือไม่มีอำนาจตามกฎหมาย โดยทำให้เด็กนั้นพ้นไปจากบุคคลที่มีอำนาจปกครองตามกฎหมาย

ความผิดที่อาจจะนำมาปรับใช้กับ มาตรา 15 ซึ่งเป็นความผิดฐานล่องลวงเด็กโดยมีเจตนาที่จะกระทำทางเพศ คือความผิดฐานพรากเด็ก (Child abduction) โดยมีอัตราโทษจำคุกสูงสุด 7 ปี ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกน้อยกว่าความผิดฐานล่องลวงเด็กโดยมีเจตนาที่จะกระทำทางเพศ (มาตรา 15) ซึ่งความผิดฐานนี้มีโทษจำคุกสูงสุด 10 ปี

ความผิดฐานพรากเด็กมีขอบเขตการกระทำผิดกว้างกว่าและการพิสูจน์เจตนาทำได้ง่ายกว่าความผิดฐานล่องลวงเด็กตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดทางเพศ ค.ศ.2003 แต่ความผิดฐานพรากเด็กนี้ไม่ได้บัญญัติให้เจตนาในการกระทำความผิดทางเพศต่อเด็กเป็นองค์ประกอบความผิด ความผิดฐานพรากเด็กจึงเหมาะที่จะปรับใช้ในคดีเช่นมีการลักเด็กไปเนื่องจากตนเองไม่สามารถมีบุตรเองได้ เป็นต้น ความผิดฐานพรากเด็กจึงเหมาะที่จะปรับใช้ในกรณีที่มีการล่องลวงเด็กโดยมีเจตนาที่จะกระทำทางเพศ แต่ไม่สามารถพิสูจน์เจตนาตาม มาตรา 15 ให้ศาลเห็นได้⁸⁸

5. มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการล่องลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์

5.1 Risk of sexual harm orders เป็นคำสั่งคุ้มครองทางแพ่ง (civil order) มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันเด็กไม่ให้ได้รับอันตราย โดยอันตรายดังกล่าวอาจจะเป็นอันตรายทางด้านจิตใจหรือร่างกาย ซึ่ง Risk of sexual harm orders ให้อำนาจแก่ตำรวจในการยื่นคำร้องต่อ Magistrates Court ในกรณีที่บุคคลอายุเกินกว่า 18 ปี มีพฤติกรรมติดต่อหรือกระทำการอื่นใดกับเด็กเกี่ยวกับการกระทำทางเพศอย่างชัดเจนหรือกำลังจะกระทำทางเพศมาแล้วไม่น้อย

⁸⁸ สุพัตรา สถิตจันทรากุล, เรื่องเดิม, หน้า 59-60.

กว่า 2 ครั้ง และมีเหตุอันควรเชื่อว่าจำเป็นที่จะต้องออกคำสั่งแก่บุคคลดังกล่าวเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับเด็กในอนาคต หากบุคคลดังกล่าวฝ่าฝืนคำสั่งศาล ก็จะถือว่ามีความผิด เช่น ศาลมีคำสั่งห้ามไม่ให้บุคคลส่งอีเมลรูปภาพหรือข้อความเกี่ยวกับเพศแก่เด็กและไม่ให้ติดต่อกับเด็กอีก แต่บุคคลดังกล่าวยังฝ่าฝืนคำสั่งศาล โดยทำการติดต่อกับเด็กภายหลังจากศาลได้มีการออกคำสั่งคุ้มครองแล้ว การกระทำดังกล่าวนี้จึงถือว่าเป็นความผิด เด็กที่จะได้รับการป้องกันต้องมีอายุต่ำกว่า 16 ปี แต่หากเป็นการใช้คำสั่งคุ้มครองในไอร์แลนด์เหนือ เด็กที่จะได้รับการป้องกันต้องมีอายุต่ำกว่า 17 ปี⁸⁹

Risk of sexual harm orders เป็นคำสั่งที่สามารถใช้กับการกระทำใดๆที่เป็นการล่อลวงเด็กโดยมีเจตนาที่จะกระทำในทางเพศ แต่คำสั่งดังกล่าวจะใช้ได้ก็ต่อเมื่อบุคคลได้มีการกระทำอันเป็นการคุกคามกับเด็กแล้ว

มาตรา 123 (3)(a), (b) เป็นการบัญญัติถึงลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงถึงภาวะเสี่ยงที่อาจเป็นการกระทำที่เป็นความผิด เช่น การกระทำที่บัญญัติไว้เป็นความผิดใน มาตรา 10 ถึง 13 นอกจากนี้ มาตรา 123 (3)(d) บัญญัติถึงการติดต่อพูดคุยกับเด็กโดยมีเรื่องทางเพศเข้ามาเกี่ยวข้อง รวมถึงการที่ส่งรูปลามกอนาจารหรือบรรยายถึงการกระทำทางเพศที่ตนต้องการกระทำต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต⁹⁰

5.2 Pro Activity หน่วยงานที่เสนอให้มีการบัญญัติความผิดฐานล่อลวงเด็ก (Grooming) เป็นความผิดฐานใหม่ คือ หน่วยงาน Internet Task Force มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายได้รวดเร็วขึ้น และยังให้อำนาจต่อเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่เชิงรุกได้ คือเจ้าหน้าที่ปลอมตัวเป็นเด็กพูดคุยกับผู้ล่อลวงเพื่อสืบสวนการกระทำผิด ซึ่งรัฐบาลให้การสนับสนุนนโยบายดังกล่าว ตามที่ปรากฏใน The Sex Offender Act 2003 (มาตรา 15) บัญญัติให้การกระทำที่ผู้กระทำมีเจตนาเพื่อที่จะไปพบเด็กเป็นหนึ่งในองค์ประกอบความผิด

⁸⁹ Saxon Norgard, **What Are Sexual Risk Orders and How Do They Impact Human Rights?**, Date cited March 25, 2020 Available from: <https://eachother.org.uk/human-rights-sexual-risk-orders/>

⁹⁰ legal-tools, **Section 123 Risk of Sexual Harm Orders: Applications, Grounds and Effect in Sexual Offences Act 2003**, Date cited March 25, 2020 Available from: <https://www.legal-tools.org/doc/c8e44d/pdf/>

โดยไม่ได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่าต้องเป็นเด็กจริงๆ เช่นนี้ก็ทำให้ผู้ล่อลวงมีความผิดฐานพยายามกระทำความผิดที่ไม่อาจเป็นไปได้ตาม มาตรา 15 ได้เช่นกัน

โครงสร้างของความผิดฐานล่อลวงเด็ก(Grooming) ใน มาตรา 15 เป็นการแทรกแซงการกระทำความผิดตั้งแต่ในระยะเริ่มต้นเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำความผิดสามารถเกิดขึ้นได้ เช่น เมื่อสามารถพิสูจน์ได้ว่าผู้กระทำความผิดกำลังไปพบกับเด็กและเจ้าหน้าที่สามารถหาพยานหลักฐานที่จะสามารถพิสูจน์การกระทำความผิดได้ เช่น ผู้กระทำความผิดมีการจองโรงแรมไว้ ซึ่งทำให้ผู้กระทำความผิดถูกจับกุมก่อนที่จะเดินทางไปพบเด็ก ดังนี้ผู้กระทำความผิดจึงมีความผิดฐานพยายามเดินทางโดยมีเจตนาเพื่อไปพบกับเด็ก แต่อย่างไรก็ยังมีข้อโต้แย้งถึงความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผล⁹¹

ข้อสังเกต ความผิดฐานล่อลวงเด็ก (Grooming) ถือได้ว่าเป็นความผิดเฉพาะและเป็นความผิดฐานแรกที่ยังบัญญัติขึ้นในลักษณะป้องกันไว้ก่อนที่จะเกิดความเสียหาย นอกจากนี้ยังบัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อออกคำสั่งคุ้มครองห้ามไม่ให้บุคคลกระทำการใดๆ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นมาตรการในการป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายต่อเด็กและเยาวชนในอนาคต

จากการที่ได้ศึกษากฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ สรุปได้ดังนี้

ประเทศสหรัฐอเมริกามีกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนหลายฉบับ เช่น ในประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา(United States Code) ได้บัญญัติฐานความผิดเกี่ยวกับการล่อลวงเด็กไว้ใน มาตรา 2422 เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน เห็นได้ว่าเมื่อผู้กระทำความผิดได้ล่อลวง ชักจูง หรือบังคับให้บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีกระทำการกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวกับเพศ บุคคลผู้นั้นย่อมมีความผิดในทางอาญา

ประเทศอังกฤษมีพระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดทางเพศ ค.ศ.2003 ได้บัญญัติความผิดฐานล่อลวงเด็กไว้ในมาตรา 15 คือลงโทษในบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่กระทำต่อเด็กหรือเยาวชนอายุต่ำกว่า 16 ปี บัญญัติขึ้นเพื่อยับยั้งการกระทำความผิดในตั้งแต่ระยะ

⁹¹ สุพัตรา สถิตจันทรากุล, เรื่องเดิม, หน้า 63-64.

เริ่มต้น จึงถือได้ว่าเป็นฐานความผิดที่บัญญัติเพื่อจะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ และเพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนในอนาคต

เห็นได้ว่าทั้ง 2 ประเทศมีกฎหมายเฉพาะในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน จึงน่าจะเป็นแนวทางการให้ความคุ้มครองต่อเด็กและเยาวชนจากการถูกแสวงหาประโยชน์และละเมิดทางเพศ โดยตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิของเด็กและเยาวชนเป็นหลัก รวมไปถึงการพัฒนากฎหมายไทยให้เกิดประสิทธิภาพในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นผู้เยาว์ให้ได้รับประโยชน์สูงสุดและมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ซึ่งจะได้ทำการรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ในบทต่อไป

632472112

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาเรื่อง “ปัญหาและมาตรการทางกฎหมายในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน” บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ทำการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโดยวิเคราะห์จากเอกสาร (Documentary Research) โดยทำการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำราวิชาการ ตำรากฎหมาย บทความ ผลงานวิทยานิพนธ์ พระราชบัญญัติ ตั๋วบทกฎหมาย เอกสารที่เกี่ยวข้อง และฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ นำมาวิเคราะห์เรียบเรียงเป็นระบบ และนอกจากนี้ยังได้ศึกษาวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยได้กำหนดรูปแบบใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แก่นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมไปถึงบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมไปถึงบุคคลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงแนวคิดและทัศนะทางด้านกลไกหรือกระบวนการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน มาดำเนินการในการประมวลผลข้อมูล ซึ่งจะประกอบไปด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. พิศवास สุคนธ์พันธ์ (รองคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ABAC, คณะทำงานร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก)
2. ดร.มาร์ค เจริญวงศ์ (อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด, คณะทำงานร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก)
3. ท่านปกรณ์ ธรรมโรจน์ (อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดลพบุรี, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก)

632472112

UP :Thesiss 60033530 thesiss / recv : 18062563 10:46:32 / seq: 51

4. คุณ เกษณี จันทรตระกูล (ผู้จัดการโครงการมูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก Foundation of the elimination of child prostitution, child pornography and the trafficking of children- ECPA, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก)

5. พันตำรวจโท เทิดสยาม บุญยะเสนา (รองผู้กำกับการ (สอบสวน) กองกำกับการ 4 กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลเอกสาร ได้แก่ ศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ ศึกษาลักษณะและกระบวนการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ วิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามกระบวนการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน โดยรวบรวมข้อมูลใน ตำรา วารสาร ผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อมูลสัมภาษณ์ ได้แก่ การเก็บข้อมูลสัมภาษณ์โดยสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ทำแบบการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ มีการกำหนดแนวประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้า ดังนี้

- ขอบเขตของคำว่าล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์
- วัตถุประสงค์ในการที่จะร่างกฎหมายในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน
- มุมมองในการลงโทษผู้กระทำความผิดในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน
- มุมมองเกี่ยวกับกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน
- มุมมองหรือความคิดเห็นหากประเทศไทยมีกฎหมายเฉพาะในการลงโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน

632472112

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร (Documentary Research)

การศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนอย่างเป็นระบบจากตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ และเอกสารอื่น ๆ ของไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2. การเก็บข้อมูลสัมภาษณ์โดยสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การกำหนดประเด็นคำถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ โดยมีการเตรียมแนวคำถามในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า มีความต่อเนื่องของคำถาม สามารถเจาะลึกและสามารถยืดหยุ่นได้ ไม่มีการกำหนดหรือเรียงลำดับหัวข้อคำถาม เป็นการสนทนาแบบธรรมชาติและไม่สร้างความอึดอัดแก่ผู้ถูกซักถาม เป็นไปอย่างธรรมชาติ และนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์หาข้อสรุป และการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนาโวหาร ซึ่งเป็นลักษณะการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

ตารางแสดงประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือและวิธีการ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	วิธีเก็บข้อมูล
แบบสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 คน	จำนวน 5 คน	โดยเฉพาะเจาะจงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการร่างกฎหมายและหน่วยงานที่คุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน	โดยเฉพาะเจาะจง - คณะทำงานร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก - มุขนีติเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก - เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้บังคับให้กฎหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสาร กฎหมายสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำราวิชาการ ตำรากฎหมาย บทความ ผลงานวิทยานิพนธ์ พระราชบัญญัติ ตั๋วบทกฎหมาย เอกสารที่เกี่ยวข้อง และฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน รวมทั้งรวบรวมข้อมูลเชิงสถิติการเข้าใช้สื่อออนไลน์ ความถี่ของการเข้าใช้อินเทอร์เน็ตของเด็ก และเยาวชนไทย และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาถอดบทความเป็นประเด็น

2. จัดเรียงข้อมูลงานวิจัยตามประเด็นที่สำคัญ จากนั้นทำการสรุปประเด็นปัญหาและ ทำข้อเสนอแนะ

632472112

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน ผู้วิจัยขอทำการศึกษาวเคราะห์โดยแยกออกเป็น 4 ประเด็นดังนี้

1. วิเคราะห์พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อออนไลน์ของเด็กและเยาวชน
2. วิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์
3. วิเคราะห์ปัญหาการกำหนดอายุของเด็กและเยาวชนที่กฎหมายควรให้ความคุ้มครองในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์
4. วิเคราะห์มาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน

วิเคราะห์พฤติกรรมที่เกิดจากการใช้สื่อออนไลน์ของเด็กและเยาวชน

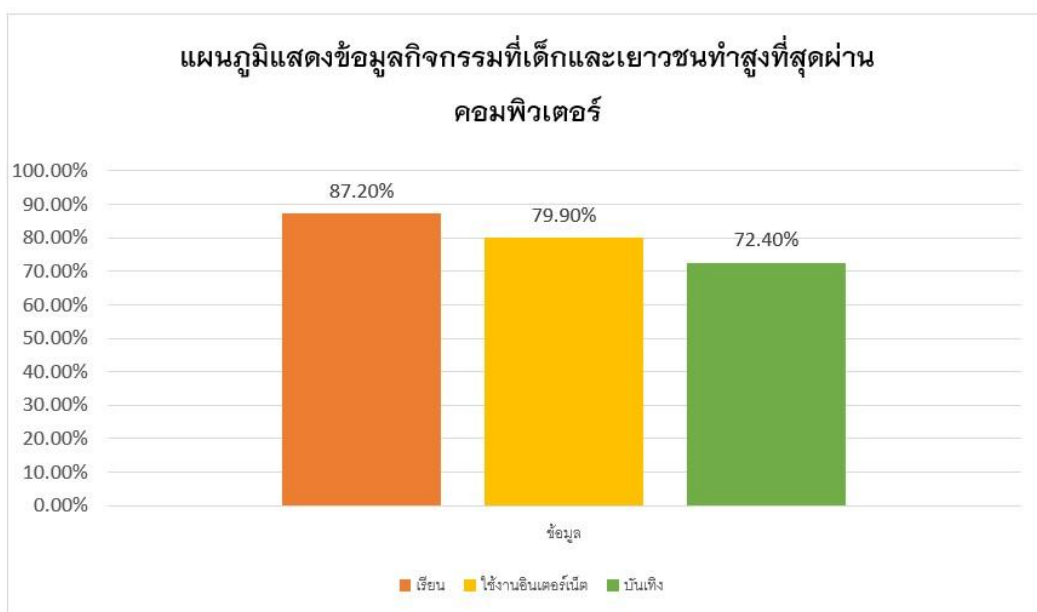
อินเทอร์เน็ตและสมาร์ทโฟนเป็นพื้นฐานที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้และสามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน ผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2562 หรือ Thailand Internet User Behavior 2019 ซึ่งให้เห็นว่า คนไทยใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น 150% ส่งผลให้ปัจจุบันประเทศไทยมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 47.5 ล้านคน หรือราว 70% ของจำนวนประชาชนทั้งหมด⁹² และคนไทยใช้เวลาบนอินเทอร์เน็ตสูงเป็นอันดับ 3 ของโลก (รวมทุกอุปกรณ์) ประมาณ 9 ชั่วโมงต่อวัน เฉลี่ยทั่วโลก 6 ชั่วโมง 42 นาที⁹³

⁹² ETDA, ปี 62 คนไทยใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น, ETDA, คำนวณวันที่ 23 พฤษภาคม 2563 จาก <https://www.etcha.or.th/content/thailand-internet-user-behavior-2019-press-release.html>.

⁹³ Think about Wealth, สถิติผู้ใช้ดิจิทัลทั่วโลก 2019, Think about Wealth, คำนวณวันที่ 23 พฤษภาคม 2563 จาก <https://www.thinkaboutwealth.com/digitalstatworld-thailand2019/>.

การสำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือนในปี 2560 พบว่า เด็กและเยาวชนที่อายุระหว่าง 6-24 ปี มีประมาณ 16.8 ล้านคน เพศหญิง 8.3 ล้านคน (ร้อยละ 49.2) และเป็นเพศชาย 8.5 ล้านคน (ร้อยละ 50.8)

แผนภูมิที่ 1: แสดงข้อมูลกิจกรรมที่เด็กและเยาวชนทำสูงที่สุดผ่านคอมพิวเตอร์ ปี 2560

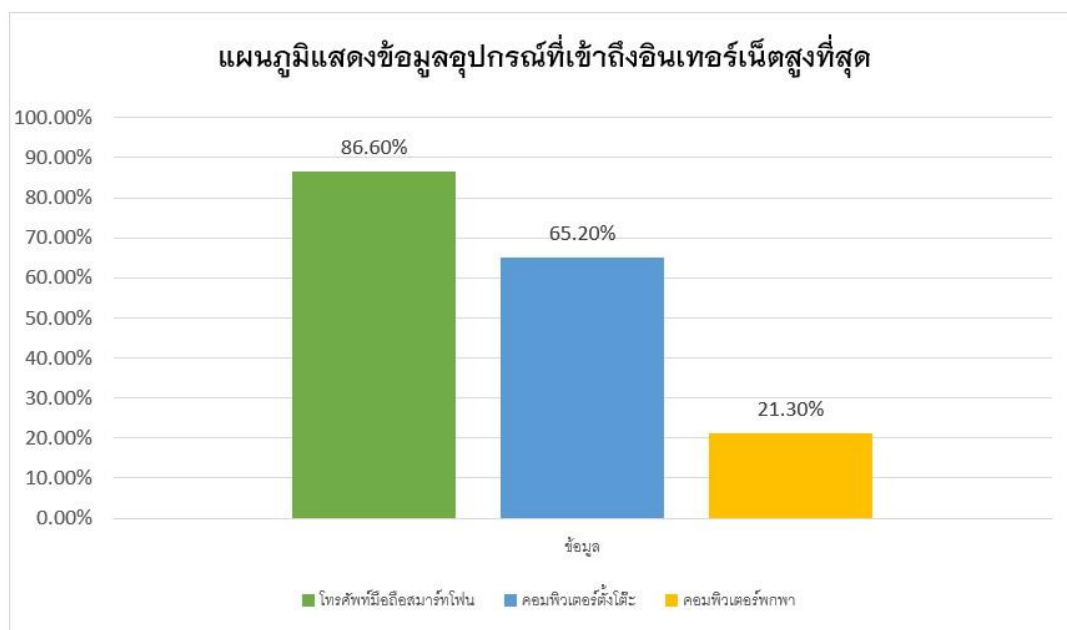
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ⁹⁴

ส่วนใหญ่ใช้เพื่อการเรียนรู้อ้อยละ 87.2 รองลงมาใช้เพื่อใช้งานอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 79.9 และใช้เพื่อความบันเทิง ร้อยละ 72.4

ผู้วิจัยเห็นว่า เด็กและเยาวชนอยู่ในวัยที่กำลังศึกษาเล่าเรียนและในปัจจุบัน การศึกษาได้พัฒนาอย่างก้าวไกล เด็กและเยาวชนจึงมีความจำเป็นต้องใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อ ค้นหาหาข้อมูลตามที่ต้องการ หรือค้นหาข้อมูลเพื่อนำมาทำการบ้านตามที่ได้รับมอบหมาย จากครู อาจารย์ เด็กและเยาวชนจึงใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับการเรียนมากกว่าทำกิจกรรมอย่างอื่น

⁹⁴ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, การใช้ Ict ของเด็กและเยาวชน 2560, ค้นวันที่ 29 มกราคม 2563 จาก <http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages/News/2561/N25-07-61-2.aspx>

แผนภูมิที่ 2: แสดงข้อมูลอุปกรณ์ที่เด็กและเยาวชนเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตสูงสุด ปี 2560

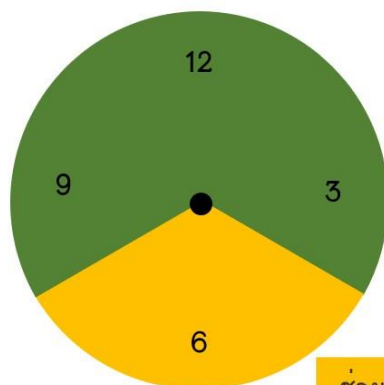
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ⁹⁵

อุปกรณ์ที่นิยมใช้สูงสุดคือ โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน ร้อยละ 86.6 รองลงมาเป็นคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ ร้อยละ 65.2 และคอมพิวเตอร์พกพา ร้อยละ 21.3

ผู้วิจัยเห็นว่า โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนเป็นที่นิยมแพร่หลายและเข้าถึงได้ง่าย ในปัจจุบันโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนผลิตขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์จึงมีเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า ทำได้มากกว่าการโทรเข้าหรือรับสาย ช่วยให้การทำงานง่ายขึ้น บางทีอาจสามารถใช้งานแทนคอมพิวเตอร์ได้ พกพาสะดวก เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ก็มีโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนเป็นของตัวเอง ดังนั้นจึงเป็นอุปกรณ์ที่เข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตสูงสุด

⁹⁵ เรื่องเดียวกัน.

แผนภูมิวงกลมที่ 3: แสดงข้อมูลช่วงเวลาของเด็กและเยาวชนใช้งานอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ปี 2560

ช่วงเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตมากที่สุด คือ

16:00 – 19:59 น.

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ⁹⁶

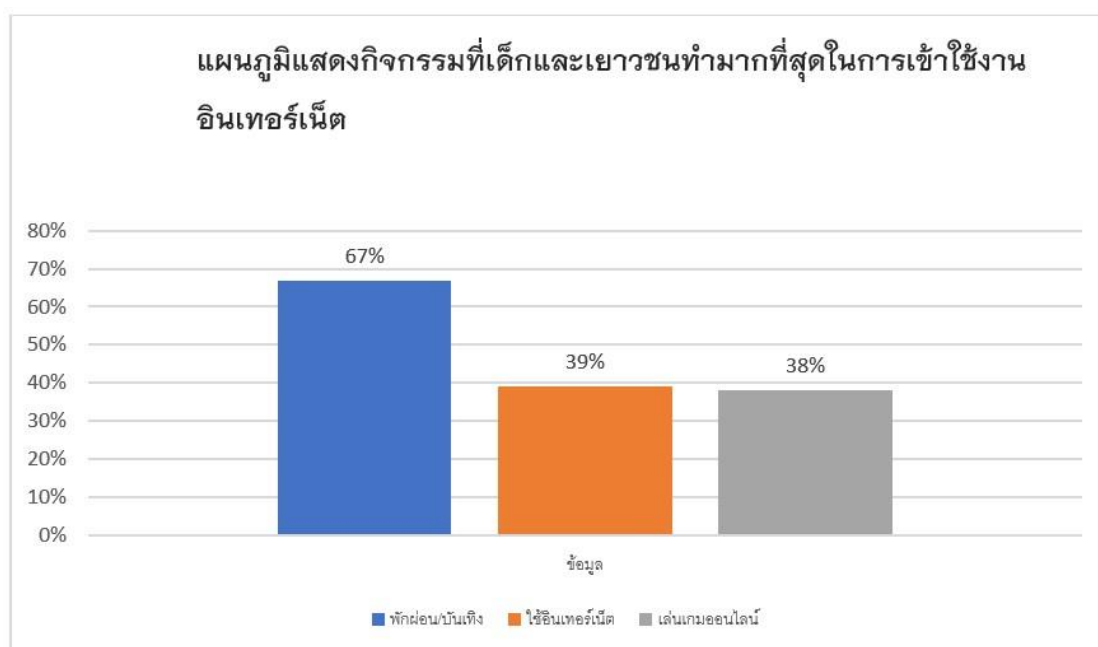
ผู้วิจัยเห็นว่า ช่วงเวลาที่เด็กและเยาวชนใช้งานอินเทอร์เน็ตสูงที่สุดนั้นเป็นเวลาที่เด็กและเยาวชนเลิกเรียน และกำลังเดินทางกลับบ้านจึงมีเวลาว่างในการเล่นอินเทอร์เน็ต หรือใช้ช่วงเวลานั้นทำการบ้านตามที่ตนได้รับมอบหมาย จึงส่งผลให้เด็กและเยาวชนใช้งานอินเทอร์เน็ตในช่วงเวลาดังกล่าว

จากสถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติชี้ให้เห็นว่า เด็กและเยาวชนใช้เวลาส่วนใหญ่ในชีวิตประจำวันไปกับการใช้งานอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะใช้ในการเรียนหรือใช้เพื่อความบันเทิงต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตไม่ได้จำกัดรูปแบบเพียงแค่อุปกรณ์ตั้งโต๊ะเท่านั้น แต่ยังมีโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตที่สามารถใช้งานได้เสมือนคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ และสามารถพกพาได้ง่ายกว่า บวกกับการให้บริการอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันเป็นแบบไร้สายและมีความเร็วสูง ทำให้การเข้าสู่โลกออนไลน์เป็นเรื่องที่สะดวกสบาย ง่าย และรวดเร็ว สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดหรือเวลาใด และในอนาคตเด็กและเยาวชนอาจจะมีความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากยุคโลกาภิวัตน์เกือบทุกอย่างบนโลกใบนี้ถูกสร้างและพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันอย่างไม่หยุดยั้ง และอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้จากทั่วทุกมุมโลก

⁹⁶ เรื่องเดียวกัน.

ผลสำรวจเด็กและเยาวชนผ่านทางออนไลน์ อายุ 6-18 ปี จำนวน 15,318 คน ปี 2562 พบว่า เด็กเกือบทั้งหมดเห็นว่าอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ แต่ในเวลาเดียวกันก็ตระหนักเรื่องความเสี่ยงและภัยอันตรายหลายรูปแบบ แต่ที่น่าเป็นห่วงคือร้อยละ 86 เชื่อว่าตนเองสามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือเพื่อนที่ประสบภัยออนไลน์ได้ ในขณะที่ 54% เชื่อว่าเมื่อเกิดกับตนเองสามารถจัดการปัญหานั้นได้

แผนภูมิที่ 4 : แสดงกิจกรรมที่เด็กและเยาวชนทำมากที่สุดในการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ต ปี 2561

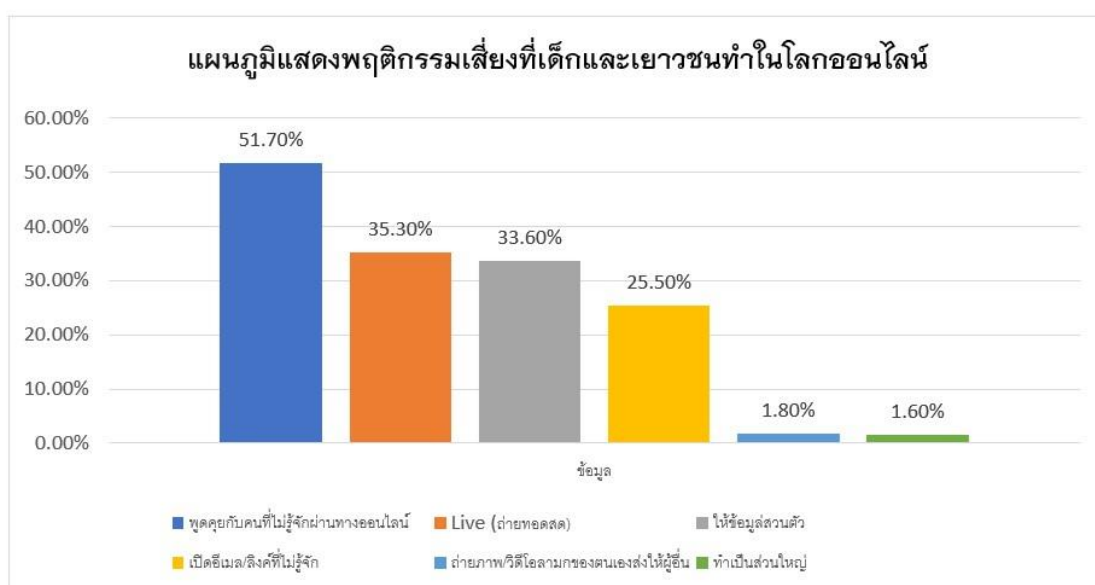
ที่มา: ผลสำรวจสถานการณ์เด็กไทยกับภัยออนไลน์ COPAT ร่วมกับมูลนิธิอินเทอร์เน็ตรวมพัฒนาไทยสำรวจเด็กจำนวน 15,318 คน (ก.พ.-เม.ย. 62)⁹⁷

เด็กมากกว่า 83% ใช้อินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน หรือแท็บเล็ต ใช้ทำกิจกรรมเพื่อความบันเทิงหรือพักผ่อน เช่น เล่นเกม ดูหนัง ฟังเพลง มากถึง 67% ตามมาด้วยเด็ก 39% ใช้อินเทอร์เน็ต 6-10 ชั่วโมงต่อวัน และ 38% เล่นเกมออนไลน์มากกว่า 3 ชั่วโมงต่อวัน

⁹⁷ มูลนิธิอินเทอร์เน็ตรวมพัฒนาไทย, เรื่องเดิม.

ผู้วิจัยเห็นว่า โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนในปัจจุบันมีแอปพลิเคชันและฟังก์ชันหลากหลายรูปแบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งาน จากผลสำรวจข้างต้นทำให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนทำกิจกรรมต่างๆในการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตมากจนเกินสมควรอาจส่งผลเสียต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจได้

แผนภูมิที่ 5: แสดงพฤติกรรมเสี่ยงที่เด็กและเยาวชนทำในโลกออนไลน์ ปี 2561 (เด็กอายุ 6 -18 ปี จำนวน 15,318 คน)

ที่มา: ผลสำรวจสถานการณ์เด็กไทยกับภัยออนไลน์ COPAT ร่วมกับมูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทยสำรวจเด็กจำนวน 15,318 คน (ก.พ.-เม.ย. 62)⁹⁸

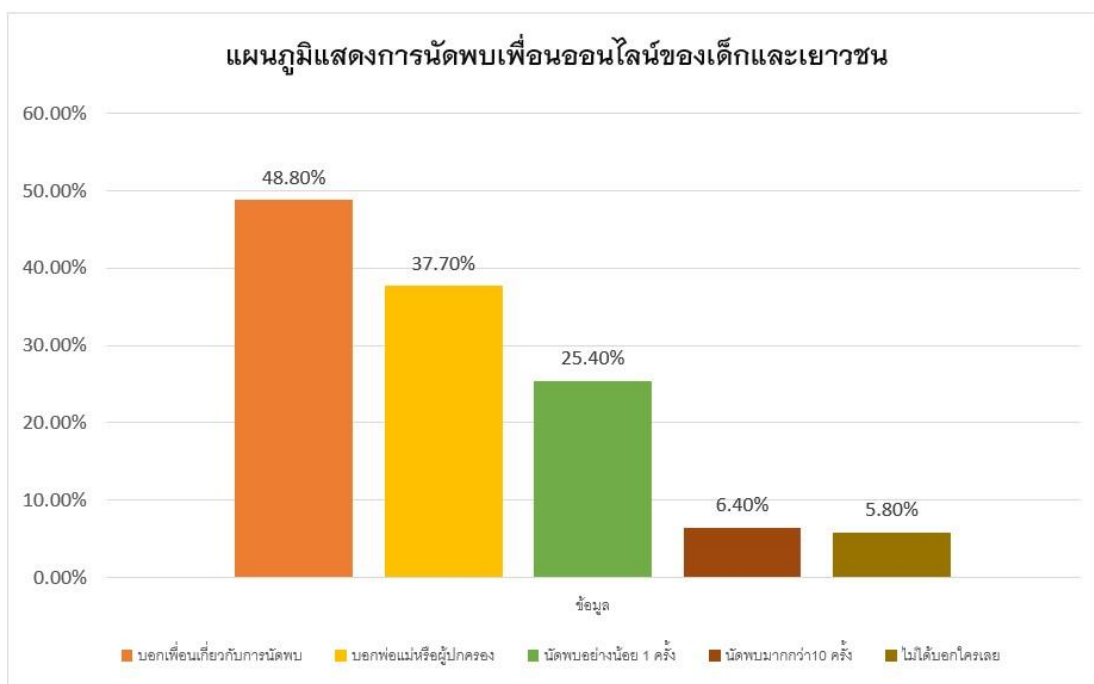
- เคยพูดคุยกับคนที่ไม่รู้จักผ่านทางออนไลน์ 51.7%
- live (ถ่ายทอดสด) ผ่านสื่อออนไลน์ 35.3%
- ให้ข้อมูลส่วนตัว เช่น ภาพถ่ายของตัวเอง วันเดือนปีเกิด ชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ 33.6%

⁹⁸ เรื่องเดียวกัน.

- เปิดอ่านอีเมล หรือคลิก Link ที่ไม่รู้จัก 25.5%
- เคยถ่ายภาพหรือวิดีโอลามกของตนเองส่งให้คนอื่น ๆ ทางออนไลน์ 1.8%
- ทำเป็นส่วนใหญ่ 1.6%

ผู้วิจัยเห็นว่า เด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันกระทำกิจกรรมที่มีความเสี่ยงในโลกออนไลน์ซึ่งเป็นภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับตนเองโดยที่เด็กและเยาวชนไม่รู้ตัว จากผลสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงที่เด็กและเยาวชนทำมากที่สุดคือ พูดคุยกับคนที่ตนเองไม่รู้จักผ่านโลกออนไลน์ สูงเกือบ 52% และเคยถ่ายภาพหรือวิดีโอลามกอนาจารของตนเองส่งให้ผู้อื่นอีกด้วย พฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าวเป็นต้นเหตุของการถูกล่อลวงไปเพื่อแสวงหาประโยชน์และละเมิดทางเพศ

แผนภูมิที่ 6: แสดงการนัดพบเพื่อนออนไลน์ของเด็กและเยาวชน ปี 2561 (เด็กอายุ 6 -18 ปี จำนวน 15,318 คน)

ที่มา: ผลสำรวจสถานการณ์เด็กไทยกับภัยออนไลน์ COPAT ร่วมกับมูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทยสำรวจเด็กจำนวน 15,318 คน (ก.พ.-เม.ย. 62)⁹⁹

⁹⁹ เรื่องเดียวกัน.

- บอกเพื่อนเกี่ยวกับการนัดพบกับเพื่อนออนไลน์ 48.8%
- บอกพ่อแม่หรือผู้ปกครอง 37.7%
- เคยนัดพบกับเพื่อนออนไลน์อย่างน้อย 1 ครั้ง 25.4%
- เคยนัดพบกับเพื่อนออนไลน์มากกว่า 10 ครั้ง 6.4%
- ไม่ได้บอกใครเลย 5.8%

ผู้วิจัยเห็นว่า การนัดพบกับคนที่ไม่รู้จักในโลกออนไลน์ล้วนมีความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบต่อตัวเด็กและเยาวชนทั้งสิ้น เนื่องจากในโลกออนไลน์สามารถใช้วิธีการปิดบังตัวตนที่แท้จริงของตนเองและสร้างประวัติของตนเองขึ้นมาใหม่ได้ โดยเป็นบุคคลที่ตนเองอยากเป็นหรือเป็นบุคคลที่เป็นที่ชื่นชอบของผู้อื่น เพื่อที่จะดึงดูดเด็กและเยาวชนให้สนใจ จากผลสำรวจพบว่า เด็ก 3,892 คน (ประมาณ 25.4 % ของกลุ่มตัวอย่าง) เมื่อนัดพบกับเพื่อนออนไลน์ ได้ยอมรับว่าถูกเพื่อนที่นัดพบกระทำดังต่อไปนี้อย่างน้อย 1 อย่าง

- ถูกทำให้เสียใจ พุดจาล้อเลียน ดูถูก (199 คน)
- ถูกหลอกให้เสียเงินหรือเสียทรัพย์สินอื่น ๆ (80 คน)
- ถูกละเมิดทางเพศ (73 คน)
- ถูกทุบตีทำร้ายร่างกาย (67 คน)
- ถูกถ่ายภาพหรือคลิปวิดีโอแล้วนำไปประจาน, ช่มชู้เรียกเงิน (50 คน)

อิทธิพลของสื่อออนไลน์มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากในปัจจุบันเด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงสื่อออนไลน์ได้ง่ายจึงก่อให้เกิดพฤติกรรมการเล่นแบบจากสื่อต่างๆทั้งเนื้อหา ภาพ และเสียง ที่สามารถกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่รุนแรงหรือก้าวร้าว เด็กและเยาวชนมีภาวะของจิตใจที่ยังไม่เจริญเติบโตเต็มที่และประสบการณ์ยังน้อยอยู่ในวัยที่ศึกษาค้นคว้า ค้นคว้า ขาดความอดทนอดกลั้นต่อสิ่งเร้าในสภาพแวดล้อมจึงถูกชักจูงให้ทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ง่าย จากผลสำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือนในปี 2560 ซึ่งให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนใช้เวลาส่วนใหญ่ในชีวิตประจำวันไปกับการใช้งานอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะใช้ในการเรียนหรือโซเชียลมีเดีย รวมไปถึงสิ่งบันเทิงต่างๆ หากใช้งานอินเทอร์เน็ตมากเกินไปยังส่งผลเสียต่อสุขภาพร่างกาย

632472112

ที่เป็นภัยเงียบมาจากการติชเชี่ยลอีกด้วย ทั้งนี้จากผลสำรวจเด็กและเยาวชนผ่านทางออนไลน์ ปี 2561 ซึ่งให้เห็นว่า การใช้สื่อออนไลน์ของเด็กและเยาวชนมีความเสี่ยงและเป็นภัยอันตรายหลายรูปแบบ เช่น มีการพูดคุยติดต่อและนัดพบกับบุคคลที่ตนเองไม่รู้จักผ่านโลกออนไลน์จนนำไปสู่การพุดจา ล้อเลียน ถูกหลอกให้เสียเงิน ถูกทำร้ายร่างกาย ถูกถ่ายภาพหรือคลิปวิดีโอไปประจานหรือข่มขู่เพื่อเรียกเงิน หรือลुकลามไปจนถึงถูกละเมิดทางเพศ ปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลเสียต่อเด็กและเยาวชน กลายเป็นปัญหาสังคมที่พบเจอบ่อยครั้งจึงเห็นควรที่จะมีกฎหมายหรือมาตรการควบคุมดูแล

วิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์

1. ขอบเขตการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 (9) ได้บัญญัติให้การคุ้มครองเด็กจากการบังคับ ขู่เข็ญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือก็ทำการอันมีลักษณะลามกอนาจารไม่ว่าจะเป็นไปเพื่อให้ได้ค่าตอบแทนหรือเพื่อการใด บทบัญญัติมาตรานี้ไม่ได้จำกัดว่าจะต้องเป็นการกระทำที่เกิดในชีวิตจริงเท่านั้น ย่อมหมายความว่าให้การคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั้งในชีวิตจริงและในโลกออนไลน์ จากที่กล่าวมาอาจเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 เป็นกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการอาศัยอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ในทางเพศ แต่ทั้งนี้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กไม่ได้มีคำจำกัดความหรือมีนิยามของคำว่า “ลามกอนาจาร” ไว้ ซึ่งดังได้กล่าวมาแล้วว่า กระทำอนาจาร คือ การกระทำที่ไม่สมควรในทางเพศต่อร่างกายผู้อื่น ซึ่งการกระทำนั้นยังไม่ถึงขั้นกระทำชำเรา แต่ในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กทำกิจกรรมทางเพศ เช่น การให้เด็กร่วมประเวณี ซึ่งเกินกว่าการกระทำในลักษณะลามกอนาจารที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 26(9) พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงไม่ครอบคลุมหากมีการกระทำในลักษณะที่ให้เด็กร่วมประเวณี และคำว่าชักจูงในมาตรา 26 ไม่ได้จำกัดว่า จะต้องเป็นการชักจูงในบริบทใด ซึ่งน่าจะหมายความว่าถึงทั้งในโลกออนไลน์และในชีวิตจริง รวมไปถึงไม่ได้ให้ความหมายหรือลักษณะการกระทำที่ถือว่าเป็นการชักจูงไว้โดยชัดเจน ซึ่งคำว่าชักจูงตามมาตรา 26 (9) มีความหมายแตกต่างจากคำว่าล่อลวง อาจจะมีผลทำให้การกระทำในลักษณะที่เข้าข่ายเป็นการชักจูงมีปัญหาเมื่อมีการดำเนินคดี ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่จะนำมา

632472112

วิเคราะห์หากเกิดกรณีที่มีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน จึงส่งผลให้ไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามที่เหมาะสมได้

เปรียบเทียบกับหมายของต่างประเทศ

ประเทศสหรัฐอเมริกา มี United States Code: 18 U.S. Code § 2422 Coercion and enticement (ความผิดฐานล่อลวงเด็ก) เป็นความผิดที่นำมาใช้ ในกรณีที่มีบุคคลใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการล่อลวงเด็กและเยาวชนในโลกออนไลน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลวงละเมิดทางเพศ

“(b) บุคคลใดใช้จดหมายหรือสิ่งอำนวยความสะดวกใด ๆ หรือวิธีการระหว่างรัฐหรือเขตอำนาจทางทะเลและเขตอำนาจพิเศษของสหรัฐอเมริกา ชักจูง ล่อลวง หรือบีบบังคับบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ให้มีส่วนร่วมในการค้าประเวณีหรือกิจกรรมทางเพศใด ๆ บุคคลดังกล่าวมีความผิดฐานพยายามกระทำการเช่นว่านั้น มีโทษปรับและโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต”

กฎหมายฉบับนี้ให้ความคุ้มครองบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี จากการถูกล่อลวง ชักจูง หรือบีบบังคับ ให้กระทำการกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวกับเพศ ซึ่งผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้จะต้องรับผิดในทางอาญา โดยมีอัตราโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 10 ปีหรือจำคุกตลอดชีวิต

กฎหมายของประเทศอังกฤษ มีพระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดทางเพศ ค.ศ. 2003 (The Sex Offender Act 2003) Section 15 ความผิดฐานล่อลวงเด็ก (Meeting A Child Following Sexual Grooming) มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- (1) ผู้กระทำมีการติดต่อกับเด็กมาก่อนอย่างน้อย 2 ครั้ง หรือ
- (2) ผู้กระทำความมีเจตนาหรือเดินทางไปโดยมีเจตนาเพื่อที่จะไปพบเด็ก และ
- (3) ในขณะนั้นผู้กระทำมีเจตนาที่จะกระทำความผิดทางเพศที่กำหนดไว้

กล่าวคือ นำมาลงโทษในบุคคลคนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่กระทำต่อเด็กหรือเยาวชนอายุต่ำกว่า 16 ปี หากผู้กระทำความผิดมีการติดต่อกับเด็กมาก่อนอย่างน้อย 2 ครั้ง หรือ หรือเดินทางไปโดยมีเจตนาเพื่อที่จะไปพบเด็ก โดยขณะนั้นผู้กระทำมีเจตนาที่จะกระทำความผิดทางเพศตามที่กำหนดไว้เป็นความผิด ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดมีการติดต่อกับเด็กหรือเยาวชนเกี่ยวกับกิจกรรมทางเพศ แม้ไม่ได้มีการนัดพบ ก็ถือว่าเป็นความผิดสำเร็จแล้ว มีอัตรา

632472112

UP :Thesiss 60033530 thesiss / recv : 18062563 10:46:32 / seq: 51

โทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี แต่หากมีการนัดพบเด็กหรือเยาวชนจะมีอัตราโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 10 ปี

เห็นได้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษมีกฎหมายให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกล่อลวงทางเพศในทางออนไลน์ไว้เป็นกฎหมายเฉพาะและเป็นมาตรการแทรกแซงเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชนเกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นไปที่เจตนาและการกระทำของผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญ ผู้กระทำความผิดมีเจตนาในการล่อลวงเด็กให้กระทำการในทางเพศตามที่ตนต้องการโดยอาศัยอารมณ์ความรู้สึกหรือความเชื่อใจของเด็ก เช่น มีการนัดเจอเด็กที่โรงแรมเพื่อที่จะมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น จากการพิจารณาจากเจตนาและการกระทำของผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญ ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายในความผิดทางเพศของสองประเทศนี้ไม่ถูกจำกัดว่าผลของการกระทำจะเกิดขึ้นหรือไม่ จึงจะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ แต่สามารถใช้กฎหมายแทรกแซงยับยั้งก่อนที่จะมีการกระทำความผิดทางเพศเกิดขึ้น

2. ขอบเขตการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560

มาตรา 14 มีองค์ประกอบความผิด ดังนี้

1. นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์
2. ข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

การที่จะเป็นความผิดตามมาตรา 14 (4) นอกจากข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีลักษณะอันลามกแล้วจะต้องเป็นข้อมูลที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้อีกด้วย หากเป็นการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ของตนโดยเฉพาะที่ไม่ได้ประสงค์จะให้ผู้ใดเข้าถึงก็ย่อมไม่เป็นความผิด

การล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนเป็นการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด หากมีวิธีการให้เด็กดูภาพลามกอนาจารที่ตนโพสต์ไว้ เช่น ภาพเปลือยกายของชายหรือหญิง การกระทำดังกล่าวถือเป็นการกระทำที่นำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะลามกและเป็นข้อมูลที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ย่อมมีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ถึงอย่างไร หากผู้กระทำความผิดใช้วิธีการล่อลวงเด็กหรือ

632472112

เยาวชนโดยให้เด็กหรือเยาวชนถอดเสื้อผ้าผ่านทางวิดีโอคอลหรือผ่านทางเว็บแคม แต่รู้กันเพียงแต่ผู้กระทำความผิดกับเหยื่อเท่านั้น บุคคลภายนอกไม่อาจรับรู้ได้ จากการกระทำดังกล่าวย่อมถือได้ว่าเป็นการนำเข้าสู่ข้อมูลสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะลามกแต่ไม่เป็นข้อมูลที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ จึงเป็นการกระทำที่ไม่ครบองค์ประกอบความผิดตามมาตรา 14(4) เห็นได้ว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ไม่ครอบคลุมและจำเป็นที่จะต้องร่างกฎหมายเพิ่มเติมเพื่อที่จะสามารถนำมาลงโทษผู้กระทำความผิดในกรณีดังกล่าวได้

ดังนั้นพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้คุ้มครองในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนเป็นการเฉพาะ แต่มีเพียงบางกรณีเท่านั้นที่สามารถนำมาปรับใช้ได้

3. ขอบเขตการคุ้มครองตามประมวลกฎหมายอาญา

3.1 ในกรณีการกระทำชำเรา ตาม ม. 277

การล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน เป็นการกระทำที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารและแสวงหาประโยชน์ในทางเพศจากเด็กและเยาวชน การกระทำดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้ โดยไม่ต้องมีการกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำโดยใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของเด็กและเยาวชน ดังนั้นการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนจึงไม่เป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา เนื่องจากไม่มีการกระทำเพื่อสนองความใคร่โดยใช้อวัยวะเพศ ตามมาตรา 277 (แต่เป็นการกระทำที่มีเจตนาที่จะมีการละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชนในอนาคต)

3.2 ในกรณีการกระทำอนาจาร มาตรา 278, มาตรา 279

การกระทำอนาจารเป็นเพียงการกระทำต่อร่างกายเนื้อตัวของผู้อื่นในลักษณะที่ทำให้เกิดความอับอายในทางเพศเท่านั้น จะเห็นได้ว่าการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์เด็กและเยาวชนโดยที่ผู้กระทำได้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศจากเด็กและเยาวชน เป็นการสื่อสารผ่านโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์สื่อสารอื่น ๆ การที่จะกระทำต่อร่างกายเนื้อตัวผู้อื่นไม่เกิดขึ้น

ความผิดฐานกระทำอนาจารตามมาตรา 278 และ มาตรา 279 จึงไม่สามารถนำมาปรับใช้กับกรณีนี้ได้ หากไม่มีกฎหมายเฉพาะในเรื่องของการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนมาคุ้มครองย่อมไม่เป็นผลต่อดังกล่าวและเยาวชนและไม่สามารถนำตัวผู้ที่กระทำ ความผิดมาลงโทษได้

3.3 ในกรณีพรากผู้เยาว์ มาตรา 317

พรากผู้เยาว์ เป็นการกระทำโดยปราศจากเหตุอันสมควร พรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล

ความผิดฐานพรากผู้เยาว์เพียงแต่การพรากหรือพาเด็กไปจากการดูแลของผู้ปกครอง บิดามารดา หรือผู้ดูแลเด็กเท่านั้น แต่เจตนาที่แท้จริงของผู้กระทำความผิดนั้นคือการล่อลวงละเมิดทางเพศเด็กซึ่งร้ายแรงกว่าการพรากหรือการพาไป ความผิดฐานพรากผู้เยาว์จึงเป็นเพียงความผิดทั่วไปไม่ใช่ความผิดเฉพาะที่จะสามารถนำมาปรับใช้ในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน

กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ เมื่อผู้กระทำความผิดไปถึงจุดนัดหมายโดยไม่จำเป็นต้องมีการพาเด็กไปก็เป็นความผิดแล้ว เนื่องจากหากปล่อยให้เหตุการณ์ล่องเลยไปถึงจุดที่ผู้ล่อลวงพาเด็กไปถึงจุดนัดหมายนั้น อาจไม่สามารถป้องกันเด็กจากการถูกละเมิดทางเพศได้อย่างทันท่วงที

สำหรับในมาตรา 284 “ผู้ใดพาผู้อื่นไปเพื่อการอนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวงขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด...”¹⁰⁰

คำว่า “หลอกลวง” หมายถึง การแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง เพื่อให้บุคคลอื่นเข้าใจผิด¹⁰¹ เช่น นายเอพ หลอกเด็กหญิงซึ่งอายุ 14 ปี ว่าพ่อของเด็กหญิงซึ่งถูกรุมทำร้ายจนได้รับบาดเจ็บสาหัส ตอนนี้พ่อของเด็กหญิงซึ่งอยู่ที่โรงพยาบาล ให้เด็กหญิงซึ่งรีบไปเยี่ยมพ่อกับตนทันที แต่ในความเป็นจริงพ่อของเด็กหญิงซึ่ง

¹⁰⁰ มาตรา 284 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

¹⁰¹ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554, หลอกลวง, ค้นวันที่ 24 เมษายน 2563 จาก

ไม่ได้โดนรุมทำร้ายแต่อย่างใด นายเอฟเพียงแค่ออกให้เด็กหญิงซีไปกับตน โดยนายเอฟมีเจตนาที่จะข่มขืนกระทำชำเราเด็กหญิงซี เป็นต้น

คำว่า “ล่อลวง” หมายถึง ใช้อุบายทุจริตให้หลงเชื่อในสิ่งที่เป็นเท็จ¹⁰² เช่น ล่อลวงเด็กไปเพื่อข่มขืนกระทำชำเรา, ล่อลวงเด็กไปขาย เป็นต้น

คำว่า “หลอกลวง” และ คำว่า “ล่อลวง” มีความหมายที่ต่างกัน การล่อลวงมีลักษณะของการกระทำที่ซับซ้อนกว่า โดยใช้อารมณ์ความรู้สึกทำให้เชื่อใจหรือไว้วางใจ จนผู้ถูกล่อลวงยอมกระทำในสิ่งที่ผู้ล่อลวงต้องการ และตามมาตรา 284 จะต้องมี การกระทำเกิดขึ้นจึงจะมีความผิด การกระทำดังกล่าวก็คือ การพาไป แต่ในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนเป็นการล่อลวงโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำผิด ยังไม่มีการ “พาไป”เกิดขึ้น จึงเป็นการกระทำที่ไม่ครบองค์ประกอบ ความผิดตามมาตรา 284 จะเห็นได้ว่าตามประมวลกฎหมายอาญาไม่มีบทบัญญัติให้การล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนนั้นมีความผิดในทางอาญา จึงส่งผลให้เจ้าหน้าที่ขาดเครื่องมือที่จะเข้าไปแทรกแซงเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำในลักษณะที่เป็น การล่อลวงละเมิดทางเพศเกิดขึ้น

กรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

หนุ่มวัย 25 ปี ล่อลวงเด็กหญิงวัย 14 ปี ผ่านทางเฟซบุ๊ก โดยเด็กหญิงวัย 14 ปี โพสต์เฟซบุ๊กในลักษณะมีปัญหาทางครอบครัว มีความอ่อนแอทางจิตใจ หนุ่มวัย 25 ปี จึงแสดพูดคุยไปในเชิงชู้สาว จากนั้นจึงได้ชักชวนเด็กหญิงให้มาอยู่ด้วยกัน เด็กหญิงวัย 14 ปี ด้วยความที่เป็นเด็ก ไม่รู้เท่าทัน จึงหนีออกจากบ้านมาอยู่กับชายหนุ่มดังกล่าว หนุ่มวัย 25 ปีจึงมีความผิดฐานพรากผู้เยาว์¹⁰³

ความผิดฐานพรากผู้เยาว์ ตามมาตรา 317 คือ แยก พาไปจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล จากกรณีข้างต้นเห็นได้ว่าผู้ล่อลวงได้ใช้สื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือในการกระทำ

¹⁰² พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554, เรื่องเดิม.

¹⁰³ ไทยรัฐออนไลน์, หนุ่มวัย 25 ล่อลวงเด็กหญิงอายุ 14 มาอยู่ด้วย อ้างทำลงไปเพราะรัก คำเดียว, ค้นวันที่ 11 ธันวาคม 2562 จาก <https://www.thairath.co.th/news/society/1630170>

ความผิด โดยสร้างปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์ความรู้สึกจนเด็กเกิดความเชื่อใจและยอมไปอยู่ด้วย เจตนาที่แท้จริงของผู้ล่อลวงนั้นคือการลวงละเมิดทางเพศเด็กซึ่งร้ายแรงกว่าการพรากเด็กออกจาก การดูแลของผู้ปกครองหรือบิดามารดา ความผิดฐานพรากผู้เยาว์จึงเป็นเพียงความผิดทั่วไป ไม่ใช่ความผิดเฉพาะที่จะสามารถนำมาปรับใช้ในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน ประเทศไทยจึงควรมีกฎหมายเฉพาะที่มีบทลงโทษที่เหมาะสมและสามารถนำมาลงโทษผู้กระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวได้

วันที่ 7 ก.พ. 2563 ตำรวจได้รับแจ้งข้อมูลว่า มีผู้ใช้เฟซบุ๊ก ได้โพสต์ขายคลิปวิดีโอ และภาพสื่อลามกอนาจาร โดยได้เสนอขายสื่อลามกอนาจารเด็กเพื่อแลกกับการโอนเงินจำนวนหนึ่ง และพบว่ามีความหมายผู้หญิงถูกล่อลวงให้ถ่ายคลิปจำนวนมาก โดยหนึ่งในนั้นมี น.ส. หยก (นามสมมติ) อายุ 16 ปี นักเรียนชั้น ม.4 โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรี จึงส่งเจ้าหน้าที่เข้าทำการสืบสวน พร้อมล่อซื้อสื่อลามกอนาจาร และโอนเงินเพื่อซื้อขายสื่อลามกอนาจาร เข้าบัญชีธนาคารจากนั้น ได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่กระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) เข้าช่วยเหลือ เบื้องต้นสอบสวน น.ส.หยก ให้การว่า รู้จักกับนายสุชาติ ผ่านทางทวิตเตอร์ มีการพูดคุยกันช่วงระยะเวลาหนึ่งจนเริ่มสนิทสนมกันบ้าง วันเกิดเหตุนายสุชาติก็ได้ขี้ขี้บักไบค์มารับ น.ส.หยก หลังจากเลิกเรียนพิเศษ บอกว่าจะพาไปเที่ยวแต่กลับพาไปเข้าโรงแรมม่านรูด แล้วกระทำชำเราและยังได้ถ่ายคลิปรวมทั้งภาพนิ่งเก็บไว้ หลังเกิดเหตุด้วยความกลัวและอับอาย ผู้เสียหายจึงไม่กล้านำเรื่องไปบอกกับใคร หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ได้นำคลิปวิดีโอที่ได้จากการล่อซื้อให้ น.ส.หยก ตรวจสอบดูโดยยอมรับว่าเด็กในคลิปเป็นตนเองจริง ส่วนชายในคลิปที่มีเพศสัมพันธ์ด้วย ก็คือ นายสุชาติ เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงรวบรวมพยานหลักฐานให้ศาลจังหวัดสุพรรณบุรี อนุมัติหมายจับ และเข้าจับกุมตัวนายสุชาติ¹⁰⁴

แม่ของเด็กหญิงอายุ 14 ปี พาเด็กหญิงผู้เสียหาย ซึ่งเป็นนักเรียนโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดตาก เข้าแจ้งความกับตำรวจ สภ.เมืองตาก โดยพลทหารนายหนึ่งที่ จ.ชลบุรี ที่รู้จักกับเด็กหญิงวัย 14 ปี ที่ จ.ตาก ผ่านทางโซเชียลได้ประมาณ 2 เดือน จนตกลงคบหาเป็นแฟนกัน ฝ่ายชายล่อลวงให้เด็กหญิง 14 ปี โขว์กระทำอนาจารผ่านทางวิดีโอคอล จากนั้นก็ถ่ายคลิปเก็บเอาไว้ และส่งมาข่มขู่ว่าจะโพสต์ลงในช่องทางต่างๆ หากเด็กหญิงไม่มาหาที่จังหวัดชลบุรี พร้อมกับโอนเงินมาให้ 1,000 บาทกระทั่งเด็กหญิงไปขออนุญาตแม่ เพื่อเดินทางไปหาพลทหาร

¹⁰⁴ ไทยรัฐออนไลน์, รวบหนุ่มบักไบค์ ลวง ม.4 เข้าม่านรูด กระทำชำเรา ถ่ายภาพ-คลิปขายเฟซบุ๊ก, คำนวนที่ 16 เมษายน 2563 จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/central/1765990>

คนดังกล่าว แต่แม่ไม่อนุญาต และยึดโทรศัพท์ลูกสาวมาตรวจสอบ ก็พบคลิปอนาจารตนเองของลูกสาว และข้อความข่มขู่จากฝ่ายชายซึ่งมีถ้อยคำหยาบคาย และพามาแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน สภ.เมืองตาก โดยพนักงานสอบสวนได้ประสานทีมสหวิชาชีพมาร่วมสอบปากคำเด็กหญิง 14 ปีแล้ว และขออนุมัติศาลจังหวัดตาก ออกหมายจับผู้ต้องหา ในข้อหาผิด พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ เนื่องจากมีพยานหลักฐานที่ผู้ต้องหาส่งข้อความและเผยแพร่ภาพไปยังสื่อออนไลน์ ทั้งนี้ที่ต้นสังกัดของพลทหารคนดังกล่าวที่จังหวัดชลบุรี ทราบเรื่อง ได้ควบคุมตัวพลทหารเอาไว้แล้ว เพื่อเตรียมส่งตัวมาให้พนักงานสอบสวน สภ.เมืองตาก ดำเนินคดีตามกฎหมาย¹⁰⁵

นางสาวโบว์ (นามสมมติ) อายุ 17 ปี ผู้เสียหาย เล่าให้ฟังว่าตนรู้จักกับผู้ชายทางโปรแกรมหาคู่ ตนอยู่นครนายกแต่ผู้ชายอยู่บางนา คอยกันทางไลน์ว่าจะไปเคาน์ดาวน์ที่บางแสน ผู้ชายจึงไปรับจากนครนายก ทั้งนี้ ฉลองปีใหม่เสร็จจะกลับบ้าน แต่ฝ่ายชายอ้างว่าปวดขาจึงพาเข้าโรงแรม และลวนลามหวังข่มขืน แต่ตนไม่ยอมจึงบอกให้ผู้ชายไปส่งที่บ้าน ระหว่างขากลับก็โดนลวนลามบนรถอีก จึงบอกให้ฝ่ายชายจอดรถข้างทางตนจึงลงจากรถโทรศัพท์ขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจกับทางญาติ นายโจอี้ (นามสมมติ) อายุ 27 ปี เล่าว่า บ้านตนอยู่บางนา รู้จักฝ่ายหญิงทางแฮตหาคู่ จึงติดต่อกันกับฝ่ายหญิงโดยฝ่ายหญิงให้ไปรับที่นครนายก และน้องโกหกตนว่า อายุ 20 ปีแล้ว เพราะแอปพลิเคชันหาคู่นั้นระบุไว้ว่า ต้องอายุ 20 ปีถึงจะเล่นได้ เมื่อมาถึงงานเคาน์ดาวน์ที่บางแสน ตอนแรกตนปวดขาเลยเข้าโรงแรมจะขอนอนพักโดยตนได้นอนกอดกับน้องตามปกติของหนุ่มสาว แต่พอเห็นน้องเล่นโทรศัพท์คุยแชตกับผู้ชายตนก็เห็นว่าฝ่ายหญิงมีแฟนแล้ว จึงพากลับโดยไม่รู้ว่าน้องจะอายุเพียงแค่ว่า 17 ปีเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงได้ควบคุมตัวนายโจอี้ มาสอบสวนเพิ่มเติมที่ สภ.เมืองชลบุรีอีกครั้ง เนื่องจากผู้หญิงยังเป็นเยาวชนและจะเรียกผู้ปกครองของฝ่ายหญิงและเจ้าหน้าที่สหวิชาชีพมาร่วมทำการสอบสวนอีกครั้งเพื่อจะได้ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป¹⁰⁶

¹⁰⁵ ไทยรัฐออนไลน์, แม่เด็กหญิง 14 ปี ดีใจ ตร.จับพลทหารที่บังคับลูกโซวอนาจารแล้ว แบล็กเมลได้, ค้นวันที่ 17 มกราคม 2563 จาก <https://www.thairath.co.th/news/crime/1684336>

¹⁰⁶ ไทยรัฐออนไลน์, สาว 17 แจ้งจับหนุ่ม 27 พามาเคาน์ดาวน์บางแสน ขากลับแวะโรงแรมหวังขำเรา, ค้นวันที่ 17 มกราคม 2563 จาก <https://www.thairath.co.th/news/society/1738106>

เด็กหญิงวัย 14 ปี รู้จักกับนายพีระยุทธ อายุ 43 ปี ผ่านเฟซบุ๊ก หลังจากที่รู้จักกันมา ได้สักประมาณนายพีระยุทธก็บอกว่าจะช่วยเหลือส่งค่าเล่าเรียนให้ บอกให้เดินทางไปรับเงินที่ เชียงของพร้อมโอนค่าเดินทางมาให้ จากนั้นก็นั่งรถโดยสารไปพบและได้รับโทรศัพท์ว่าให้ตาม นายพีระยุทธ ไปที่ จ.เชียงใหม่ โดยนายพีระยุทธก็มารับที่ท่ารถ ขณะนั้นพ่อของเด็กหญิงวัย 14 ปี โทรศัพท์มาหาพอดี เมื่อนายพีระยุทธทราบว่าพ่อแจ้งความจริงพูดขู่ว่า หลังจากนั้นก็พาไปยัง ที่พักซึ่งไม่ทราบอยู่ที่ไหนเพราะเป็นเวลากลางคืน ถูกขู่ห้ามบอกใครว่าอยู่ที่ไหน พร้อมทั้งยึด โทรศัพท์ไป ตลอดเวลาที่อยู่ด้วยกันก็ถูกข่มขืนทุกวัน จนได้ติดตามข่าวสารที่มีการแชร์กันจึงทราบว่าพ่อจะไม่เอาเรื่องหากตนปลอดภัยและให้กลับบ้าน จึงพยายามพูดคุยให้ติดต่อมอบตัวเพราะ ถูกกดดัน และตำรวจทราบจุดหลบซ่อนแล้ว จนนายพีระยุทธยินยอมนำตัวออกมาแจ้งความ ประสงค์จะกลับบ้านที่ สภ. สี่ จ.ลำพูน ที่อยู่ไม่ไกลกับที่พักได้นำตัว ภายหลังได้พาเด็กหญิงไป พบแพทย์เพื่อตรวจร่างกาย รวบรวมตรวจสุขภาพแน่ชัดว่าถูกข่มขืน และรวบรวมจากริด เชื้อและตั้งครมภ์ด้วยหรือไม่ เพื่อรวบรวมหลักฐานพร้อมจะขอหมายศาลเรียกตัว หรือหมาย จับกุมทันที เพราะทราบชื่อและที่พำนักอาศัยของนายพีระยุทธแล้ว¹⁰⁷

ผู้วิจัยเห็นว่า จากกรณีตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าการล่องหนเพื่อละเมิดทางเพศมี จุดเริ่มต้นมาจากสื่อออนไลน์ เป็นปัญหาที่เด็กและเยาวชนในประเทศไทยต้องประสบพบเจออยู่ ในปัจจุบัน และปัญหาดังกล่าวก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่จะลดลงแต่อย่างใด หากประเทศไทยมีกฎหมาย เฉพาะเหมือนกับประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ จะส่งผลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้ ที่เกี่ยวข้องมีเครื่องมือที่จะเข้าไปแทรกแซงเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำในลักษณะที่เป็นการล่วง ละเมิดทางเพศเกิดขึ้น เป็นการระงับสถานการณ์ที่เลวร้ายตั้งแต่เริ่มต้น

¹⁰⁷ ไทยรัฐออนไลน์, ต.ญ.14 กลับสู่อ้อมอกพ่อ! หลังชาย 41 ปี ลวงให้ค่าเทอมแต่กลับบังคับ

วิเคราะห์ปัญหาการกำหนดอายุของเด็กและเยาวชนที่กฎหมายควรให้ความคุ้มครองในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์

การคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ ให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะมีการเพิ่มความผิดฐานล่อลวงไว้ให้เป็นความผิดเฉพาะเพื่อเป็นการป้องกันการละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชนตั้งแต่ขั้นเริ่มต้น หรือเรียกว่า “ขั้นเตรียมการ” โดยมุ่งเน้นไปที่เจตนาและการกระทำของผู้กระทำความผิดเป็นหลักมากกว่าที่จะมุ่งเน้นไปที่ผลของการกระทำ เพื่อที่จะสามารถเข้าช่วยเหลือเด็กและเยาวชนได้อย่างทันท่วงที่ไม่ให้เกิดความล่าช้าและสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ แต่ยังมีประเด็นปัญหาว่า ผู้ที่จะได้รับความคุ้มครองตามบทบัญญัตินี้ควรอยู่ในช่วงอายุใด

ตารางที่ 1: เปรียบเทียบช่วงอายุของเด็กและเยาวชนในกฎหมายไทย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	เกณฑ์ช่วงอายุ
กฎหมายอาญา - มาตรา 277 (กระทำชำเราเด็ก) - มาตรา 279 (กระทำอนาจารแก่เด็ก) - มาตรา 282 - มาตรา 283 (เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจาร) - มาตรา 283 ทวิ (ผู้ใดพาไปเพื่อการอนาจาร) - มาตรา 317 (พรากผู้เยาว์)	- อายุไม่เกิน 15 ปี - อายุไม่เกิน 15 ปี - อายุไม่เกิน 15 ปี, อายุเกิน 15 ปีแต่ยังไม่เกิน 18 ปี, - อายุไม่เกิน 15 ปี, อายุเกิน 15 ปีแต่ยังไม่เกิน 18 ปี - อายุไม่เกิน 15 ปี
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ - มาตรา 19 (ความสามารถของบุคคล)	- บุคคลพ้นจากการเป็นผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะเมื่อมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์
พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 - มาตรา 4 “เด็ก” หมายถึง - มาตรา 5 “เยาวชน” หมายถึง	- บุคคลอายุยังไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์ - บุคคลอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง

	18 ปีบริบูรณ์
พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 - มาตรา 4 “เด็ก” หมายถึง	- บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

ที่มา : โดยผู้วิจัย

จากตารางเปรียบเทียบช่วงอายุของเด็กและเยาวชนข้างต้น จะเห็นได้ว่าตามกฎหมายอาญาความ มาตรา 277 กระทำชำเรา, มาตรา 279 ความผิดฐานกระทำอนาจาร และมาตรา 317 ความผิดฐานพรากผู้เยาว์ ให้ความคุ้มครองแก่เด็กที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี จึงทำให้เกิดช่องว่างแก่บุคคลที่อยู่ในช่วงอายุเกิน 15 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปีไม่ได้รับความคุ้มครอง ในขณะที่มาตรา 282, มาตรา 283 ความผิดฐานเป็นธุระจัดหาล่อไปหรือพาไปเพื่อการอนาจารและมาตรา 283 ทวิ ความผิดฐานพาไปเพื่อการอนาจาร กลับให้ความคุ้มครองเด็กจนถึงช่วงอายุไม่เกิน 18 ปี ดังนั้นแนวทางกำหนดเกณฑ์ช่วงอายุของเด็กและเยาวชนที่ควรจะได้รับ ความคุ้มครองตามกฎหมายจึงไม่มีขอบเขตที่แน่นอนและชัดเจน

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ไม่มีการให้ความหมายของคำว่า “เด็ก” ไว้โดยตรง แต่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 19 เรื่องความสามารถของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบรรลุนิติ ว่า บุคคลพ้นจากการเป็นผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะเมื่อมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์

ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ให้ความหมายว่า

มาตรา 4 “เด็ก” หมายถึง บุคคลอายุยังไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์

มาตรา 5 “เยาวชน” หมายถึง บุคคลอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กพ.ศ. 2546 มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้อง ดูแล คุ้มครองเด็ก และเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก ซึ่งใน มาตรา 4 ให้ความคุ้มครองบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

การพิจารณาการกำหนดอายุที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างประเทศ รวมไปถึงกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ ดังนี้

อนุสัญญา Convention on the Protection of children against sexual exploitation and abuse ของ Council of Europe กำหนดให้ความคุ้มครองบุคคลที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี¹⁰⁸

อนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ให้ความคุ้มครองบุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี รัฐที่เป็นภาคีสมาชิกสามารถกำหนดอายุให้สอดคล้องกับกฎหมายภายในได้ แต่ต้องไม่ต่ำกว่า 16 ปี¹⁰⁹

อนุสัญญาสิทธิเด็กกำหนดให้ความคุ้มครองผู้ที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี เช่นเดียวกัน เนื่องจากเด็กในระดับอายุนี้ ยังไม่เจริญเติบโตเต็มที่ทั้งจิตใจและร่างกาย ย่อมต้องการการดูแลเป็นพิเศษ รวมไปถึงการที่จะต้องได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายที่เหมาะสมด้วย¹¹⁰

กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา(United States Code) ได้บัญญัติฐานความผิดเกี่ยวกับการล่วงละเมิดเด็กไว้ใน มาตรา 2422 เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน เห็นได้ว่ามาตราดังกล่าวให้ความคุ้มครองบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี หากมีบุคคลได้ทำการชักจูง ล่อลวง หรือบีบบังคับ บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี บุคคลนั้นย่อมมีความผิดในทางอาญา¹¹¹

กฎหมายของประเทศอังกฤษ พระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดทางเพศ ค.ศ. 2003 (The Sex Offender Act 2003) ได้บัญญัติความผิดฐานล่วงละเมิดเด็กไว้ในมาตรา 15 คือลงโทษในบุคคลคนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่กระทำต่อเด็กหรือเยาวชนอายุต่ำกว่า 16 ปี ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดมีการติดต่อเด็กหรือเยาวชนเกี่ยวกับกิจกรรมทางเพศ แม้ผู้กระทำความผิดไม่ได้มีการนัดพบหรือหลอกลวง ก็ถือว่าเป็นความผิดสำเร็จแล้ว โดยมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสองปี แต่หากมีการนัดพบเด็กหรือเยาวชนจะมีอัตราโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 10 ปี หากมีการนัด

¹⁰⁸ Council of Europe, **Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse**, Date cited March 25, 2020 Available from: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/0900001680084822>

¹⁰⁹ สุภัตรา สถิตจันทรากุล, เรื่องเดิม, หน้า 106.

¹¹⁰ Unicef, **อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก**, ค้นวันที่ 17 มกราคม 2563 จาก <https://www.unicef.org/thailand/th/>.

¹¹¹ Cornell Law School, op. cit.

พบกันไม่ว่าใดในโลกให้ถือว่าความผิดนั้นเป็นความผิดที่กระทำนอกราชอาณาจักรที่สามารถลงโทษในราชอาณาจักรได้¹¹²

จากรายงานการวิจัยประสาทวิทยา พบว่า สมอของมนุษย์บริเวณ Limbic ซึ่งเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึก จะมีการเติบโตและพัฒนาอย่างเต็มที่ โดยประมาณ 13 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น การตัดสินใจของบุคคลที่อยู่ในช่วงวัยนี้จึงขึ้นอยู่กับพื้นฐานของอารมณ์ ในขณะที่สมองส่วน Cerebral cortex เป็นสมองส่วนหน้าทำหน้าที่ในการคิดเป็นเหตุเป็นผล เกิดปัญญา มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีจินตนาการ ซึ่งสมองส่วนนี้สามารถพัฒนาได้จนถึงอายุ 20-25 ปี ดังนั้นการที่สมองส่วน Cerebral cortex ยังไม่เจริญเติบโตและพัฒนาเต็มที่ และสมองส่วนที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกกลับมีการพัฒนาอย่างเต็มที่ในช่วงวัยรุ่น การตัดสินใจย่อมขึ้นอยู่กับพื้นฐานของอารมณ์ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นถูกล่อลวงและชักจูงได้ง่าย¹¹³

กฎหมายในประเทศไทยที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีการกำหนดอายุที่ลักลั่นกันอยู่ คือ มีการกำหนดช่วงอายุที่ไม่เท่ากันในกฎหมายแต่ละฉบับ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการให้ความคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างประเทศ รวมไปถึงกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษแล้ว ช่วงอายุที่เป็นมาตรฐานที่ควรได้รับความคุ้มครองคือ บุคคลที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ผู้วิจัยเห็นว่าบุคคลที่อยู่ในช่วงอายุไม่เกิน 15 ปี และช่วงอายุเกิน 15 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปี อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่จะถูกชักจูงและล่อลวงได้ง่าย เนื่องจาก สมองส่วนที่ใช้คิดวิเคราะห์และใช้คิดเหตุผลยังไม่เจริญเต็มที่ ในขณะที่สมองส่วนอารมณ์กลับมีการเจริญเติบโตและพัฒนาเต็มที่ ซึ่งในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์นั้นเป็นการอาศัยอารมณ์ความรู้สึกในการล่อลวงทำให้เกิดการเชื่อใจและไว้วางใจ จึงส่งผลให้เด็กและเยาวชนตกเป็นเหยื่อ ดังนั้น ควรกำหนดเกณฑ์ช่วงอายุของบุคคลที่จะได้รับความคุ้มครองดังต่อไปนี้

- บุคคลที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี
- บุคคลที่มีอายุเกิน 15 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปี

¹¹² กษมา ประเสริฐสังข์, เรื่องเดิม, หน้า 140.

¹¹³ ประภาพรพรณ จูเจริญ, เรื่องเดิม.

ซึ่งเกณฑ์ช่วงอายุดังกล่าวมีความเหมาะสมและครอบคลุม เนื่องจากร่างกายและจิตใจของบุคคลในช่วงวัยนี้ยังไม่เติบโตเต็มที่ย่อมต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ สอดคล้องตามที่อนุสัญญาสิทธิเด็กได้บัญญัติไว้

วิเคราะห์มาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน

ลักษณะของการล่อลวงในชีวิตจริง (แบบออฟไลน์) มีการขาดความชัดเจนว่า ณ จุดใดเจ้าหน้าที่จะสามารถเข้าไปแทรกแซงการกระทำความผิดได้ เพราะ เมื่อผู้กระทำความผิดและเด็กอยู่ในที่เดียวกันแล้ว เป็นการยากที่จะแยกแยะได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่มีมูลเหตุจูงใจในทางเพศหรือเป็นพฤติกรรมที่มีมูลเหตุจูงใจในทางเพศ เนื่องจากลักษณะของพฤติกรรมที่ผู้กระทำความผิดแสดงออกอาจไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ลักษณะของการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์เป็นการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด สามารถระบุได้ว่า ณ จุดใดที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจจะสามารถเข้าไปแทรกแซงได้ เช่น เมื่อผู้กระทำความผิดเดินทางเพื่อไปพบกับเด็ก

ความหมายของ “Grooming” ซึ่งเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน คือ “การกระทำที่เป็นการเตรียมเด็กเพื่อที่ละเมิดทางเพศต่อเด็กในอนาคต โดยบุคคลได้สร้างความผูกพันด้านอารมณ์ความรู้สึกกับเด็กเพื่อให้เกิดความไว้วางใจ”¹¹⁴

การบัญญัติกฎหมายในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งอาศัยอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดในแต่ละประเทศมีขอบเขตการคุ้มครองดังต่อไปนี้

ประเทศสหรัฐอเมริกา

United States Code: 18 U.S. Code § 2422 Coercion and enticement (ความผิดฐานล่อลวงเด็ก)

“(b) บุคคลใดใช้จดหมายหรือสิ่งอำนวยความสะดวกใด ๆ หรือวิธีการระหว่างรัฐหรือเขตอำนาจทางทะเลและเขตอำนาจพิเศษของสหรัฐอเมริกา ชักจูง ล่อลวง หรือบีบบังคับ

¹¹⁴ สุพัตรา สถิตจันทรากุล, เรื่องเดิม, หน้า 108.

บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ให้มีส่วนร่วมในการค้าประเวณีหรือกิจกรรมทางเพศใด ๆ บุคคลดังกล่าวมีความผิดฐานพยายามกระทำการเช่นนั้น มีโทษปรับและโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือจำคุกตลอดชีวิต”¹¹⁵

จะเห็นได้ว่าความผิดฐานล่อลวงเด็กนี้ ไม่จำเป็นจะต้องมีการนัดพบกันระหว่างผู้ล่อลวงกับเหยื่อ แต่เพียงผู้ล่อลวงพยายามทำให้เด็กกระทำการกิจกรรมทางเพศ เช่น แสดงอวัยวะเพศ หน้ออก หรือพยายามให้เด็กถ่ายภาพหรือวิดีโอโป๊ของตนเอง ส่งให้ผู้ล่อลวงดู เช่นนี้ผู้ล่อลวงก็มีความผิดแล้ว

กฎหมายของประเทศอังกฤษ

พระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดทางเพศ ค.ศ. 2003 (The Sex Offender Act 2003)

Part 1

มา 15 ความผิดฐานล่อลวงเด็ก (Meeting A Child Following Sexual Grooming) มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้¹¹⁶

- (1) ผู้กระทำความผิดมีการติดต่อกับเด็กมาก่อนอย่างน้อย 2 ครั้ง หรือ
- (2) ผู้กระทำความผิดมีเจตนาหรือเดินทางไปโดยมีเจตนาเพื่อที่จะไปพบเด็ก และ
- (3) ในขณะนั้นผู้กระทำความผิดมีเจตนาที่จะกระทำความผิดทางเพศที่กำหนดไว้

บทบัญญัตินี้ กำหนดให้การพบกับเด็กที่เกิดขึ้นจากการล่อลวงที่ทำให้เด็กเกิดความเชื่อใจไว้วางใจเป็นความผิดอาญา ประเด็นสำคัญใน มาตรา 15 (Meeting A Child Following Sexual Grooming) คือ ผู้กระทำความผิดถูกจับกุมได้เมื่อกำลังอยู่ในระหว่างเดินทางไปพบกับเด็ก ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีการพบกันจริงๆเกิดขึ้น

โดยลักษณะความผิดในฐานล่อลวงเด็กและเยาวชนซึ่งใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด เป็นความผิดที่ยังไม่บรรลุผลหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการกระทำใน

¹¹⁵ Cornell Law School, op. cit.

¹¹⁶ กษมา ประเสริฐสังข์, เรื่องเดิม, หน้า 152-153.

ขั้นตอน “ตระเตรียมการ” เพื่อที่จะละเมิดทางเพศต่อเด็กในอนาคต จึงมีผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านออกมาให้ความหมายของคำว่า “ตระเตรียมการ” ดังต่อไปนี้

“ตระเตรียมการ” หมายถึง การกระทำต่างๆซึ่งจะทำให้การกระทำความผิดสามารถเกิดขึ้นได้หรือให้การกระทำความผิดสะดวกขึ้น แต่ยังไม่ถึงขั้นลงมือกระทำความผิด¹¹⁷

“ตระเตรียมการ” หมายถึง การกระทำเพื่อให้พร้อมที่จะลงมือพยายามกระทำความผิดอย่างอื่นได้¹¹⁸

ผู้วิจัยเห็นว่า “ตระเตรียมการ” หมายถึง การกระทำใดๆ ที่เป็นการอำนวยความสะดวกให้การกระทำในอนาคตสามารถเป็นไปได้ แต่ยังไม่ถึงขั้นลงมือกระทำความผิด

การกระทำขั้นตระเตรียมการสามารถแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน¹¹⁹ คือ

ขั้นตอนแรก เมื่อมีการกระทำที่จะนำไปสู่การละเมิดต่อกฎหมาย ซึ่งบางครั้งจำเป็นต้องมีส่วนประกอบหรือเครื่องมือในการกระทำความผิด

ขั้นตอนที่สอง เป็นการตระเตรียมต่อจากในขั้นแรกและเป็นขั้นสุดท้ายที่ใกล้ชิดต่อการลงมือ แต่ก็ยังไม่ถือว่าได้ลงมือกระทำความผิดฐานพยายาม ในกรณีการล่อลวงเด็กและเยาวชน ซึ่งมีการนัดพบกันและผู้ล่อลวงไปถึงจุดนัดหมายแล้ว แต่เด็กไม่ได้ไปที่จุดนัดหมาย เช่นนี้ก็อาจจะถือว่าผู้ล่อลวงได้กระทำการที่ใกล้ชิดต่อการลงมือแล้ว เนื่องจากไม่สามารถที่จะแยกแยะได้ว่าเป็นการกระทำโดยมีมูลเหตุจูงใจในทางเพศหรือไม่มีมูลเหตุจูงใจในทางเพศ ซึ่งเด็กก็ได้ตกอยู่ในสถานการณ์ที่เป็นภัยอันตรายทั้งด้านร่างกายและจิตใจแล้ว

การกระทำในลักษณะใดจึงจะถือว่าพ้นผ่านการแสดงเจตนามาถึงขั้นตระเตรียมการแล้ว และการกระทำในลักษณะใดถือว่าพ้นผ่านขั้นตระเตรียมการมาถึงขั้นพยายามแล้ว การกระทำก่อนถึงขั้นพยายามนั้นเมื่อทำการพิจารณากว้างๆ ก็อาจจะถือได้ว่าอยู่ในขั้นตระเตรียม

¹¹⁷ หยุต แสงอุทัย, คำสอนชั้นปริญญาตรีกฎหมายอาญา ภาค 2-3 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523), หน้า 20.

¹¹⁸ คณิต ธิ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535), หน้า 54.

¹¹⁹ จิตติ ดิงศภัทย์, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ครั้งที่พิมพ์ 7 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2553), หน้า 253.

การเพื่อที่จะลงมือกระทำความผิดต่อไปทั้งสิ้น แต่ถึงอย่างไรการบัญญัติให้การกระทำที่อยู่ในขั้นตอนเตรียมการเป็นความผิดที่ผู้กระทำจะต้องรับโทษนั้น จะต้องมีการเตรียมการมาจนถึงขั้นสุดท้ายซึ่งเป็นการใกล้ชิดต่อการลงมือแล้ว

ความผิดฐานละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชน เช่น ความผิดฐานกระทำชำเรา ตามประมวลกฎหมายอาญา

“มาตรา 277 ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม...”

ขอบเขตของความรับผิดในทางอาญาต้องพิจารณาจากหลักความรับผิดดังนี้¹²⁰

โครงสร้างความรับผิดทางอาญา

การกระทำครบ “องค์ประกอบ” ที่กฎหมายบัญญัติหมายความว่า

- (1) ผู้กระทำจะต้องมี “การกระทำ”
- (2) การกระทำนั้นจะต้องครบ “องค์ประกอบภายนอก” ที่กฎหมายบัญญัติไว้
- (3) การกระทำจะต้องครบ “องค์ประกอบภายใน” ที่กฎหมายบัญญัติไว้
- (4) ผลของการกระทำจะต้องสัมพันธ์กับการกระทำตามหลักในเรื่องความสัมพันธ์

ระหว่างการกระทำและผล

ความรับผิดในทางอาญาขึ้นอยู่กับพฤติการณ์ของผู้กระทำความผิดซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาจากเจตนาและการกระทำ หากผู้กระทำมีเจตนาแต่ไม่มีการกระทำย่อมไม่เป็นความผิด เช่น นายซี มีการแชตพูดคุยผ่านทางออนไลน์กับเด็กหญิงดี แต่นายซี เพียงแค่ติดต่อพูดคุยเท่านั้นไม่มีเจตนาเป็นอย่างอื่น จะเห็นได้ว่านายซีไม่มีการกระทำที่เป็นการแสดงเจตนาว่าจะข่มขืนกระทำชำเราเด็กหญิงดี ถ้าหากนายซี พูดคุยกับเด็กหญิงดี ในเรื่องทางเพศและมีการนัดหมายให้เด็กหญิงดีมาพบกับตน นายซีจึงเดินทางไปยังโรงแรมซึ่งเป็นจุดนัดหมาย เช่นนี้ นายซีจึงมีเจตนาที่จะทำการข่มขืนกระทำชำเรา แม้เด็กหญิงดีไม่ได้ไปตามนัดและไม่มีการข่มขืนกระทำชำเราเกิดขึ้นก็ตาม จากเหตุดังกล่าวทำให้เห็นว่า นายซีมีเจตนาชั่วร้ายที่เป็นภัยต่อ

¹²⁰ Enlighten Corporation, โครงสร้างความรับผิดทางอาญา (Structure of Crime), ค้นวันที่

สังคม ผู้วิจัยเห็นว่ากฎหมายสมควรต้องลงโทษผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ล่อลวงนี้โดยคำนึงถึงเจตนาและการกระทำของผู้ล่อลวงเป็นหลัก โดยที่ไม่ควรดูจากผลของการกระทำมาเป็นหลักในการลงโทษ ดังนั้นในการบัญญัติให้การล่อลวงเด็กและเยาวชนทางออนไลน์ซึ่งอยู่ในชั้นเตรียมการเป็นความผิด จึงต้องพิจารณาถึงหลักความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผล โดยวิเคราะห์จากคำพิพากษาของศาลประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ ดังต่อไปนี้

Casper Police Department ปลอมตัวเป็นเด็กหญิงอายุ 15 ปี ติดต่อกับพูดคุยกับจำเลยทางห้อง Chat Room ใน Yahoo Messenger ในการสนทนาจำเลยสอบถามว่าเด็กหญิงมีอายุเท่าไร เด็กหญิงตอบ 15 ปี และจำเลยก็ได้เริ่มถามถึงประสบการณ์ทางเพศ ถามถึงสัดส่วนและรูปร่าง ถามคำถามที่สื่อไปในทางเพศมากขึ้น จนในที่สุดจำเลยได้ชักชวนให้เด็กหญิงวัย 15 ปี มาหาที่บ้านและบอกกับเด็กหญิงว่าตนจะกระทำอะไรกับเด็กหญิงบ้าง แต่เด็กหญิงบอกจำเลยว่ากลัวจะตั้งครรภ์ จำเลยจึงยืนยันว่าจำเลยจะสวมถุงยางอนามัย ไม่ต้องกังวล และในการพูดคุยในครั้งต่อมาจำเลยมีการวางแผนที่จะนัดพบเด็กหญิงที่ร้านแมคโดนัลด์ จำเลยก็ยังพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศ และจำเลยให้เด็กหญิงเก็บเรื่องที่นัดพบกันไว้เป็นความลับไม่ให้บอกใคร มิฉะนั้นจำเลยจะมีปัญหาเพราะอายุของเด็กหญิง เมื่อถึงวันนัดพบ จำเลยไปที่ร้านแมคโดนัลด์ ตำรวจจึงเข้าจับกุมตัวจำเลย¹²¹

โจทก์ได้ติดต่อกับพูดคุยกับจำเลยในช่องทาง Instant Messenger จำเลยอ้างว่าตนเองอายุ 34 ปี โจทก์จึงบอกกับจำเลยว่าตนเองอายุ 15 ปี จำเลยจึงถามโจทก์ว่าชอบผู้ชายที่อายุมากกว่าหรือไม่ ถามประสบการณ์ในอดีตเกี่ยวกับเรื่องเพศของโจทก์ และถามว่าโจทก์ใช้ยาคุมกำเนิดหรือไม่และชอบทำอะไรในทางเพศกับผู้ชายที่อายุมากกว่าบ้าง โจทก์ต้องการให้จำเลยหลังข้านอกหรือไม่ และรูปร่างหน้าตาของโจทก์เป็นอย่างไร และบอกให้โจทก์ทำออร์รัลเซ็กส์ให้จำเลยอีกด้วย ในเวลาต่อมาได้มีการวางแผนที่จะไปพบกันระหว่างจำเลยและโจทก์ สถานที่นัดพบคือที่ห้างสรรพสินค้า จำเลยบอกโจทก์ว่าให้ไปอยู่โมเต็ลด้วยกันและจำเลยต้องการร่วมเพศกับโจทก์แบบเร่าร้อน เมื่อจำเลยไปถึงที่นัดหมายจึงถูกตำรวจจับกุมตัว¹²²

ตำรวจปลอมตัวเป็นเด็กหญิงอายุ 14 ปี พูดคุยผ่าน Chat room กับจำเลย ก่อนการเริ่มสนทนาเด็กหญิงบอกกับจำเลยว่าตนเองนั้นอายุ 14 ปี ในการสนทนาจำเลยถามประสบการณ์ในอดีตเกี่ยวกับทางเพศของเด็กหญิง และจำเลยได้บรรยายให้เห็นถึงการกระทำ

¹²¹ Adams V. State (US Supreme Court, 2005)

¹²² People V. Arndt (US Appellate Court, 2004)

ทางเพศอย่างชัดเจนและบอกกับเด็กหญิงว่าตนจะทำอะไรกับเด็กหญิงบ้าง และจำเลยได้เสนอว่าจะไปที่บ้านของเด็กหญิงเพื่อที่จะเป็นทาสทางเพศของเธอ (sex slave) แต่แม่ของเด็กหญิงอยู่ที่บ้านด้วย เด็กหญิงจึงบอกกับจำเลยว่าตนไม่สะดวก และในเวลาต่อมาจำเลยก็ได้ติดต่อมาหาเด็กหญิงมีการนัดสถานที่เพื่อที่จะได้พบกัน จำเลยบอกว่าตนจะพกถุงยางอนามัยไปเต็มกล่อง เมื่อจำเลยไปถึงที่นัดหมายจึงถูกจับกุม¹²³

ตำรวจปลอมตัวเป็นเด็กหญิงวัย 14 ปี พูดคุยกับจำเลยในห้อง Chat room ซึ่งจำเลยเป็นทั้งรองผู้อำนวยการ ครู และโค้ช จำเลยวางแผนที่จะพบกับเด็กหญิงและมีเพศสัมพันธ์กันที่ North Little Rock ต่อมาจำเลยถูกจับกุมในรัฐ Mississippi ที่ Rivercrest high school เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจสอบสวนและค้นบ้านของจำเลย ก็พบภาพลามกอนาจารในฮาร์ดดิสก์คอมพิวเตอร์ จำเลยถูกตัดสินว่ามีความผิดฐานใช้อินเทอร์เน็ตล่อลวงเด็กหรือบุคคลที่เชื่อว่าเป็นเด็กให้เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงออกในทางเพศอย่างชัดแจ้ง¹²⁴

ตำรวจปลอมตัวเป็นเด็กหญิงอายุ 12 ปี พูดคุยกับจำเลย ในการพูดคุยกันครั้งแรก จำเลยอ้างว่าจำเลยอายุ 24 ปี จำเลยได้ส่งภาพของจำเลยซึ่งมีอวัยวะเพศของจำเลยปรากฏอยู่ในภาพด้วย พร้อมกับถามเด็กหญิงว่าอยากสัมผัสหรือเห็นของจริงหรือไม่ และเด็กหญิงเคยจูบกับผู้ชายที่มีอายุมากกว่าหรือไม่ ในการสนทนาจำเลยบรรยายให้เห็นถึงกิจกรรมทางเพศอย่างชัดเจน และจำเลยบอกว่าอยากให้เด็กหญิงมาอยู่ที่นี่ด้วยเพราะจะได้ร่วมเพศกันอย่างนิ่มนวล ในการคุยครั้งต่อมาจำเลยจึงเปิดกล้องเว็บแคม ถอดเสื้อผ้าและช่วยตนเองจนสำเร็จความใคร่ให้เด็กหญิงดู และยังถามหญิงว่าจะยอมเสียพรหมจรรย์ให้เขาหรือไม่ เด็กหญิงพูดว่าเธอคงจะเด็กเกินไปสำหรับเรื่องนี้ แต่จำเลยกลับบอกเด็กหญิงว่าเธอไม่เด็กเกินไปหรอก แต่พวกเราต้องระวังไม่ให้ใครรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ และจำเลยได้เสนอที่จะไปรับเด็กหญิงให้มาอยู่กับตนอีกด้วย¹²⁵

เด็กหญิงอายุ 13 ปีมีปัญหาในด้านพฤติกรรมและการเรียนรู้อุปสรรค จำเลยเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ก่อสร้าง เคยพูดคุยกับเด็กหญิงคนดังกล่าวที่เคยมาในพื้นที่ก่อสร้าง จึงมีการแลกเปลี่ยนเบอร์โทรศัพท์กัน มีการติดต่อพูดคุยกันผ่านโทรศัพท์โดยเนื้อหาของ การติดต่อพูดคุยนั้นส่อไปในทางเพศและทางลามกอนาจาร ในเวลาต่อมาเด็กหญิงได้โทรให้จำเลยมารับที่บ้าน พ่อแม่อุปถัมภ์เด็กหญิงจึงได้แจ้งตำรวจ จำเลยอ้าง

¹²³ State V. Glass (US Appellate Court, 2003)

¹²⁴ State V. Brooks (US Supreme Court, 2005)

¹²⁵ Brooker V. Com (US Appellate Court, 2003)

ว่าเด็กหญิงให้ตนมารับเพราะเด็กหญิงไม่พอใจที่เธอโดนพ่อแม่บังคับให้กินอาหารที่ไม่ชอบ จำเลยจึงจะพาเด็กหญิงไปกินอย่างอื่นแทน แต่ความจริงแล้ว จำเลยขับรถโดยพาเด็กหญิงมุ่งหน้ากลับบ้านของจำเลย ซึ่งไม่มีการจอดให้เด็กหญิงกินตามที่จำเลยกล่าวอ้างแต่อย่างใด¹²⁶

ตำรวจปลอมตัวเป็นเด็กหญิงอายุ 14 ปีพูดคุยกับจำเลยในห้อง Chat room การแสดงออกของจำเลยทำให้เห็นว่า จำเลยมีความสนใจที่จะร่วมเพศกับเด็กหญิงโดยชัดแจ้งและมีการนัดหมายที่จะพบกันระหว่างจำเลยกับเด็กหญิง เมื่อจำเลยไปถึงที่นัดหมาย จำเลยจึงถูกจับกุม¹²⁷

จำเลยอายุ 42 ปีติดต่อพูดคุยผ่านทาง SMS, Chat room, โทรศัพท์มือถือ และอีเมลกับเด็กหญิงอายุ 13 ปี โดยเริ่มต้นจำเลยได้ติดต่อกับเด็กหญิงในทาง Chat room โดยเด็กหญิงอ้างว่าตนอายุ 15 ย่าง 16 ปี จำเลยก็อ้างว่าตนอายุ 17 ปี เช่นกัน ในเวลาต่อมาแม่ของเด็กหญิงพบข้อความในโทรศัพท์ของเด็กหญิงเป็นข้อความเกี่ยวกับเรื่องทางเพศอย่างชัดแจ้ง แม่จึงโทรไปหาจำเลย แล้วบอกอายุที่แท้จริงของเด็กหญิงว่าเธอมีอายุเพียงแค่ 13 ปี ไม่ใช่ 15 ย่าง 16 ปี และแม่ก็ขอให้จำเลยเลิกติดต่อกับเด็กหญิง แต่จำเลยก็สามารถหลอกให้แม่เชื่อว่าตนนั้นเป็นเด็กหนุ่มวัย 17 ปีจริงๆ และในที่สุดจำเลยก็ไม่ได้เลิกติดต่อกับเด็กหญิงแต่กลับบอกอายุที่แท้จริงของจำเลยและมีการนัดพบกัน¹²⁸

จากคำพิพากษาข้างต้นเห็นได้ว่า ศาลประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ ตัดสินว่าการกระทำที่เป็นความผิดฐานพยายามล่อลวงเด็กหรือมีความผิดฐานล่อลวงเด็ก โดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดนั้นจะต้องมีการนัดพบกันระหว่างผู้กระทำความผิดกับเหยื่อ แม้อิงกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาบัญญัติว่า ผู้กระทำความผิดกับเหยื่อไม่จำเป็นต้องมีการนัดพบกัน เพียงแค่ผู้กระทำความผิดทำให้เหยื่อซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนกระทำการกิจกรรมเกี่ยวกับเพศ เช่น ให้เด็กและเยาวชนช่วยตัวเองผ่านทางเว็บแคม หรือให้ถอดเสื้อผ้าเพื่อแสดงให้เห็นถึงหน้าอกหรืออวัยวะเพศ เป็นต้น พฤติกรรมดังกล่าวนี้ก็ย่อมเป็นความผิดฐานล่อลวงเด็กและเยาวชนแล้ว ดังนั้นย่อมแสดงให้เห็นว่า ศาลเห็นว่าการนัดพบกันระหว่างผู้กระทำความผิดกับเหยื่อเป็นขั้นตอนสูงสุดของการกระทำที่มีลักษณะเตรียมการ

¹²⁶ R. V. Mohammed Raza (UK Appeal Court, 2007)

¹²⁷ Office of Lawyer Regulation V. Joseph (US Supreme Court, 2005)

¹²⁸ R. V. John Mansfield (UK Appeal Court, 2005)

เพื่อละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชน เนื่องจากมีการใกล้ชิดกับผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และในกรณีที่การวางแผนเพื่อจะนัดพบกันระหว่างผู้กระทำความผิดกับเหยื่อ แต่ผู้กระทำความผิดถูกจับกุมตัวก่อนที่จะไปถึงจุดนัดพบ หรือในกรณีที่ไม่มี การวางแผนเพื่อจะไปในนัดพบ มีเพียงแค่ การกระทำในทางเพศเกิดขึ้นไม่ว่าจะเกิดจากผู้กระทำความผิดหรือเหยื่อเองก็ตาม หรือผู้กระทำความผิดมีการเสนอว่าจะไปรับเหยื่อเพียงเท่านั้น ก็ถือว่าเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำของการกระทำที่มีลักษณะเป็นการเตรียมการเพื่อละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชนที่สามารถ พิสูจน์เจตนาของผู้กระทำความผิดได้แล้ว

ผู้กระทำความผิดฐานล่อลวงเด็กและเยาวชนสามารถขอสู้เพื่อให้ตนพ้นผิด คือ เป็นข้อต่อสู้ที่เกิดขึ้นจากวัฒนธรรมอินเทอร์เน็ต คืออินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือที่เอื้อประโยชน์ที่ ก่อให้เกิดโลกเสมือนจริงที่ยอมรับการแสดงออกซึ่งจินตนาการทางเพศของบุคคลที่เป็นคน แปลกหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากห้องแชตรูมในโลกออนไลน์โดยบุคคลได้แสดงบทบาทตามที่ ตนอยากจะเป็นในจินตนาการทางเพศ เช่น รับบทบาทเป็นผู้ที่ชื่นชอบการร่วมประเวณีในหมู่ เครื่องญาติ เช่น แม่กับลูกชาย พี่กับน้อง พ่อกับลูกสาว หรือรับบทบาทเป็นผู้ข่มเหง หรือถูกข่ม เหง เป็นต้น ซึ่งข้อต่อสู้นี้เรียกว่า ข้อต่อสู้ว่าการสวมบทบาทตัวละครอย่างหนึ่งเท่านั้น (fantasy/role playing) การยกข้อต่อสู้ดังกล่าวนี้เป็นการอ้างว่าผู้กระทำความผิดไม่เคยเชื่อว่าคู่ สนทนาที่ตนพูดคุยอยู่นั้นเป็นเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นผู้เยาว์ แต่เชื่อว่าตนกำลังพูดคุยกับคู่ สนทนาที่เป็นผู้ใหญ่และสวมบทบาทในจินตนาการร่วมกัน การยกข้อต่อสู้นี้อาจเกิดขึ้นได้ก็ ต่อเมื่อเป็นการสนทนาที่กำหนดไว้สำหรับผู้ใหญ่โดยเฉพาะ และอ้างว่าในเมื่อห้องสนทนานี้เป็น ห้องสำหรับผู้ใหญ่โดยเฉพาะตนจึงไม่ทางได้พูดคุยเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นผู้เยาว์ แต่ถึงอย่างไร การยกข้อต่อสู้ขึ้นก็ไม่สามารถทำให้พ้นผิดไปได้ง่ายๆ

ในกรณีที่ยกข้อต่อสู้สำเร็จคือ คดีของ Patrick Naughton ซึ่งถูกจับกุมตัว เนื่องจาก ใช้อินเทอร์เน็ตในการพยายามที่จะร่วมประเวณีกับเด็กซึ่งถูกกล่าวหาว่าล่อลวงเด็กในห้อง แชตรูม ชื่อ Dad & Daughtersex ที่กำหนดขึ้นสำหรับผู้ใหญ่เฉพาะ โดย Patrick Naughton ยก ข้อต่อสู้ว่า ตนเข้าใจว่าจะได้พบกับผู้หญิงที่เป็นผู้ใหญ่ที่แสดงบทบาทเป็นลูกสาวของตนในห้อง แชตและการกระทำดังกล่าวของตนเป็นเพียงการแสดงบทบาทในจินตนาการเท่านั้น ซึ่งลูกขุน 5 คนตัดสินว่า Patrick Naughton ไม่มีความผิด ในคดีดังกล่าวจึงถูกยกฟ้อง (Mistrial)¹²⁹

¹²⁹ สุพัตรา สถิตจันทรากุล, เรื่องเดิม, หน้า 120.

จากการสัมภาษณ์ในประเด็น “ขอบเขตของคำว่าล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์”

คุณเกษณี จันท์ตระกูล¹³⁰ (ผู้จัดการโครงการมูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก Foundation of the elimination of child prostitution, child pornography and the trafficking of children- ECPA, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก) ได้ข้อมูลว่า “การล่อลวง (grooming) มีทั้งในออนไลน์และออฟไลน์ Online grooming เป็นกระบวนการติดต่อหรือสร้างความสัมพันธ์ ความไว้วางใจ พุดคุย โน้มน้าวเด็กผ่านช่องทางออนไลน์ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเป็นการเตรียมเด็กเพื่อที่จะนำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศในอนาคต”

ท่านปกรณ์ ธรรมโรจน์¹³¹ (อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดลพบุรี, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก) ได้ข้อมูลว่า การล่อลวง (grooming) เป็นการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำความผิดกับเหยื่อ หรือระหว่างผู้กระทำความผิดกับผู้ปกครองของเหยื่อ จนนำไปสู่ความไว้วางใจ

จากการสัมภาษณ์ในประเด็น “วัตถุประสงค์ในการที่จะร่างกฎหมายในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน”

ดร.มาร์ค เจริญวงศ์¹³² (อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก) รองศาสตราจารย์ ดร. พิศवास สุคนธ์พันธ์¹³³ (รองคณบดีคณะ

¹³⁰ เกษณี จันท์ตระกูล, ผู้จัดการโครงการมูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก Foundation of the elimination of child prostitution, child pornography and the trafficking of children- ECPA, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก, สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์, 30 พฤศจิกายน 2562, การสัมภาษณ์.

¹³¹ ปกรณ์ ธรรมโรจน์, อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดลพบุรี, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก, สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์, 25 พฤษภาคม 2563, การสัมภาษณ์.

¹³² มาร์ค เจริญวงศ์, อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก, สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์, 30 พฤศจิกายน 2562, การสัมภาษณ์.

นิติศาสตร์มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ABAC, คณะทำงานร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก) ได้ข้อมูลว่า จากการศึกษาพบว่า การล่อลวงเด็กและเยาวชน โดยปกติมีขั้นตอนที่เรียกว่า บันได 4 ขั้น คือ 1. การติดต่อสื่อสารหรือส่งสื่อลามกผ่านทางข้อความ ซึ่งพบได้บ่อยคือผ่านทาง โทรศัพท์มือถือ (sexting) 2. วิธีในการชักจูงเด็กให้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศต่างๆ ที่ผิดกฎหมาย โดยการทำให้เด็กไวใจ (grooming) 3. อนาคต 4. สำเร็จผล คือ การลวงละเมิดทางเพศได้ทำสำเร็จแล้ว แต่ในปัจจุบันประเทศไทย ไม่มีกฎหมายหรือมาตรการในการควบคุม ป้องกันปราบปรามความผิดในขั้นตอน sexting และ grooming จึงเห็นควรต้องบัญญัติให้กฎหมายที่เป็นฐานความผิดเฉพาะ เนื่องจากมีวัตถุประสงค์ที่จะคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชน

ท่านปกรณ์ ธรรมโรจน์¹³⁴ (อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดลพบุรี, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก) ได้ข้อมูลว่า การร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับการล่อลวงเด็กและเยาวชนทางออนไลน์ เป็นการให้คุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ การลงโทษผู้กระทำความผิดต้องพิจารณาจากการกระทำและเจตนา กล่าวคือ การกระทำที่เป็นองค์ประกอบภายนอกและเจตนาของผู้กระทำความผิด 2 สิ่งนี้ต้องสอดคล้องกัน เมื่อผู้กระทำความผิดมีการกระทำและมีเจตนา แม้จะยังไม่เกิดผลผู้กระทำก็ย่อมมีความผิด ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเข้าใจว่าบุคคลที่ตนสนทนาค้นวั้นนั้นเป็นเด็ก แต่ความจริงแล้วเป็นตำรวจปลอมตัวเพื่อมาสืบหาพยานหลักฐาน ซึ่งในกรณีนี้โดยหลักแล้วในกฎหมายของประเทศไทยที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันไม่เป็นความผิด เนื่องจากเป็นการขาดองค์ประกอบของการกระทำความผิด เพราะไม่มีการล่อลวงเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีหรือต่ำกว่า 18 ปี

¹³³ พิศวาส สุคนธ์พันธ์, รองคณบดีคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ABAC, คณะทำงานร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก, สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์, 30 พฤศจิกายน 2562, การสัมภาษณ์.

¹³⁴ ปกรณ์ ธรรมโรจน์, อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดลพบุรี, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก, สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์, 25 พฤษภาคม 2563, การสัมภาษณ์.

จากการสัมภาษณ์ในประเด็น “มุมมองในการลงโทษผู้กระทำความผิด ในกรณี การล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน”

คุณเกษณี จันทร์ตระกูล¹³⁵ (ผู้จัดการโครงการมูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก Foundation of the elimination of child prostitution, child pornography and the trafficking of children- ECPA, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก) ได้ข้อมูลว่าการล่อลวงอยู่ในขั้นเตรียมการ กฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันในประเทศไทยไม่ครอบคลุมและไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้ถ้ามีกฎหมายที่เกี่ยวกับการล่อลวง โดยเฉพาะก็จะส่งผลดีในเรื่องของการที่จะคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกแสวงหาประโยชน์ในละเมิดทางเพศและสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมายได้อย่างเหมาะสม

ท่านปกรณ์ ธรรมโรจน์¹³⁶ (อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดลพบุรี, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก) ได้ข้อมูลว่า การลงโทษผู้กระทำความผิดต้องดูตัวบทกฎหมายว่าตัวบทกฎหมายให้ลงโทษมากน้อยเพียงใด ส่วนใหญ่ในประมวลกฎหมายอาญาในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเช่นถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ศาลจะพิจารณาจากพฤติการณ์ในคดี เช่นถ้ามีการใช้ความรุนแรงหรือเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรม เช่นพ่อแม่กระทำกับลูก หรือครูกระทำกับนักเรียน ลักษณะพฤติการณ์ร้ายแรงนี้ ศาลจะนำมาประกอบดุลยพินิจในการลงโทษผู้กระทำความผิด

¹³⁵ เกษณี จันทร์ตระกูล, ผู้จัดการโครงการมูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก Foundation of the elimination of child prostitution, child pornography and the trafficking of children- ECPA, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก, สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์, 26 พฤษภาคม 2563, การสัมภาษณ์.

¹³⁶ ปกรณ์ ธรรมโรจน์, อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดลพบุรี, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก, สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์, 25 พฤษภาคม 2563, การสัมภาษณ์.

พันตำรวจโท เท็ดสยาม บุญยะเสนา¹³⁷ (รองผู้กำกับการ (สอบสวน) กองกำกับการ 4 กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5) ได้ข้อมูลว่า การล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศ ก็เป็นเรื่องที่ได้รับความนิยมมาอย่างต่อเนื่อง โดยปกติกระบวนการยุติธรรมไม่ได้มองว่าการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต้องลงโทษให้หนักขึ้นกว่าการล่อลวงทางกายภาพ ซึ่งการล่อลวงทางออนไลน์เวลาสืบสวนสอบสวนจะดำเนินคดียากกว่า เนื่องจากการล่อลวงผ่านทางออนไลน์จะเป็นการใช้ตัวตนสมมติปกปิดตัวตนที่แท้จริง อย่างเช่น การล่อลวงผ่านทางเฟซบุ๊กก็มักจะอ้างว่าเซิร์ฟเวอร์อยู่ที่ประเทศอเมริกา

จากการสัมภาษณ์ในประเด็น “มุมมองเกี่ยวกับกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน”

คุณเกษณี จันท์ตระกูล¹³⁸ (ผู้จัดการโครงการมูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก Foundation of the elimination of child prostitution, child pornography and the trafficking of children- ECPA, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก) ได้ข้อมูลว่าการล่อลวง(Grooming)อาจจะเกิดขึ้นมานานแล้ว แต่ในยุคสมัยก่อนเทคโนโลยียังไม่เจริญก้าวหน้า การล่อลวงก็จะเกิดในรูปแบบออฟไลน์ เช่น การไปดักกรอเด็กหน้าโรงเรียน การไปสร้างความสัมพันธ์ในทางชุมชน ไปเจอพ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กจนทำให้เกิดความเชื่อใจ แต่ในปัจจุบันเทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้าจึงทำให้การล่อลวง(Grooming)ทำได้สะดวกขึ้น เนื่องจากผู้ที่ทำการล่อลวงเด็กหรือเยาวชนสามารถปกปิดตัวตนที่แท้จริงและบุคคลผู้ที่ทำการล่อลวงมักจะเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเด็กหรือเยาวชนที่ตนสนใจว่าเด็กได้มีการแชร์หรือโพสต์อะไรบ้างลงในโลกออนไลน์ ทำให้บุคคลเหล่านี้หาเหยื่อได้ง่ายขึ้นและสามารถติดต่อกับเด็กได้หลายคนในเวลาเดียวกัน ถ้ามีเด็กยอมติดต่อกับผู้ล่อลวงก็จะสร้างความสัมพันธ์และแยก

¹³⁷ เท็ดสยาม บุญยะเสนา, รองผู้กำกับการ (สอบสวน) กองกำกับการ 4 กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5, สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์, 26 พฤษภาคม 2563, การสัมภาษณ์.

¹³⁸ เกษณี จันท์ตระกูล, ผู้จัดการโครงการมูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก Foundation of the elimination of child prostitution, child pornography and the trafficking of children- ECPA, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก, สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์, 26 พฤษภาคม 2563, การสัมภาษณ์.

เด็กออกจากผู้ปกครองหรืออาจจะมีการนัดเจอกัน หรือให้เด็กทำกิจกรรมทางเพศอย่างที่ต้องการ การล่อลวงจึงเป็นอันตรายรูปแบบใหม่ที่ส่งผลเสียกับเด็กและเยาวชนไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย ซึ่งความรุนแรงนั้นก็ส่งผลเป็นอย่างยิ่งถ้าหากผู้ล่อลวงได้ภาพหรือวิดีโอจากเด็ก ผู้ล่อลวงอาจจะนำภาพหรือวิดีโอเด็กไปเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตซึ่งภาพดังกล่าวนั้นก็จะมีวนเวียนอยู่ในอินเทอร์เน็ตและสามารถกลับมาทำร้ายเด็กหรือเยาวชนได้ทุกเวลา

ท่านปกรณ์ ธรรมโรจน์¹³⁹ (อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดลพบุรี, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก) ได้ข้อมูลว่า ในปัจจุบันต้องยอมรับเลยว่าเทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้าและกลายเป็นช่องทางที่ทำให้ผู้กระทำความผิดได้เปรียบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้เปรียบในการที่จะเข้าถึงตัวเด็ก รวมไปถึงได้เปรียบในการปิดบังอำพรางตัวตนที่แท้จริง การดำเนินคดีมีความยุ่งยากซับซ้อนจำเป็นที่จะต้องมีความหมายที่ทันกับยุคสมัยที่จะมาเอาผิดกับผู้กระทำความผิดได้ และในส่วนของกฎหมายสารบัญญัติก็ควรบัญญัติการคุ้มครองเด็กให้ครอบคลุมมาถึงการล่อลวง(Grooming)ที่กระทำทางออนไลน์ และในส่วนของกฎหมายวิธีสบัญญัติก็ควรพัฒนาในเรื่องระบบของการค้นหาข้อเท็จจริง ค้นหาพยานหลักฐาน ค้นหาตัวผู้กระทำความผิดมานำเนินคดีให้ได้ก็เป็นส่วนสำคัญ

พันตำรวจโท เท็ดสยาม บุญยะเสนา¹⁴⁰ (รองผู้กำกับการ (สอบสวน) กองกำกับการ 4 กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5) ได้ข้อมูลว่า การลงโทษในกรณีการล่อลวงทางออนไลน์เป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่ ในบางกรณีศาลอาจจะลงโทษค่อนข้างหนักหรือในบางกรณีศาลก็จะลงโทษค่อนข้างเบา ซึ่งยังไม่มีบรรทัดฐานที่แน่นอน มุมมองในการลงโทษเพื่อที่จะยับยั้งการกระทำความผิดมองว่าค่อนข้างลำบาก เนื่องจากผู้ที่กระทำความผิดดังกล่าวไม่ค่อยเกรงกลัวกับบทลงโทษ ผู้กระทำความผิดมักคิดว่าทางหน่วยงานราชการไม่สามารถจับกุมตนเองได้ เนื่องจากเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นในอินเทอร์เน็ต หรือตัวผู้กระทำความผิดอาจอยู่ใน

¹³⁹ ปกรณ์ ธรรมโรจน์, อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดลพบุรี, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก, สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์, 25 พฤษภาคม 2563, การสัมภาษณ์.

¹⁴⁰ เท็ดสยาม บุญยะเสนา, รองผู้กำกับการ (สอบสวน) กองกำกับการ 4 กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5, สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์, 26 พฤษภาคม 2563, การสัมภาษณ์.

ต่างประเทศ หรือใช้เซิร์ฟเวอร์ของบุคคลอื่น หรือบางกรณีมีการขโมยพาสเวิร์ด หรือใช้รูปภาพ
ของผู้อื่นแทนรูปภาพของตน ทำให้กระบวนการสืบสวนสอบสวนนั้นยากขึ้น

จากการสัมภาษณ์ในประเด็น “มุมมองหรือความคิดเห็นหากประเทศไทยมี กฎหมายเฉพาะในการลงโทษทางอาญา แก่ผู้กระทำความผิดในกรณีการล่อลวงเพื่อ ละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน”

คุณเกษณี จันทร์ตระกูล¹⁴¹ (ผู้จัดการโครงการมูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์
ทางเพศจากเด็ก Foundation of the elimination of child prostitution, child pornography and
the trafficking of children- ECPA, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก) ได้ข้อมูลว่า
ประเทศไทยมีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับกรณีการล่อลวงก็จะเป็นผลดีกว่าเดิม เนื่องจากกฎหมาย
ที่ใช้บังคับอยู่ในประเทศไทยปัจจุบันไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้ เพราะไม่มีฐาน
ความผิดและไม่โทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด ถ้ามีกฎหมายเฉพาะก็จะสามารถนำตัว
ผู้กระทำความผิดมาลงโทษและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศ
อีกด้วย

ท่านปกรณ์ ธรรมโรจน์¹⁴² (อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและ
ช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดลพบุรี, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่ม
มาเจสติก) ได้ข้อมูลว่า ประเทศไทยมีกฎหมายเฉพาะในกรณีการล่อลวง(Grooming)ก็จะเป็น
ผลดี เนื่องจากสามารถจัดการผู้กระทำความผิดได้ตั้งแต่ในระยะเริ่มต้น ก่อนที่จะถึงขั้นที่
ผู้กระทำความผิดจะทำให้เกิดความเสียหายต่อเด็กหรือเยาวชน

¹⁴¹ เกษณี จันทร์ตระกูล, ผู้จัดการโครงการมูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก
Foundation of the elimination of child prostitution, child pornography and the trafficking of children-
ECPA, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก, สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์, 26 พฤษภาคม 2563, การ
สัมภาษณ์.

¹⁴² ปกรณ์ ธรรมโรจน์, อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทาง
กฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดลพบุรี, คณะทำงานประชุมร่างกฎหมายกลุ่มมาเจสติก, สัมภาษณ์ทาง
โทรศัพท์, 25 พฤษภาคม 2563, การสัมภาษณ์.

พันตำรวจโท เทิดสยาม บุญยะเสนา¹⁴³ (รองผู้กำกับการ (สอบสวน) กองกำกับการ 4 กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5) ได้ข้อมูลว่า ในกรณีของประเทศไทยต้องไปในทางปราบปรามกับผู้กระทำความผิดและป้องกันเด็กและเยาวชนจากการถูกล่อลวง ผู้ปกครองควรที่จะใช้โปรแกรมคัดกรองเพื่อไม่ให้เด็กเข้าไปใช้งานอินเทอร์เน็ตที่สุ่มเสี่ยงที่ทำให้ถูกล่อลวงได้ง่าย ถ้าจะออกกฎหมายเฉพาะในกรณีการล่อลวงมาบังคับใช้ในฐานะที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายก็มองว่าปัญหาก็คือกระบวนการในการสืบสวนสอบสวนในการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในอินเทอร์เน็ตนั้นทำได้ยากมากกว่าการล่อลวงทางกายภาพ การกระทำความผิดในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน จำเป็นต้องใช้มาตรการในหลายๆ ทาง เพราะมาตรการทางกฎหมายอย่างเดียวมีข้อจำกัด รัฐบาลมีกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (MDES) กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าว จึงต้องพิจารณาปัญหานี้ร่วมกันว่าจะแก้ไขอย่างไรได้ โดยเฉพาะปัญหาภายในครอบครัวเพราะหากเด็กและเยาวชน รวมไปถึงตัวผู้ปกครอง มีความเข้าใจในปัญหาดังกล่าวก็ย่อมสามารถป้องกันได้เบื้องต้น การล่อลวงทางออนไลน์จึงยังเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยการเรียนรู้และทำความเข้าใจว่าโลกออนไลน์นั้นมีสภาพแตกต่างจากโลกทางกายภาพที่ไม่สามารถเชื่อถือทุกอย่างได้

ผู้วิจัยเห็นว่า จากประเด็นในการสัมภาษณ์ข้างต้นการบัญญัติกฎหมายในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชนให้เป็นกฎหมายเฉพาะเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากมีผู้ที่อาศัยอินเทอร์เน็ตมาเครื่องมือในการกระทำความผิดโดยการแสวงหาประโยชน์และละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชน รวมไปถึงยังอาศัยช่องว่างทางกฎหมายทำให้ตนไม่ต้องรับโทษอีกด้วย เพื่อประโยชน์สูงสุดและประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายจึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดขอบเขตของการกระทำที่เป็นการล่อลวงเด็กและเยาวชนทางออนไลน์ว่าบุคคลต้องมีพฤติกรรมอย่างไรที่จะถือว่าเป็นการกระทำที่ล่อลวงเด็กและเยาวชนไปเพื่อละเมิดทางเพศ การกำหนดขอบเขตของกฎหมายจะต้องมีความชัดเจนซึ่ง

¹⁴³ เทิดสยาม บุญยะเสนา, รองผู้กำกับการ (สอบสวน) กองกำกับการ 4 กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5, สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์, 26 พฤษภาคม 2563, การสัมภาษณ์.

เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากหากไม่ชัดเจนก็จะส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายเพื่อที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดไม่มีประสิทธิภาพ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถระบุได้ว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นการเข้าข่ายการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศต่อเด็กหรือเยาวชนหรือไม่ หากพ่อแม่ ผู้ปกครองหรือผู้พบเห็น แจ้งเหตุไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ถึงอย่างไรก็มีประเด็นปัญหาในเรื่องของกระบวนการในการสืบสวนสอบสวนในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ว่าทำได้ยากกว่าการล่อลวงแบบออฟไลน์ เนื่องจากในทางออนไลน์สามารถใช้ตัวตนสมมติและปกปิดตัวตนที่แท้จริงได้ หรือในบางกรณีใช้เซิร์ฟเวอร์ของบุคคลอื่น หรือชอปปิงเวสต์ เวอร์ด หรือใช้ภาพของคนอื่นแทนรูปภาพของตน ดังนั้น กฎหมายของประเทศไทยในส่วนของกฎหมายวิธีสบัญญัติก็ควรพัฒนาในเรื่องระบบของการค้นหาข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน ตัวผู้กระทำความผิดมานำเนินคดีให้ได้ก็เป็นส่วนสำคัญเช่นกัน

สำหรับกรณีที่เด็กหรือเยาวชนถูกใช้ให้ไปทำการล่อลวงเด็กหรือเยาวชนด้วยตัวเอง นั้น ต้องพิจารณาการกระทำของเด็กหรือเยาวชนให้เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญาหากเด็กกระทำความผิด ความรับผิดชอบของเด็กจะแบ่งออกเป็น 4 ช่วงอายุ¹⁴⁴ ดังนี้

1. บุคคลที่มีอายุไม่เกิน 10 ปี กระทำความผิด แต่กฎหมายยกเว้นโทษซึ่งห้ามไม่ให้ลงโทษโดยเด็ดขาด หมายความว่า ถ้าเด็กถูกใช้ให้ไปทำการล่อลวงยังคงเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา เพียงแต่กฎหมายไม่เอาโทษ

2. บุคคลอายุเกิน 10 ปี ไม่เกิน 15 ปี กระทำความผิด ห้ามไม่ให้ลงโทษทางอาญา แต่กฎหมายก็เปิดช่องให้ศาลใช้ดุลพินิจที่จะใช้ "วิธีการสำหรับเด็ก" ได้ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 74 ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำหรับขัดเกลาและอบรมสั่งสอนเพื่อไม่กระทำความผิดขึ้นอีกในอนาคต

3. บุคคลอายุเกิน 15 ปี ไม่เกิน 18 ปี กระทำความผิด กฎหมายเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจ โดยศาลที่พิจารณาคดีอาจเลือกใช้วิธีการสำหรับเด็กอย่างที่ใช้กับเด็กอายุ 10 ปี ไม่

¹⁴⁴ กฎหมายคุ้มครองเด็ก - กองทุนคุ้มครองเด็ก, ความรับผิดชอบของเด็กและเยาวชนในการกระทำความผิดอาญา, ค้นวันที่ 27 พฤษภาคม 2563 จาก <https://www.facebook.com/136926893582781/posts/137879856820818/>

เกิน 15ปี หรืออาจลงโทษทางอาญาเช่นเดียวกับกรณีของผู้ใหญ่ แต่ให้ลดโทษลงกึ่งหนึ่งของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ได้

4. บุคคลอายุเกิน 18 ปี ไม่เกิน 20 ปี จะต้องรับโทษทางอาญาเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ แต่ศาลอาจใช้ดุลพินิจลดโทษให้หนึ่งในสาม หรือกึ่งหนึ่งของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้ก่อนก็ได้ หากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าความรู้สึกผิดชอบของผู้กระทำความผิดยังมีไม่เต็มที่ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากตัวผู้กระทำความผิดนั่นเอง

จากกรณีที่เด็กหรือเยาวชนถูกใช้ให้ไปทำการล่อลวงเด็กหรือเยาวชนด้วยตนเองนั้น เด็กหรือเยาวชนจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาหรือไม่ อายุจึงถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพิจารณา รวมไปถึงความรู้ถูกผิดของเด็กหรือเยาวชนอีกด้วย หากไม่รู้ว่าการกระทำที่ตนได้ทำไปเป็นความผิดหรือไม่มีเจตนาในการกระทำ จึงถือว่าเป็นการกระทำไม่ที่ครบ “องค์ประกอบ” ความรับผิดชอบทางอาญา ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าเด็กหรือเยาวชนที่เป็นผู้ถูกใช้ให้ทำการล่อลวงก็ถือว่าเป็นเหยื่อจากการกระทำดังกล่าวที่ควรได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเหมาะสม

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน ได้ทราบผลการศึกษาวิจัย 4 ประเด็นดังนี้

1. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อออนไลน์ของเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยงในโลกออนไลน์ เนื่องจาก ผลสำรวจเด็กและเยาวชนผ่านทางออนไลน์ ปี 2561 ชี้ให้เห็นว่า การใช้สื่อออนไลน์ของเด็กและเยาวชนมีความเสี่ยง เช่น มีการพูดคุยติดต่อและนัดพบกับบุคคลที่ตนเองไม่รู้จักผ่านโลกออนไลน์จนนำไปสู่ภัยอันตรายหลากหลายรูปแบบและลุกลามไปจนถึงถูกล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศ

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ในประเทศไม่ครอบคลุมและประเทศไทยไม่มีกฎหมายเฉพาะเหมือนกับประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ ในกฎหมายไทยไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 หรือกฎหมายอาญาล้วนมีข้อจำกัดในการนำกฎหมายมาบังคับใช้ในกรณีการล่อลวงผ่านทางออนไลน์ทั้งสิ้น

3. ปัญหาการกำหนดอายุของเด็กและเยาวชนที่กฎหมายควรให้ความคุ้มครองในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ กฎหมายของประเทศไทยมีการกำหนดช่วงอายุที่ไม่เท่ากันในกฎหมายแต่ละฉบับ เมื่อมีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศเกิดขึ้นจึงมีปัญหาว่าผู้ที่ได้รับความคุ้มครองตามบทบัญญัตินี้ควรอยู่ในช่วงอายุใด เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการให้ความคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างประเทศ จากรายงานการวิจัยทางประสาทวิทยา รวมไปถึงกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษแล้ว ช่วงอายุที่เป็นมาตรฐานที่ควรได้รับความคุ้มครองคือ บุคคลที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ดังนั้น ควรกำหนดเกณฑ์ช่วงอายุของบุคคลที่จะได้รับความคุ้มครอง ดังต่อไปนี้

- บุคคลที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี
- บุคคลที่มีอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี

4. มาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน โดยลักษณะความผิดฐานล่อลวงเด็กและเยาวชนซึ่งใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด เป็นความผิดที่ยังไม่บรรลุผลหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการกระทำในขั้นตอน “เตรียมการ” เพื่อที่จะละเมิดทางเพศต่อเด็กในอนาคต ถือว่าการนัดพบกันระหว่างผู้กระทำความผิดกับเหยื่อเป็นขั้นตอนสูงสุดของการกระทำที่มีลักษณะเตรียมการเพื่อละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชน เนื่องจากมีการใกล้ชิดกับผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ในกรณีที่การวางแผนเพื่อจะนัดพบกันระหว่างผู้กระทำความผิดและเหยื่อ แต่ผู้กระทำความผิดถูกจับกุมตัวก่อนที่จะไปถึงจุดนัดพบ หรือในกรณีที่ไม่มีวางแผนเพื่อจะนัดพบ มีเพียงแต่การกระทำในทางเพศเกิดขึ้นไม่ว่าจะเกิดจากผู้กระทำความผิดหรือเหยื่อเองก็ตาม หรือผู้กระทำความผิดมีการเสนอว่าจะไปรับเหยื่อเพียงเท่านี้ ก็ถือว่าเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำของการกระทำที่มีลักษณะเป็นการเตรียมการเพื่อละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชนที่สามารถพิสูจน์เจตนาของผู้กระทำความผิดได้แล้ว ดังนั้นแม้เป็นการกระทำที่อยู่ในขั้นตอนเตรียมการก็เป็นความผิดแล้ว ผู้กระทำความผิดย่อมต้องรับโทษจากเจตนาและการกระทำของตนโดยไม่คำนึงถึงผลของการกระทำ

ผู้วิจัยเห็นว่า การกระทำที่เป็นการล่อลวง โน้มน้าว ชักจูง หรือกระทำการใดๆ เพื่อให้เด็กและเยาวชนกระทำการในลักษณะทางเพศโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำ ก็ย่อมเป็นความผิดแล้ว เนื่องจากการกระทำที่มีลักษณะในทางเพศนั้นไม่จำเป็นต้องรวมประเวณีอย่างเดียวกันนั้น แต่รวมถึงการกระทำต่อเนื้อตัวตนเองหรือผู้อื่นอีกด้วย ในกรณี

632472112

UP :Thesiss 60033530 thesiss / recv : 18062563 10 :46 :32 / seq : 51

การล่อลวงโดยให้เด็กและเยาวชนกระทำในลักษณะทางเพศ ไม่ว่าจะให้ช่วยตัวเอง ให้เปลื้องผ้า หรือพุดคุยในทางเพศ ไม่ว่าจะมีการนัดพบกันหรือไม่ก็ตาม ก็ถือว่าเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำของการกระทำที่มีลักษณะเป็นการเตรียมการเพื่อละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชน ถึงแม้ว่าไม่มีการละเมิดต่อเนื้อตัวเป็นรูปธรรม แต่ผู้กระทำความผิดได้มีเจตนาร้ายต่อตัวเด็กและเยาวชนแล้ว จึงเห็นควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนยอมต้องรับโทษจากเจตนาและการกระทำของตนที่กระทำต่อบุคคลที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี หรือบุคคลที่มีอายุเกิน 15 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปี แม้ผู้ถูกกระทำจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ประเทศไทยควรบัญญัติกฎหมายในความผิดฐานล่อลวงเด็กและเยาวชนโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดให้เป็นความผิดเฉพาะ เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประโยชน์สูงสุด

632472112

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัญหาและมาตรการทางกฎหมายในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน มีประเด็นพิจารณาดังนี้ คือ

บทสรุป

ประเด็นที่ 1 พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อออนไลน์ของเด็กและเยาวชน

สื่อออนไลน์เป็นสื่อที่ผู้ใช้สามารถมีส่วนร่วมในแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการสร้างสื่อโดยกระทำการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งในปัจจุบันนับเป็นช่องทางของการติดต่อสื่อสารที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตนั้นอิสระ ไร้ขีดจำกัด และมีบริการผ่านเว็บไซต์ที่เป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างบุคคลแต่ละคน รวมไปถึงเชื่อมโยงบริการต่างๆ เช่น YouTube, Google, Facebook เป็นต้น สื่อออนไลน์จึงมีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชน

ปัญหาที่เกิดจากการใช้สื่อออนไลน์ของเด็กและเยาวชนในประเทศไทยคือ เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยงในโลกออนไลน์ เนื่องจาก ผลสำรวจเด็กและเยาวชนผ่านทางออนไลน์ ปี 2561 ซึ่งให้เห็นว่า การใช้สื่อออนไลน์ของเด็กและเยาวชนมีความเสี่ยง เช่น มีการพูดคุยติดต่อและนัดพบกับบุคคลที่ตนเองไม่รู้จักผ่านโลกออนไลน์จนนำไปสู่ภัยอันตรายหลากหลายรูปแบบ และลูกหลานไปจนถึงถูกล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศ

การล่อลวงทางเพศหรือ grooming เป็นการที่บุคคลได้สร้างความผูกพันด้านอารมณ์กับเด็ก ปกปิดตัวตนที่แท้จริงของตนเองเพื่อให้เกิดความไว้วางใจ โดยมีเป้าหมายที่จะแสวงหาประโยชน์หรือละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชนโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือ เช่น ล่อลวงผ่านแชตรูม เว็บแคม เกมออนไลน์ รวมถึงการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน เป็นต้น เด็กและเยาวชนอาจถูกล่อลวงโดยคนแปลกหน้าหรือคนที่รู้จักคุ้นเคยกัน เช่น เพื่อน สมาชิกในครอบครัว หรือบุคคลอื่นๆ ซึ่งบุคคลที่ทำการล่อลวงนั้น อาจจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายก็ได้ มีเด็กและเยาวชนเป็นจำนวนมากที่ไม่รู้ว่าสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นกับตนเองคือการละเมิดหรือไม่เข้าใจว่ากำลังถูกล่อลวง เมื่อเด็กเชื่อใจแล้วบุคคลที่ทำการล่อลวงจะแสวงหาประโยชน์จากความสัมพันธ์ด้วยการแยกเด็กออกจากครอบครัว เพื่อน และทำให้เด็กต้องรู้สึกพึ่งพาใช้วิธีการควบคุมให้เด็กเชื่อว่าเด็กไม่มีทางเลือกและจำเป็นต้องทำในสิ่งที่เขา

632472112

UP :Thesisis 60033530 thesisis / recv : 18062563 10:46:32 / seq: 51

ต้องการ ปัญหาดังกล่าวนี้จึงถือเป็นอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ตที่มีความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชน ในกฎหมายไทยไม่ว่าจะเป็นราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หรือกฎหมายอาญาล้วนมีข้อจำกัดในการนำกฎหมายมาบังคับใช้ในกรณีการล่อลวงผ่านทางออนไลน์ทั้งสิ้น

ประเด็นที่ 2 ประเทศไทยไม่มีกฎหมายเฉพาะในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ

กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีข้อจำกัดในเรื่องของการกระทำที่มีลักษณะลามกอนาจารว่ามีขอบเขตน้อยเพียงใด คำว่า “ลามกอนาจาร” เมื่อเทียบเคียงกับความผิดฐานเผยแพร่วัตถุอันลามกตามมาตรา 287 แห่งประมวลกฎหมายอาญา อาจจะสามารถกล่าวได้ว่าสิ่งลามกคือ สิ่งที่น่าอุจาดบัดสี สิ่งที่น่าอัปยศในทางเพศ และคำว่ากระทำอนาจาร คือการกระทำที่ไม่สมควรในทางเพศต่อร่างกายผู้อื่น ซึ่งการกระทำนั้นยังไม่ถึงขั้นกระทำชำเรา แต่ในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กทำกิจกรรมทางเพศ เช่น การให้เด็กร่วมประเวณี ซึ่งเกินกว่าการกระทำในลักษณะลามกอนาจารแล้ว ความผิดที่จะใช้ลงแก่ผู้กระทำการดังกล่าวย่อมไม่เหมาะสม เนื่องจากโทษที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดตามมาตรานี้เบาเกินไป คือ มีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และคำว่าชักจูงในมาตรา 26(9) ไม่ได้จำกัดว่าจะต้องเป็นการชักจูงในบริบทใด ซึ่งน่าจะหมายความถึงทั้งในโลกออนไลน์และในชีวิตจริง รวมไปถึงไม่ได้ให้ความหมายหรือลักษณะการกระทำที่ถือว่าเป็นการชักจูงไว้โดยชัดเจน ซึ่งคำว่าชักจูงตามมาตรา 26 (9) มีความหมายแตกต่างจากคำว่าล่อลวง อาจจะมีผลทำให้การกระทำในลักษณะที่เข้าข่ายเป็นการชักจูงมีปัญหาเมื่อมีการดำเนินคดี ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่จะนำมาวิเคราะห์หากเกิดกรณีที่มีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน จึงส่งผลให้ไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามที่เหมาะสมได้ ดังนั้นพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ไม่ครอบคลุมจึงไม่สามารถนำมาปรับใช้ในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 การที่จะเป็นความผิดตามมาตรา 14 (4) นอกจากข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีลักษณะอันลามกแล้วยังจะต้อง

632472112

เป็นข้อมูลที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้อีกด้วย หากเป็นการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ของตนโดยเฉพาะที่ไม่ได้ประสงค์จะให้ผู้อื่นได้เข้าถึงก็ย่อมไม่เป็นความผิด

การล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน หากมีวิธีการให้เด็กดูภาพลามกอนาจารที่ตนโพสต์ไว้ การกระทำดังกล่าวถือเป็นการกระทำที่นำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะลามกและเป็นข้อมูลที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ย่อมมีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าหากผู้กระทำความผิดใช้วิธีการล่อลวงเด็กหรือเยาวชนโดยให้เด็กหรือเยาวชนถอดเสื้อผ้าผ่านทางวิดีโอคอลหรือผ่านทางเว็บแคม แต่รู้กันเพียงแค่ผู้กระทำความผิดกับเหยื่อเท่านั้น บุคคลภายนอกไม่อาจรับรู้ได้ จากการกระทำดังกล่าวย่อมถือได้ว่าเป็นการนำเข้าสู่ข้อมูลสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะลามกแต่ไม่เป็นข้อมูลที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ จึงเป็นการกระทำที่ไม่ครบองค์ประกอบความผิดตามมาตรา 14(4) ดังนั้นพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ไม่ครอบคลุมและไม่ได้คุ้มครองในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนเป็นการเฉพาะ แต่มีเพียงบางกรณีเท่านั้นที่สามารถนำมาปรับใช้ได้

กฎหมายอาญา ไม่ได้มุ่งเน้นที่จะป้องกันแทรกแซงเพื่อไม่ให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น แต่มุ่งเน้นลงโทษผู้กระทำความผิดเมื่อมีการกระทำความผิดขึ้นแล้วเท่านั้น ซึ่งจะเห็นได้จาก มาตรา 277 ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา และมาตรา 278 ความผิดฐานอนาจารซึ่งความผิดฐานดังกล่าวล้วนแต่ต้องมีการกระทำความผิดสำเร็จแล้วทั้งสิ้น เมื่อประเทศไทยไม่มีการบัญญัติให้การล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนซึ่งอาศัยอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดไว้ให้เป็นความผิดเฉพาะ ถึงแม้จะพบการล่อลวงเด็กและเยาวชนก่อนที่จะมีการละเมิดทางเพศหรือเมื่อมีการละเมิดทางเพศเกิดขึ้นแล้วก็จะไม่สามารถนำตัวผู้ที่กระทำความผิดมาลงโทษได้

ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษได้มีการบัญญัติกฎหมายโดยกำหนดให้การล่อลวงเด็กและเยาวชนที่อาศัยอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือให้เป็นการกระทำความผิดซึ่งผู้กระทำต้องได้รับโทษและมีมาตรการอื่นๆ เพื่อให้การปราบปรามการล่อลวงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเข้าช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ตกอยู่ในสถานการณ์อันเลวร้ายได้อย่างรวดเร็ว

ประเทศสหรัฐอเมริกา

ไม่ว่าจะในมลรัฐต่างๆหรือรัฐบาลกลางเองนั้นก็ได้อำนาจบัญญัติกฎหมายอาญาเพื่อลงโทษผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดโดยแสวงหาประโยชน์จากเด็กและเยาวชนไว้ใน United States Code: 18 U.S. Code § 2422 Coercion and enticement (ความผิดฐานล่อลวงเด็ก) ในความผิดตามบทบัญญัตินี้ไม่เฉพาะแก่กรณีที่ผู้กระทำความผิดติดต่อพูดคุยกับเด็กจริงๆเท่านั้นที่จะต้องรับผิด แต่รวมถึงไปถึงกรณีที่ไม่มีเด็กจริงๆ โดยผู้กระทำความผิดได้มีการติดต่อพูดคุยแต่เป็นการติดต่อพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ซึ่งปลอมตัวเป็นเด็กเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการจับกุม เพียงเท่านั้นผู้กระทำความผิดก็อาจมีความผิดฐานพยายามได้ การคุ้มครองตามบทบัญญัตินี้ยังรวมถึงให้ความคุ้มครองการถูกล่อลวงในชีวิตจริงอีกด้วย ในกฎหมายนี้ได้กำหนดให้การพยายามกระทำความผิดและการกระทำความผิดให้รับโทษเท่ากัน เนื่องจากบทบัญญัตินี้มีเจตนามุ่งคุ้มครองผู้เยาว์ซึ่งตกเป็นเหยื่อ

กฎหมายของประเทศอังกฤษ

กำหนดการกระทำความผิดฐานล่อลวงเด็กไว้เป็นความผิดเฉพาะ ไว้ในมาตรา 15 Meeting A Child Following Sexual Grooming แห่งพระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดทางเพศ ค.ศ. 2003 (The Sex Offender Act 2003) มีการกำหนดโทษแยกกันระหว่างกรณีการติดต่อสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกิจกรรมทางเพศและกรณีการที่มีการนัดพบระหว่างทำการล่อลวง โดยบัญญัติแยกการกระทำที่เป็นการกระทำผิดต่างกรรมต่างวาระกันไว้ คือ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดมีการติดต่อเด็กหรือเยาวชนเกี่ยวกับกิจกรรมทางเพศ แม้ผู้กระทำความผิดไม่ได้มีการนัดพบก็ถือว่าเป็นความผิดสำเร็จแล้ว โดยมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสองปี แต่หากมีการนัดพบเด็กหรือเยาวชนจะมีอัตราโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 10 ปี หากมีการนัดพบกันไม่ว่าที่ใดในโลกให้ถือว่าความผิดนั้นเป็นความผิดที่กระทำนอกราชอาณาจักรที่สามารถลงโทษในราชอาณาจักรได้

จะเห็นได้ว่ากฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษมีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกล่อลวงทางเพศไว้เป็นการเฉพาะ ไม่เพียงจำกัดการให้ความคุ้มครองในโลกออนไลน์เท่านั้นแต่ยังให้ความคุ้มครองรวมถึงการล่อลวงที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงอีกด้วย(ออฟไลน์) ทั้งนี้ประเทศสหรัฐอเมริกาบัญญัติกฎหมายเฉพาะนี้ขึ้นเพื่อเป็นมาตรการในการแทรกแซงเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนถูกละเมิดทาง

632472112

UP-Thesiss 60033530 thesiss / rev: 18062563 10:46:32 / seq: 51

เพศเสียก่อน กฎหมายของทั้งสองประเทศนี้ให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนครอบคลุมมากกว่าประเทศไทย

ประเด็นที่ 3 กฎหมายในประเทศไทยที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีการกำหนดช่วงอายุที่ไม่เท่ากันในกฎหมายแต่ละฉบับ ซึ่งยากต่อการวิเคราะห์ว่าเด็กและเยาวชนในช่วงอายุใดควรที่จะได้รับความคุ้มครอง จึงได้มีการรวบรวมกฎหมายที่ให้ความหมายเกี่ยวกับอายุของเด็กและเยาวชนไว้ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดช่วงอายุของเด็กและเยาวชนที่ควรได้รับความคุ้มครองตามบทบัญญัตินี้ และเมื่อทำการพิจารณาเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศ ช่วงอายุที่เป็นมาตรฐานที่ควรได้รับความคุ้มครองคือ บุคคลที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ดังนั้นบุคคลที่อยู่ในช่วงอายุไม่เกิน 15 ปี และช่วงอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่จะถูกชักจูงและล่อลวงได้ง่าย เนื่องจากสมองส่วนที่ใช้คิดวิเคราะห์และใช้คิดเหตุผลยังไม่เจริญเต็มที่ ในขณะที่สมองส่วนอารมณ์กลับมีการเจริญเติบโตและพัฒนาเต็มที่ ซึ่งในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์นั้นเป็นการอาศัยอารมณ์ความรู้สึกในการล่อลวง ทำให้เกิดการเชื่อใจและไว้วางใจ จึงส่งผลให้เด็กและเยาวชนตกเป็นเหยื่อได้ง่าย

การแบ่งช่วงอายุของบุคคลที่ควรได้รับความคุ้มครองตามบทบัญญัตินี้ออกเป็น 2 ช่วงก็เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการลงโทษผู้กระทำความผิด กล่าวคือเมื่อผู้กระทำความผิดกระทำการล่อลวงบุคคลที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี ซึ่งตามกฎหมายยังถือว่าเป็นเด็ก จะต้องรับโทษหนักกว่ากระทำต่อบุคคลที่มีอายุเกิน 15 ปี และความผิดฐานล่อลวงเด็กและเยาวชนโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดเป็นฐานความผิดที่เสนอให้มีการบัญญัติเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้นการแบ่งช่วงอายุจึงต้องมีความสอดคล้องกับช่วงอายุที่ได้บัญญัติไว้แล้ว

ประเด็นที่ 4 มาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชน โดยลักษณะความผิดคือความผิดฐานล่อลวงเด็กและเยาวชนโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด เป็นความผิดที่อยู่ในขั้นเตรียมการเพื่อที่จะละเมิดทางเพศเด็กและเยาวชนชนในอนาคตซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นความผิดที่ยังไม่บรรลุผล

การบัญญัติให้การกระทำที่อยู่ในขั้นตอนการเตรียมการเป็นความผิดนั้นจะต้องเป็นการเตรียมการขั้นสุดท้ายซึ่งเป็นการกระทำที่ใกล้ชิดต่อการลงมือ ดังนั้นจึงจำเป็น

632472112

จะต้องพิจารณาถึงขอบเขตของการกระทำขั้นสูงของการล่อลวงทางเพศก่อนการกระทำดังกล่าวจะถึงขั้นลงมือ

ความผิดฐานละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชนตามกฎหมายอาญา มีขอบเขตความรับผิดชอบในทางอาญาขึ้นอยู่กับพฤติการณ์ของผู้กระทำความผิดซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาจากเจตนาและการกระทำ หากผู้กระทำมีเจตนาแต่ไม่มีการกระทำย้อมไม่มีความผิด ความผิดฐานล่อลวงเด็กโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดนั้น ผู้กระทำมีเจตนาที่จะล่อลวงละเมิดทางเพศต่อเด็กในอนาคต ดังนั้นจึงเห็นว่ากฎหมายสมควรลงโทษผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ล่อลวงโดยคำนึงถึงเจตนาและการกระทำของผู้ล่อลวงเป็นหลัก โดยไม่ควรดูจากผลของการกระทำมาเป็นหลักในการลงโทษ

ศาลประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ ตัดสินว่าการกระทำที่เป็นความผิดฐานพยายามล่อลวงเด็กหรือมีความผิดฐานล่อลวงเด็ก โดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดนั้นจะต้องมีการนัดพบกันระหว่างผู้กระทำความผิดกับเหยื่อ แม้ในกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาบัญญัติว่า ผู้กระทำความผิดกับเหยื่อไม่จำเป็นต้องมีการนัดพบกันเพียงแต่ผู้กระทำความผิดทำให้เหยื่อซึ่งเป็นเด็กหรือเยาวชนกระทำการกิจกรรมเกี่ยวกับเพศพฤติกรรมดังกล่าวนี้ก็ย้อมเป็นความผิดฐานล่อลวงเด็กและเยาวชนแล้ว ดังนั้นย่อมแสดงให้เห็นว่า ศาลเห็นว่าการนัดพบกันระหว่างผู้กระทำความผิดกับเหยื่อเป็นขั้นตอนสูงสุดของการกระทำที่มีลักษณะเตรียมการเพื่อละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชน เนื่องจากมีการใกล้ชิดกับผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และในกรณีที่การวางแผนเพื่อจะนัดพบกันระหว่างผู้กระทำความผิดและเหยื่อ แต่ผู้กระทำความผิดถูกจับกุมตัวก่อนที่จะไปถึงจุดนัดพบ หรือในกรณีที่ไม่มี การวางแผนเพื่อจะไปนัดพบ มีเพียงแต่การกระทำในทางเพศเกิดขึ้นไม่ว่าจะเกิดจากผู้กระทำความผิดหรือเหยื่อเองก็ตาม หรือผู้กระทำความผิดมีการเสนอว่าจะไปรับเหยื่อเพียงเท่านั้น ก็ถือว่าเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำของการกระทำที่มีลักษณะเป็นการเตรียมการเพื่อละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชนที่สามารถพิสูจน์เจตนาของผู้กระทำความผิดได้แล้ว

สำหรับการบัญญัติให้กระทำที่เป็นการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน เพียงมีลักษณะของการกระทำคือล่อลวง โน้มน้าว ชักจูง หรือกระทำการใดๆ เพื่อให้เด็กและเยาวชนกระทำการในลักษณะทางเพศ ก็น่าจะเป็นความผิดแล้ว เนื่องจากการกระทำที่มีลักษณะในทางเพศนั้นไม่จำเป็นต้องร่วมประเวณีอย่างเดียวนั้น แต่รวมถึงการกระทำต่อเนื้อตัวตนเองหรือผู้อื่นอีกด้วย อีกทั้งเป็นการกระทำที่ใกล้ชิดต่อผล ถึงแม้ว่าไม่มีการละเมิดต่อเนื้อตัวเป็นรูปธรรม แต่ผู้ล่อลวงได้มีเจตนาร้ายต่อตัวเด็กและเยาวชนแล้ว ผู้ที่กระทำผิดในกรณี

632472112

UP :Thesists 60033530 thesists / recv : 18062563 10 : 46 : 32 / seq : 51

การล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นความผิดฐานล่อลวงเด็กและเยาวชนโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดย่อมต้องรับโทษจากเจตนาและการกระทำของตน

ข้อเสนอแนะ

ประเด็นที่ 1 เพื่อประโยชน์และประสิทธิภาพในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์และสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ ประเทศไทยควรเพิ่มคำนิยามของคำว่า “การล่อลวงทางเพศออนไลน์” ไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(19) และความผิดฐานล่อลวงเด็กและเยาวชนโดยอาศัยอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ มาตรา 284/1 โดยฐานความผิดดังกล่าวให้มุ่งเน้นไปที่เจตนาและการกระทำของผู้กระทำความผิดเป็นหลัก เพื่อป้องกันและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยอาจกำหนดดังนี้

คำนิยามของคำว่า “การล่อลวงทางเพศออนไลน์ หมายถึง การติดต่อสื่อสารทางออนไลน์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่บุคคลทำการล่อลวง ชักจูง โน้มน้าว ชู บังคับ หรือกระทำการใดๆ เพื่อจะแสวงหาประโยชน์หรือละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชน”

“มาตรา 284/1 ผู้ใดเพื่อการอนาจาร หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศสำหรับตนเองหรือบุคคลอื่น กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันมีลักษณะเป็นการโน้มน้าว ชักจูง จูงใจ หรือล่อลวง บุคคลอายุเกิน 15 ปีแต่ยังไม่เกิน 18 ปี หรือบุคคลที่ตนเข้าใจว่าเป็นบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์อายุเช่นว่านั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปีหรือปรับไม่เกิน 60,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกิน 15 ปีหรือบุคคลที่ตนเข้าใจว่าเป็นบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์อายุเช่นว่านั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปีหรือปรับไม่เกิน 140,000 บาท

ถ้าการกระทำตามมาตรานี้ เป็นการกระทำผ่านทางออนไลน์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดหนึ่งในสามของโทษที่กฎหมายกำหนด”

632472112

UP :Thesis 60033530 thesis / recv : 18062563 10 : 46 : 32 / seq : 51

ประเด็นที่ 2 กำหนดขอบเขตอายุของเด็กและเยาวชนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในช่วงอายุของบุคคลที่จะได้รับความคุ้มครองตามบทบัญญัตินี้

- บุคคลที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี
- บุคคลที่มีอายุเกิน 15 ปี แต่ยังไม่เกิน 18 ปี

ประเด็นที่ 3 กรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นความผิดฐานล่อลวงเด็กและเยาวชนโดยอาศัยอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ได้ทำไปเพื่อค้ำกำไร เช่น การดำเนินธุรกิจถ่ายภาพหรือวิดีโอลามกอนาจารเด็กและเยาวชน เป็นต้น ควรเพิ่มโทษให้หนักขึ้น และเพิ่มมาตรการริบทรัพย์ที่ได้จากการดำเนินธุรกิจ อาจกำหนดดังนี้

“มาตรา 284/2 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 284/1 ทำไปเพื่อค้ำกำไรแก่บุคคลอายุเกิน 15 ปีแต่ยังไม่เกิน 18 ปี หรือบุคคลที่ตนเข้าใจว่าเป็นบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์อายุเช่นว่านั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 8 ปีหรือปรับไม่เกิน 160,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคแรกกระทำต่อบุคคลอายุไม่เกิน 15 ปี หรือบุคคลที่ตนเข้าใจว่าเป็นบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์อายุเช่นว่านั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปีและปรับไม่เกิน 200,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นที่ 4 แนวทางในการแก้ไขปัญหาและการป้องกันควรต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ผู้ปกครองควรให้คำแนะนำและสอดส่องดูแลการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิด โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

- ทำความเข้าใจกับบุตรหลานเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อป้องกันการเข้าใช้เว็บไซต์ที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสม
- สอนให้มีทักษะรู้เท่าทันสื่อทางดิจิทัล
- ไม่ควรให้บุตรหลานใช้อินเทอร์เน็ตโดยลำพัง ให้ความรักและเวลาโดยสอดแทรกการทำกิจกรรมอื่นร่วมกัน

632472112

UP :Thesiss 60033530 thesiss / rev: 18062563 10:46:32 / seq: 51

- รับฟังมากกว่าสั่งสอนควรใส่ใจรับฟังและพร้อมให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชน
เมื่อพบเจอปัญหา

- แนะนำการใช้ห้องสนทนาหรือแชตรูมว่าไม่ควรบอกข้อมูลสำคัญให้คู่สนทนาอีก
ฝ่ายหนึ่งรู้ เช่น เบอร์โทรศัพท์ ที่อยู่ นามสกุล เป็นต้น

632472112

UP :Thesis 60033530 thesis / recv : 18062563 10:46:32 / seq : 51

บรรณานุกรม

- Alisdair A. Gillespie. (2004). Internet Grooming: The New Law. **Child Right Article**, 77, 10-11.
- Arabella Thorp. **The Sexual Offences Bill [HI]**. Retrieved March 24, 2020 from <https://commonslibrary.parliament.uk/>.
- Blue Knot Foundation. **What Is Child Abuse**. Retrieved March 17, 2020 from <http://www.blueknot.org.au/WHAT-WE-DO/Resources/General-information/Whatis-child-abuse>.
- casetext. **Connecticut General Statutes § 53a-90a – Enticing a Minor. Penalties**. Retrieved March 16, 2020 from: <https://casetext.com/statute/general-statutes-of-connecticut/title-53a-penal-code/chapter-952-penal-code-offenses/part-vi-sex-offenses/section-53a-90a-enticing-a-minor-penalties>.
- Cornell Law School. **8 U.S. Code § 2422.Coercion and Enticement**. Retrieved March 16, 2020 from <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/18/2422>.
- Council of Europe. **Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse**. Retrieved March 25, 2020 from <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/0900001680084822>.
- cps.gov.uk. **Section 12: Causing a Child to Watch a Sexual Act**. Retrieved March 24, 2020 from <https://www.cps.gov.uk/legal-guidance/rape-and-sexual-offences-chapter-2-sexual-offences-act-2003-principal-offences-and>.
- ECPAT International. **Violence against Children in Cyberspace**. Retrieved April 16, 2020 from https://www.ecpat.org/wp-content/uploads/2016/04wp-content/uploads/2016/04Cyberspace_ENG_0.pdf.
- Enlighten Corporation. **โครงสร้างความรับผิดทางอาญา (Structure of Crime)**. ค้นวันที่ 17 มกราคม 2563 จาก <https://www.eltcorp.com/index.php/research-library/articles/item/47-crimestructure>.
- ETDA. **ปี 62 คนไทยใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น**. ค้นวันที่ 23 พฤษภาคม 2563 จาก <https://www.etda.or.th/content/thailand-internet-user-behavior-2019-press->

632472112

UP :Thesids 60033530 thesids / recv : 18062563 10 : 46 : 32 / seq : 51

release.html.

FCC Consumer Facts. **Children's Internet Protection Act** (Cipa). Retrieved March 16, 2020 from <https://www.fcc.gov/consumer-guides>.

Howitt, D.. **Paedophiles and Sexual Offences against Children**. Retrieved May 24, 2020 from <https://search.proquest.com/openview/2558e7b377f118a1f429eebb901889b8/1?pq-origsite=gscholar&cbl=48144>.

Justia us Law. **§ 566.151. – Enticement of a Child, Penalties**. Retrieved March 16, 2020 from <https://law.justia.com/codes/missouri/2016/titlexxxviii/chapter-566/section-566.151/>.

legal-tools. **Section 123 Risk of Sexual Harm Orders: Applications. Grounds and Effect in Sexual Offences Act 2003**. Retrieved March 25, 2020 from <https://www.legal-tools.org/doc/c8e44d/pdf/>.

legislation.gov.uk. **Chapter 14 in the Protection of Children Act 1999**. Retrieved March 24, 2020 from http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1999/14/pdfs/ukpga_19990014_en.pdf.

Meltzer and Bell. **§ 847.0135 Computer Pornography; Prohibited Computer Usage; Traveling to Meet Minor; Penalties..** Retrieved March 16, 2020 from <https://www.browardcriminalteam.com/sexual-offenses/computer-crimes-crimes-against-children/>.

Paula Bird. (2011). Virtual Child Pornography Laws and the Constraints Imposed by the First Amendment. **Barry Law Review**, 16, 163–164.

Rachel O'Connell. **A Typology of Child Cyberexploitation and Online Grooming Practices**. Retrieved May 24, 2020 from <http://image.guardian.co.uk/sysfiles/Society/documents/2003/07/17/Groomingreport.pdf>.

Saxon Norgard. **What Are Sexual Risk Orders and How Do They Impact Human Rights?**. Retrieved March 25, 2020 from: <https://eachother.org.uk/human-rights-sexual-risk-orders/>.

The NSPCC. **Nspcc Child Protection Fact Sheet**. Retrieved March 24, 2020 from <https://learning.nspcc.org.uk/child-protection-system/>.

- Think about Wealth. **สถิติผู้ใช้ดิจิทัลทั่วโลก** 2019. ค้นวันที่ 23 พฤษภาคม 2563 จาก <https://www.thinkaboutwealth.com/digitalstatworld-thailand2019/>.
- Unicef. **อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก**. ค้นวันที่ 17 มกราคม 2563 จาก <https://www.unicef.org/thailand/th/>.
- UNICEF FOR EVERY CHILD. **ประเทศไทยยังขาดการคุ้มครองเด็กในระดับชุมชน**. ค้นวันที่ 18 มีนาคม 2563 จาก <https://www.unicef.org/thailand/th/stories/>.
- WORAPON H.. **บทเรียนออนไลน์ Grooming ภัยที่พวกเราควรให้ความสนใจ**. ค้นวันที่ 9 กันยายน 2562 จาก <https://blog.eset.co.th/2016/03/15/บทเรียนออนไลน์หรือ-grooming-ภัย>.
- กฎหมายคุ้มครองเด็ก – กองทุนคุ้มครองเด็ก. **ความรับผิดชอบของเด็กและเยาวชนในการกระทำ ความผิดอาญา**. ค้นวันที่ 27 พฤษภาคม 2563 จาก <https://www.facebook.com/136926893582781/posts/137879856820818/>.
- กัลญัญ เพชรารัตน์. **ธรรมชาติและพฤติกรรมของมนุษย์**. ค้นวันที่ 8 กันยายน 2562 จาก http://www.eledu.ssru.ac.th/kalanyoo_pe/.
- กษมา ประเสริฐสังข์. (2558). **มาตรการทางกฎหมายในการลงโทษผู้เดินทางท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก**. วิทยานิพนธ์ น.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- คณิต ภู นคร. (2523). **กฎหมายอาญาภาคความผิด**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตติ ดิงศรัทีย. (2553). **คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ดารีกา ศรีพงษ์พันธุ์กุล. (2552). **แนวคิดใหม่ในการลงโทษผู้ใช้ให้เด็กกระทำผิดทางอาญา**. วิทยานิพนธ์ น.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ดารินทร์ สวัสดิ์เสวี. (2545). **การแปลงตัวตนในหอสนทนาบนอินเทอร์เน็ต**. วิทยานิพนธ์ นศ. ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ไทยรัฐออนไลน์. **ต.ญ.14 กลับสู่อ้อมอกพ่อ! หลังชาย 41 ปีลวงให้ค้าท่อม แต่กลับบังคับขืนใจ**. ค้นวันที่ 17 มกราคม 2563 จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/north/975512>.
- ไทยรัฐออนไลน์. **แม่เด็กหญิง 14 ปี ดีใจ ตร.จับพลทหารที่บังคับลูกใช้วอนาจารแล้วแบล็กเมลได้**. ค้นวันที่ 17 มกราคม 2563 จาก <https://www.thairath.co.th/news/crime/1684336>.

632472112

UP :Thesis 60033530 thesis / rev: 18062563 10:46:32 / seq: 51

ไทยรัฐออนไลน์. **รวบหนุ่มบ๊วกโบ้ค ลวง ม.4 เข้าม่านรูด กระทำชำเรา ถ่ายภาพ-คลิปขาย เพชฌบู้ก**. ค้่นวันท่ี 16 เมษายน 2563 จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/central/1765990>.

ไทยรัฐออนไลน์. **สาว 17 แจ้งจับหนุ่ม 27 พามาเคานต์ดาวน้บ่างแสน ซากลับแวะโรงแรม หวังชำเรา**. ค้่นวันท่ี 17 มกราคม 2563 จาก <https://www.thairath.co.th/news/society/1738106>.

ไทยรัฐออนไลน์. **หนุ่มวัย 25 ล้อลวงเด็กหญิงอายุ 14 มาอยู่ด้วย อ้างทำลงไปเพราะรักคำ เตี ย ว**. ค้่นวันท่ี 11 ธันวาคม 2562 จาก <https://www.thairath.co.th/news/society/1630170>.

ธีรารัตน์ พันทวี วงศ์ชนะเอนก. **แนวทางการคุ้มครองเด็กในการใช้สื่อออนไลน์ในต่างประเทศ**. ค้่นวันท่ี 4 มีนาคม 2563 จาก <http://www.cclickthailand.com/contents/general/child-protect.pdf>.

น้ัฐธิณี สุวินัย. (2560). **ความรับผิดชอบทางอาญาเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก: ศึกษากรณีสื่อลามกอนาจารเด็กเสมือน**. วิทยานิพนธ์ น.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

นิติพล . **พรากผู้เยาว์**. ค้่นวันท่ี 29 มกราคม 2563 จาก <https://www.nitilawandwinner.com/content>.

บุรณั ฐาปนดุลย์. **หลักสิทธิมนุษยชนในการทำงาน**. ค้่นวันท่ี 15 มีนาคม 2563 จาก http://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=8843.

ประภาพร รรณ จูเจริญ . **สมองวัยรุน**. ค้่นวันท่ี 1 เมษายน 2563 จาก <http://repository.li.mahidol.ac.th/.dspace/simple-search?>.

พงษ์เทพ สันติกุล. (2562). **สิทธิมนุษยชน สิทธิพลเมือง และสิทธิทางสังคม. วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย มหาวิทยาลัยบูรพา**, 11, 39.

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. **ซ้กจุง**. ค้่นวันท่ี 25 พฤษภาคม 2563 จาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>.

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. **เด็กและเยาวชน**. ค้่นวันท่ี 17 เมษายน 2563 จาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>.

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. **ล้อลวง**. ค้่นวันท่ี 25 พฤษภาคม 2563 จาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>.

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. **หลอกลวง**. ค้่นวันท่ี 24 เมษายน 2563 จาก

632472112

UP :Thesis 60033530 thesis / rev: 18062563 10:46:32 / seq: 51

<http://www.royin.go.th/dictionary/>.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. **คอมพิวเตอร์**. ค้นวันที่ 13 มีนาคม 2563 จาก

<http://www.royin.go.th/dictionary/>.

พรเพชร วิชิตชลชัย. (2550). **คำอธิบายพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ดอกเบี๋ย.

พรรณพิมล วิปุลากร. **โซเชียลมีเดีย สื่อไร้สายมหันตภัยร้ายรุ่น**. ค้นวันที่ 29 มีนาคม 2563

จาก <http://www.posttoday.com/politic/report/430928>.

พลุ เดชะรินทร์. **พฤติกรรมของคนกับสื่อสังคมออนไลน์**. ค้นวันที่ 15 มีนาคม 2563 จาก

<https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/641565>.

ภัทริดา สุขคุณณี. **สิทธิเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว**. ค้นวันที่ 29 พฤษภาคม 2563

จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/elaw_parcy/ewt_dl_link.php?nid=1

56

มูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก. **การเตรียมเด็กออนไลน์เพื่อ**

วัตถุประสงค์ทางเพศ (Online Grooming). ค้นวันที่ 9 กันยายน 2562 จาก

<https://www.ecpat-th.org/article/1/online-child-sexual-exploitation.html>.

มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย. **คู่มือแนวทางปกป้องคุ้มครองเด็กจากภัยออนไลน์**. ค้น

วันที่ 29 มกราคม 2563 จาก <https://www.healthymediahub.com/media/detail/>.

รินทร์ลภัส ขาวสิทธิวงษ์. (2559). **การคุ้มครองเด็กภายใต้หลักประโยชน์สูงสุดของเด็ก :**

ศึกษากรณี การแยกเด็กออกจากครอบครัว. วิทยานิพนธ์ น.ม.,

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ศนันท์กรณ โสทธิพันธุ์. (2559). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายเอกชนโรมัน**.

กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

ศรัณย์ พิมพ์ทอง, ชันยวนันท์ เลียนอย่าง และนริสรา พิงพิงชีสภ. (2561). **ทักษะการรู้เท่าทันเกม**

ออนไลน์ในเยาวชน. วารสารวิชาการ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

ไทย, 24, 169.

ศรัณย์ธรรณ์ เดชะทัตตานนท์. (2560). **มาตรการทางกฎหมายในการติดตามตรวจสอบ**

ผู้กระทำผิดทางเพศ. วิทยานิพนธ์ น.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

สมเกียรติ วรรณานันต์. (2553). **หลักเกณฑ์ว่าด้วยหัวหน้าครอบครัว (Pater Familias)**

ตามหลักกฎหมายโรมัน. กรุงเทพมหานคร: เดือนตุลา.

632472112

UP :Thesis 60033530 thesis / rev: 18062563 10:46:32 / seq: 51

สมยศ เชื้อไทย. (2556). **นิติปรัชญา** (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

สัณฐิษฐ์ สนิทไชย. (2551). **มาตรการทางอาญาเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก**. วิทยานิพนธ์ น.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

สำนักงานประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. **กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้วยการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook)**. ค้นวันที่ 12 เมษายน 2563 จาก <https://www.senate.go.th/assets/portals/49/files/handbook/>.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. **อนาจาร**. ค้นวันที่ 18 มีนาคม 2563 จาก <http://www.royin.go.th/?knowledges>.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. การใช้ Ict ของเด็กและเยาวชน 2560. ค้นวันที่ 29 มกราคม 2563 จาก <http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages/News/2561/N25-07-61-2.aspx>.

สุพัตรา สถิตจันทรากุล. (2552). **มาตรการทางอาญาในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการถูกล่อลวงในทางเพศโดยอาศัยอินเทอร์เน็ตหรือการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือ**. วิทยานิพนธ์ น.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

หยุด แสงอุทัย. (2523). **คำสอนชั้นปริญญาตรีกฎหมายอาญา ภาค 2-3**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

หัสติน แก้ววิจิต. พฤติกรรมมนุษย์เพื่อการพัฒนาตน. ค้นวันที่ 8 กันยายน 2562 จาก <http://portal5.udru.ac.th/ebook/pdf/upload/17644475x617828RRXAp.pdf>.

อรรถพล อนันตวรสกุล. **สถิติล่วงละเมิดเด็กไทย**. ค้นวันที่ 18 มีนาคม 2563 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/791494>.

632472112

UP :Thesis 60033530 thesis / rev: 18062563 10:46:32 / seq: 51

ภาคผนวก

632472112

UP :Thesis 60033530 thesis / recv : 18062563 10:46:32 / seq : 51

ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ปัญหาและมาตรการทางกฎหมายในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์
ต่อเด็กและเยาวชน

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลและข้อเสนอแนะงานวิจัยทางกฎหมาย เรื่อง ปัญหาและมาตรการทางกฎหมายในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาเท่านั้น โดยผู้วิจัยขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อประโยชน์แห่งงานวิจัยและการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อสังคมต่อไป

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....

ที่อยู่.....

อาชีพ.....

ส่วนที่ 2 ประเด็นคำถามสำหรับการสัมภาษณ์

2.1 ขอบเขตของคำว่าล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 วัตถุประสงค์ในการที่จะร่างกฎหมายในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศ
ออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน

.....

.....

.....

632472112

.....
.....
2.3 มุมมองในการลงโทษผู้กระทำความผิด ในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศ
ออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน
.....
.....
.....
.....

2.4 มุมมองเกี่ยวกับกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน
.....
.....
.....
.....

2.5 มุมมองหรือความคิดเห็นหากประเทศไทยมีกฎหมายเฉพาะในการลงโทษทางอาญา
แก่ผู้กระทำความผิดในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัมภาษณ์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	วิภาวรรณ แก้วมณีพร
วัน เดือน ปี เกิด	16 ธันวาคม พ.ศ.2536
สถานที่เกิด	เชียงราย
วุฒิการศึกษา	น.บ., มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	130 ม.2 ต.ห้วยม้อ อ.พาน จ.เชียงราย
ผลงานตีพิมพ์	ที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ วิภาวรรณ แก้วมณีพร (ผู้บรรยาย) (23-24 มกราคม 2563). ปัญหา และมาตรการทางกฎหมายในกรณีการล่อลวงเพื่อละเมิดทางเพศ ออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน. Problems and Legal Measures in case of Online Grooming on Juvenile. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติพะเยา วิจัยครั้งที่ 9 (หน้า2763-2777) พะเยา. กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

632472112

UP :Thesis 60033530 thesis / rev: 18062563 10:46:32 / seq: 51